הצפה

ביה, יום ששי, כ״א אדר תשל״ד (15.3.1974)
שנה ל״ז — גליון 11624 — המחיר 120 אגורה

עתון חזנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז״ל

שר האוצר פ. ספיר בנאומו על התקציב — בכנסת

לא יהיה מיתון אך רמת החיים תרד

את שוטרנו המלכלי בירושלים
פי הערכתי רבים הכר־
ם שנם שנת 1974 תהיה
של תעסוקה מלאה ולא
מיתון אבל תהיה ירידה
ת החיים —

אוצר שר האוצר פ. ספיר
ו לכנסת את הצעת התקציב
ומדינה.

ציב המחדש הוא בסך 35.35
ורך ליי.

האוצר הוסיף כי ייתכנו אכזבות,
אם, בצורת של אבטלה ומניה.
הערכתו היא תחלוף במהירות
בשל הסיבות הבאות: הוצאות
ות ומקומיות יגלו ב־18 אחוז
ו לאחר שכבר עלו בשיעור
מאר ב־1973; המשך העלייה
להתעדרות גיכרת בבנייה. הר־
יום המילואים אמנם ירד, אך
גבה כמעט פי ארבעה מהמה
לפני המלחמה.

הצריכה הפרטית לנפש
תרד ב־4.5 אחוזים

מת זה אמר מר ספיר כי הוא
ירידה בצריכה הפרטית לנפש
אחוזים בהשוואה להשפעת ה־
ים הראשונה של 1973. הסבר־
עות ביסודי של התקציב מר־
למסקנה שב־1974 יורחב ה־
התוצר הלאומי יגדל ב־כ״ד

אחוז. אולם בהקופה זו חשיבות
מיוחדת לא רק לגידול התוצר אלא
לדרך שבה מצלים את הסקורה
שלנו. לכן חשוב ביותר הריקון בב־
ריכה הפרטית. הירידה הצפויה ב־
בעת השפעת הביטוי שנוסף בחר־
דשים שעברו ומתוך הערכה שרמת
ההיסכון תמשיך להיות גבוהה כמ־
קודם.

סדריות תקציבית נמישה

שר האוצר עמד על כך שביחוד
של המצב הבינלאומי הנוכחי הזע־
זועים במשק העולמי מעמידים אר־
תנו במני שורה של סתקות. בסמים
לעמם אנו נאלצים לשנות את התח־
זית של מספר המנויים למילואים
במהלך השנה. לפני מספר הדשים
היה המספר גבוה בהרבה והפרדת ה־
כוחות עם שמריים הפחיתה אותו
בשיעור ניכר. אם תושג המרדת כו־
חות בגבול הסורי יביא הדבר לוי־
רדת מספר המגויסים. אך כמובן
יש לקחת בחשבון אפשרות שהנה ד־
אף הפוכה.

לכן יש לנתחות מדיניות במישה.
היא חייבת לקחת בחשבון בעיות
של זחדים מגויסים לעבודה מצד
אחד והוטר עובדים בשל ניוסם מצד
האחר. היא חייבת לקחת בחשבון
המשך הזעזועים בשערי המסבע ב־
עולם וכן אפשרות מיתון במדיניות
הפפחתות.

כל הכלכלנים מאחדים בדעתם ש־
לא ניתן לחזות בבירור את הצפוי
בשנה הבאה, ומשום כך תדקק מדי־
ניות תקציבית גמישה.

הגמישות מתבטאת בתקציב בד־
ברים הבאים:

* בתקציב הפיתוח נכלל סעיף מ־
יחוד למקרה שיוריגש רפיון במשק.
סכום של 400 מיליון ליי מיועד
לתוצאות פיתוח חשובות שיופעלו
בהתאם להתפתחויות הכלכליות. כלו־
מר אם יגרגיעו המאמה הכלכלית יוזרז
הביצוע, אחרת יידחה השימוש ב־
סכום זה.

* קיים חשש הפך שגנבה לעשות
בעת ובעונה אחת יותר מאשר יכול־
תנו הפרידה מאפשרת. לכן הוקמה
ועדה בינמשרדית שבאה להבטיח כי
הנופים הממשלתיים המזמינים עבר־
דות בבייה גדולות, לא יתחרו זה בזה
וביחוד להאמרת מחירים מיוחדת.
מעדדי הביטחון, הסיכון, מעיין ד־
האוצר יתאמו הפעלת עבודות בניה.
בדרך זו מקוים להשיג ניצול יעיל
של כח האדם והציוד מבלי ליצור
מחסום מלאכותי.

יופעל סם ערך מוסף

אין להתעלם מהסכנות הכרוכות

בלהצים אינפלציוניים חוקים. הכלי
הניקרי שיופעל למנוע התפתחות
זו הוא סם ערך מוסף שביכולתו לס־
פוג עודפי כסף מן המשק. סם ה־
ערך המוסף מהייב תקיקה. האוצר ש־
ב יוצא לכנוס הנהיגו וכן השיי־
עורים שבו יופעל, ותליים בבדיקה
רבה ההתפתחות המשק, עם הגבנה
המס יוחמנו בשיעור סמרים מסי
הקנייה. המערכת הזאת כולה גמי־
שה ותופעל בתוצאה לבצב. בשלב
זה, אמר, אין אומדן והכנסות נחוץ
ציב כולל את סם ערך מוסף.

השפעות המלחמה

שר האוצר סקר את התפתחויות

(סוף בעמוד 2)

ארה״ב מציעה לחייב מסירת מידע על נעדרים

ג׳נבה, 14 (יומ״ע) — ארה״ב הציעה היום תוכנת לאמנה ג׳נבה
על דרכי נהול מלחמה, אשר ת־
חייב את המדינות למסור מידע
על הילים נעדרים או תרגים של
האויב. בצע בריטניה וגרמניה
המערבית שותפים להצעה.

בציגים אמריקנים בוועדת
הדנה על עיתכון אמנות ג׳נבה
מסרו, כי הצעה מבוססת על ה־
עובדה, כי 2300 חיילים אמריק־
נים נעלמו במלחמה ויימצאים ב־
לי להשאיר עקבות. אנשים אלה
נחשבים כנעדרים, אולם האנגי
לא פסרה כל מידע עליהם ואין
כל אפשרות לראות את הקברים
ולזהות את הגופות.

על פי הצעה האמריקנית תחיה
כל מדינה מחוייבת לקיים רשי־
מה של אזרחים דים שנשבו ו־
בעידת האפשר לסמן את הקברים
של הילים שנתרגו בשעות.

שלום גופות של חיילי צה״ל נתגלו באיזור המעורים מנעלה

מאת סופרנו המצבאי

חודשים אחר הנעדרים נמשכו
בימים האחרונים. תוליה הרבנות
הצבאית חצו את הקיים וחיפשו גו־
פות חילי צה״ל נעדרים. אחמול נת־
גלו שלוש גופות חילים באיזור
המעורים.

דמשק: 2 יהודים ו־2 מוסלמים רצחו את הנשים היהודיות

דמשק, 14 (יומ״ע). — שלשונות
הבטחון המחרים חשפו כמעיה בת
ארבעה אנשים ביניהם שני יהודים ו־
שני מוסלמים, אשר ביצעו שודה של
מעשי רצח שוד והגרחה — הודיע
הערב שר הפנים הסורי — עלי דאנא.

הארבעה יועמדו לדין ויקבלו את
העונש הצודק על מעשיהם הנוראים
— אמר דאנא בהרצה מעודדת ברדיו
דמשק. אמר, כי שני היהודים הם
יוסף שאלו ופנחס. ואלמה ושני ה־
מוסלמים הם חישאם צאו א־דין ו־
מחמד מוסטפה ליילה. הם מואשמים
בין השאר ברצח ארבע הצעירות ה־
יהודיות בסוריה שגופותיהן נמצאו
בקרבת גבול לבנון.

קרבות ארטילריה וטאנקים בגולן ◆ 3 חיילים נפצעו

מאת סופרנו המצבאי

שלושה חיילי צהל נפצעו
אתמול לפנות־ערב בחילופי אש
ארטילריים, שהתחוללו בחז־
זית הצפון.

בשעות אחה״צ נפגעו עמדות וסר־
ללות תותחים סוריות בדרום־קרב. ה־
ארטילרי שהתפתחה בעקבות תגובת
חוקה של ארטילריית צה״ל.

חילופי האש התנהלו לכל אורך
המובלעת תוך בהם מאות פגזי־
תותחים ומרגמות. דמשק הודיעה,
כי במהלך הקרב הופעלו משני ה־
צדדים גם סנקים.

הסורים היו אלה ששתחו בירי
ארטילרי בשעה 10 בבוקר לעבר
הגיזרה הצפונית של המובלעת,
מורעת בית־ג׳אן, חלם, תרעא והל־
שכם. הרשבה אש. בירי זה נפגעו
3 חיילי צה״ל.

בשעות אחה״צ התחדשו חילופי־
האש וצה״ל הגיב במסוחי ארטילריה
לעבר סוללות תותחים ועמדות סו־
ריות. האש הסורית נורתה הזילה
לעבר כחותינו באזור מורעת בית־
ג׳אן, תל־שמס חרעא. לאחר מכן
הרחיבו את גיזרת האש לעבר כר־
חותינו שבאזור תל־פארס שבגזרה
הסרכזית.

מהאש הארטילרית של צה״ל אוב־
חנו פגיעות בעמדות הסוריות וכ־
נראה נגרמו סוללות תותחים של
האויב. לכוחותינו לא היו נפגעים
בחילופי אש אחה״צ, שנמשכו לסי־
רוגין עד שעה 6.30 בערב.

עתון לבנוני: כוח ישראלי הרצחה בכפר המחרסון

ביירות 14 (ע״ב) — העתון „אל
שארק״ הפרו־סורי מוסר היום כי
כוחות ישראלים הרצחו הבוקר ב־
כפרי הר חרמון, שפה שנערך קרב
ארטילרי בגיזרה הצפונית של רמת־
הגולן.

לדברי העתון, מסרת הצניחה היא
— לבצר „העמדות הקדמיות של
האוייב״ בגיזרה זו.

הדלקת הנר

	ער״ש	מוצ״ש
ירושלים	5.09	6.23
תל־אביב	5.27	6.25
חיפה	5.19	6.24
באר־שבע	5.26	6.24
אילת	5.27	6.25

התפטר שר האוצר האמריקאי

וואשינגטון, 14, (יופ״ע) — שר האוצר האמריקאי, ג׳ורג׳ שולץ, החליט להתפטר מכהונתו — זאת נודע היום מקור בבית הלבן.

הכתור ציין כי שולץ יודיע על כוונתו להתפטר במסיבת עתונאים שתיערך בבית הלבן בעתיד הקרוב. עד כה לא נודע מי יחליף את מקר־מן, אך מניחים כי יהיה זה יליאם סיימון, המומה בראש הרשות הפדר־לית לאנרגיה.

סוכל ניסיון לחטוף מטוס הולנדי בביירות

ביירות, 14 (ע״ר) — חבר־אנשי של ממנס מדגם „בואינג 747״ של חברת התעופה ה־הולנדית ק.ל.מ. עוכבה הלילה בביירות במשך שעה, לאחר שברשותו של סבל נמל התע־ופה נמצאו כלי נשק החומר נפץ.

מסרו מקורות מקורבים לכחות ה־בטחון בנמל התעופה.

המקורות אמרו, כי הסבל נעצר שעה שהלך לעבר המטוס ונמצא אצלו סל שהכיל אקדחים ומצצות.

ארבעה נוסעים, שברשותם יש דר־כנים מזוייפים נעצרו למני שעלו למטוס.

המטוס נועד להמריא לעבר מומבאי המראתו עוכבה לשעה. ואני שירותי הבטחון מסרו, כי הנוסעים הנעצרים הם כנראה מהבלים אלשתיגאים, ש־התכוונו לחטוף את המטוס.

הסבל מצוצר אמר בחקירה, כי כמה ובמה אנשים ביקשו ממנו להביא את הסל אל המטוס.

מבין ארבעה הנוסעים שנעצרו אחד הוא הימני. שני אלשתיגאים ואורחותו של הרביעי עדיין לא נודעה.

לאחר שהועבר למשטרה אמרו לחוקרים כי הם חברי ותחיית לשח־רור ארגון־הבאה, קבוצת מחבלים ה־פעלת נגד שלטונו של הקיסר הילי סילאסי באתיופיה. אולם החוקרים מגלים חשדנות לגבי הודאה זו וה־חקירה נמשכת.

מטוס התרסק בקליפורניה 35 ניספו

בישופ, קליפורניה, 14, (יופ״ע)— מטוס שכור ובו צוות פלוריה הת־רסק אמש והתפוצץ. כל הנוסעים ו־אנשי הצוות — 35 — מצאו את מותם, על כך מוסר שידרת הרשות האמריקאי.

בהודעה שפורסמה נאמר כי מטוס שהגיע למקום כמה דקות לאחר ש־נמסר על התרסקות לא גילה אף ניצול אחד מבין 35 האנשים שהיו במטוס.

המצרים הפרו הסכם הפסקת האש

מאת סופרנו המצבאי

המצרים הפרו לפני כמה ימים את הסכם הפסקת האש והציבו טולות טילים בגדה המערבית של התעלה בתחום האסור.

בעקבות מחאת ישראל חזרו חר־ציאו את הטילים. לפני כ־10 ימים נתגלה, כי המצרים הכניסו לאזור הגדה המערבית 5 טולות טילים. הסכם הפסקת האש אוסר בידוע על הצבה טילי נ.מ. באיזור של כ־25 ק״מ מהתעלה.

ישראל מחתה על ההפרה בפני כנגנון האו״ם המכונה על הפסקת האש. בעקבות זאת סילקו המצרים שלוש טוללות. כעבור זמן מה הר־ציאו טוללה נוספת ולאחר מכן גם את הטוללה האחרונה. טוללות אלו הוצבו מחוץ לאיזור של גבול ה־תחום האסור.

תחזית מזג האוויר

אביך חם, עם כמויות משתנות של עננים בגובה רב ובינוני. ייתכן גשם בקרוב. תשקיף לשבת: אפש־רות של ירידה בטמפרטורות. טמפר־טורה המקסימום הצפויות להיום: ירושלים 23, רמת הגולן 18, נהריה 26, צפת 18, חיפה 25, השומרון 24, תל־אביב 27, לוד 28, יריחו 30, עזה 27, סבריה 26, באר שבע 28, אילת ומפרץ שלמה 30 מעלות.

אם חתונה מכובדת
אז אך ורק עם
התזמורת המפוארת
המנוהלת־החסידית
בתחלת ברור שורץ
● תל־אביב, שינקין 55
טלפון 284381
— מומחים בחתם —

דרוש פנסיונר עם נסיון
בעבודה משרדית
רצוי תל אביבי עם טלפון
אפשרי גם חצי משרה
■
לפנות לתיר 3324 תל־אביב.

קיסינג׳ר: הסרת חרם הנפט לא תשפיע על מאמצי הדיפלומטיה האמריקנית במזה״ת

ציין שאין בידו ידיעות רשמיות שאמנם בוטל חרם הנפט

וואשינגטון, 14 (קפה״א) — מיניסטר החוץ האמריקני, הנ־ר קיסינג׳ר, הצהיר היום כי הסרת חרם הנפט הערבי מעל ארה״ב לא תשפיע על המאי־מצים הדיפלומטיים ליישוב ה־סכסוך במזה״ת.

„עלינו לפעול בקצב הנראה לנו כמתאים לקראת הסדר״ — אמר קי־סינג׳ר במסיבה עתונאים שכונסה ב־אורח מפתיע. „הקצב אינו יכול לה־יות מעשפע ע״י המרת האמברגו״.

קיסינג׳ר אמר את הדברים לאחר שנשאל האם פירושה של הודעה ה־אומרת שהאמברגו יוסר רק לתקופת ניסיון, כדי לתת לקיסינג׳ר שותת להגיע להסדר, היא „רק מחזקת מ־על לראשן כדי שתעשה דבר מה מיד״.

קיסינג׳ר אמר: „למעשה אינני יודע יותר ממה שהיפים אתם. דברים אנו רוצים אלה השמיע בתשובה לשאלה עתונאים בדבר. ידיעות המספרות כי שרי הנפט הערביים שהתכנסו אר־מול במרוקו החליטו לבטל את ה־חרם.

„אין בידי כל דיווח רשמי וכל הד־דעה על כך. הגיעו אלי ידיעות סות־רות, ממש כמי שהגיעו אליכם. ני־חושים סובים כניתוש״. (ראה גם ידיעה בעמ׳ ב׳).

אבן ייפגש היום עם קיסינג׳ר

בינתיים נמסר כי הפגישה שעמד קיסינג׳ר לקיים היום עם שר החוץ הישראלי אבא אבן, נדחתה למחר. (היום) שני השרים ישוחחו ליד שול־חן ארוחת הצהריים במשרדו של קיסינג׳ר.

מר אבן, אשר הגיע הבוקר לוושינ־גטון, יקיים מחר אחה״צ מסיבת עתו־נאים, לאחר פגישתו עם קיסינג׳ר. לא ניתן הסבר לדחיית הפגישה בין קיסינג׳ר לאבן, לא מן הצד האמ־ריקני ולא מן הצד הישראלי.

הודעותה מבהה כי סדר העבודה הצמוס של קיסינג׳ר הוא שהביא ל־שינוי בלוח הזמנים. בין היתר, כולל לוח הזמנים של קיסינג׳ר פגישה עם חוסיין הנמצא עתה בביורת ארצות הברית.

דובר מיניסטריון חוץ, ג׳ורג׳ ווסט, אמר שאפשר לראות את שיחות אבן קיסינג׳ר כהקדמה לבואו של שליח ישראלי מיוחד לשם דיונים על הפ־רדת הכוחות בין ישראל וסוריה. ווסט לא ציין מתי יגיעו לוושינגטון שליחי ישראל וסוריה לצורך זה.

ישיבת בני עקיבא תיכונית עירונית
„נוה הרצוג״
ניר־גלים — אשדוד
„מנשדים כלו ומאריות נבוא
לעשות רצון עתנו חפץ צורנו״
אנו נקיים בס״ד ביום ראשון כ״ג אדר תשל״ד
בשעה 4.30 אחה״צ, בהיכל הישיבה
מספד מר
על
בוגרינו הקדושים שנפלו במלחמת יום הכיפורים
יוסף בן חיים הי״ד
רפי נוימן הי״ד
יהודה הלפרין הי״ד
ישאו דברים:
א) תת־אלוף הרב מרדכי פירון שליט״א, רב ראשי לצה״ל
ב) ראשי הישיבה והמנהלה
ג) איגי צבי ציקלר — ראש עירית אשדוד
מפקדי צה״ל מהבקשים לשחרר את מדריגו לאוכרם
הנהלת הישיבה

התאחדות הרבנים הספרדים בישראל
המועצה הדתית רמלה
הזמנה
ליום חילולא של תנ״ך גזע איתנים בכן של קדושים
הרה״ג נאוה״רד
יצחק אבוחצירא זצ״ל
תקיים התאחדות הרבנים הספרדים בישראל המועצה הדתית ברמלה
יום לימוד ועיון המוקדש לזכרו
תלימוד יתקיים בע״ה בבית־הכנסת מגן דוד רחי דבוסיבסקי 17
ליד השוק ברמלה ביום שני כ״ד באדר דנא (18.3.74).
ההתחלה בשעה 10.30 לפנה״צ
יוצגו בהלכה ובאגדה בשיא ההתאחדות כבוד הראשון לציון הרב הגאון פאר הדור מרן הרב עוזיה יוסף שליט״א;
יו״ר התאחדות הרב הראשי הראש אמת בתי דין לתל־אביב—יפו הרה״ג הרב חיים דוד הלוי שליט״א.
דברי ברכה: ר׳ חיים ברנר בי״ם ראש המועצה הדתית לרמלה.
במשך יום העיון הבסודות המורים ישאו דברים מעניבא ויומא כבוד הרבנים חברי הנהלת התאחדות:
הרב משה מלכה שליט״א — הרב דשמחתקה
הרב י. בורדתנו שליט״א — הרב דקרית חיים
הרב י. ממן שליט״א — הרב דבמרים
הרב י. עזרן שליט״א — הרב דקרית מלאכי
דברי פתיחה:
הרב מ. מימון שליט״א, רב דקרית אתא, יו״ר הנהלת התאחדות
דברי נעילה:
הרב מ. דהן שליט״א — הרב דבאר שבע, חבר ההנהלה
המנחה:
הרב י. בוסכילה שליט״א — הרב דבית שמש, מזכיר התאחדות
— כבוד הרבנים שליט״א מהבקשים לדייק ולבוא בזמן —

המועצה הדתית רמלה
מודעה
ביום שני כ״ד אדר תשל״ד (18.3.74), בשעה 6.00 בערב, בבית הרה״ג זצ״ל רח׳ הרצל 57 (מול המשטרה) — תתקיים אי״ה
האזכרה השנתית
לזכרו של מורנו ורבנו הרב הגאון
רי יצחק אבוחצירא זצ״ל
בהשתתפות:
מרהיב ר׳ חיים דוד הלוי — הרב הראשי ורא״ב לה״ש־יפו
מרהיב ר׳ משה מלכא — רבה של מחה־תקה
חיב מר אהרון אבוחצירא — ראש עירית רמלה
מר ברוך דזבוכני — ראש מרכז הנוער מרחי בישראל
תציבור מוזמן להשתתף

נעלה לקברו של ראש משפחתנו
פרופסור
רי אפרים יהודה גוטליב זצ״ל
לאזכרה וגילוי מצבה
ביום חמישי כ״ז באדר תשל״ד (21.3.74) בשעה 3.00
בבית העלמין בהר המנוחות בירושלים.
תחבורה תצא מבית המנוחה רח׳ קרית משה 16 ירושלים, בשעה 2.30
המשפחה

עלייה על קברו
של מנהיגנו המנוח
רי אריה לייב גלמן זצ״ל
לשעבר יו״ר המרכז העולמי של המזרחי והמועצה־המזרחי
הנשיא „המזרחי״ הארגונית־הפרית הראשונה מיסדיה
ביום השנה הראשון לפטירתו
תתקיים ביום ראשון, כ״ג אדר תשל״ד (17 במרץ 1974),
בשעה 10 לפנה״צ בבית העלמין „סנהדריה״, ירושלים.
המרכז העולמי של המזרחי והפועל־המזרחי
יוצאים מ„בית האיר״, רחוב המלך ביורג 54, בשעה 9.45

יישר כח!
לחברי הכנסת
ד״ר זרח ורהפטיג
זבולון המר
ודר יהודה בן־מאיר
על עמידתכם האיתנה
תחזקנה ידיכם!
יהושע ברוכי

לאחינו ולגיסנו היקר
ר׳ משה ליפשיץ נ״ז
למלאת 50 שנה לעלותו ארצה
יהיר שעוד יגוב בשיבה טובה יחד עם רעיתו תהלה לאורים
כה להיו
ישראל ונאוה ליפשיץ
דבורה רבבי שקרי
אינג׳ יחזקאל ורחל ליף־שיץ
ברוך שיץ ורעיתו
נתן אנגלברג ורעיתו
ומשפחותיהם
מצטרפים למברכים:
אמא ויעקב אנגלברג ורעיתו

למכובדנו
ר׳ יעקב דילברט הי״ז
סגן יו״ר המועצה הדתית ברמלה
ע״ד תודת בני הכנסת בעיר ומיר בהתכנ״ס „אגודה ישראל״
עטרת ברכות
בהגיעו לגיל הזיקנה
יהי רצון שיוכה להמשיך עוד רבות בשנים בעבודתו הציבורית הברוכה
מתוך בריות גופא ונחורא מעליא למען הרמת קרן התורה בעירנו
הנעך ומתפללי בית־הכנסת
„אחדות ישראל״
רחי שמגנה 30 רמלה

מסיבת „מלוה מלכה״
שהיתה צריכה להתקיים במוצ״ש כ״ב אדר תשל״ד 16.3.74
לציון יובל הי״ג של ישיבת הנגב
(נתיבות עזתה)
נדחית
עקב מחלתו של ראש הישיבה הרב יששכר מאיר שליט״א
ותחבות בא לשלוח לת. ד. 1208 ירושלים

ברכה לראש משביר
ואי גברא רבא
ד״ר יצחק רפאל
להיבחרו לכהונת שר הדתות
יהי נועם ד׳ עליו,
ובסייעתא דשמיא יצליח בפעולותיו
להגדיל תורה ולהאדרת הדת בארץ ישראל
הרבנות הראשית לירושלים
המועצה הדתית ירושלים

לידידינו הרגולים
ד״ר יוסף בורג — שר הפנים
ד״ר יצחק רפאל — שר הדתות
מר מיכאל חזני — שר הסעד
איחולינו הלבביים
להצלחה מלאה בתפקידיכם הרמים והחשובים
לתורה ולאומה
המועצה הדתית רמלה

לשכת הרבנות המועצה הדתית — אשקלון
למכובדינו
ד״ר יצחק רפאל — שר הדתות
ד״ר יוסף בורג — שר הפנים
מר מיכאל חזני — שר הסעד
עם כניסתכם כחברים בממשלת ישראל
עלו והצליחו
להרמת קרן התורה, העם והמדינה
מאחלים
אבירגל עמרם — יו״ר המועצה
רבני העיר חברי ועובדי המועצה הדתית

המועצה הדתית סבריה
למכובדינו וידידינו הרגולים
ד״ר יצחק רפאל שר הדתות
מר מיכאל חזני שר הסעד
ד״ר יוסף בורג שר הפנים
ברכות נאמנות
לרגל הבחרם לתפקידיהם הרמים והחשובים
יהי זו בעזרכם ועשו חיל להיחזק תחומת הדת בארצנו הקדושה
ופעליכם יהיו לברכה — עלו והצליחו!
מאיר הי עמנואל יו״ר המועצה

הפדרות הפועל־המזרחי בישראל
סיעת „למפנה״ — ההנהלה הארצית
כנס המועצה הארצית
וחברי „המרכז״
יתקיים, אי״ה, ביום שלישי כ״ה באדר — 19.3.74
בשעה 1.00 בצהריים
באולם מרכז קופת־חולים ברחוב ארלוזורוב בת״א
בסדר היום:
א) המשא־ומתן הקואליציוני והחצטרפות לממשלה
ב) דיון
ג) שונות
נא לראות זאת כהזמנה אישית

כנס חרום
של חברי המרכז, הסגנים, ובעלי סניפים
הבדי הרשימה המרכזית
בסדר היום
אינפורמציה ודו״ח — ד״ר זרח ורהפטיג
לדרכה של הרשימה המרכזית — א. גואלמן
יתקיים אי״ה ביום שלישי כ״ה אדר תשל״ד (19.3.74) בשעה 5.30 אחה״צ, בבית הפועל המזרחי רחוב אחד העם 108 — תל־אביב.
החברים מהבקשים להתפנות ולהשתתף בישיבה
— הודעה זו משמשת כהזמנה אישית —

חבר הרבנים בישראל
ביום ראשון כ״ג אדר (17.3.74) בשעה 10.30 יתקיים אי״ה
בבית התנועה, רחוב אבן גבירול 166 — תל־אביב
ישיבת מועצה ארצית דחופה
של חבר הרבנים
על סדר היום: בעיות השעה
— הרבנים מהבקשים להשתתף ולדייק —

למנהיגי התנועה ולנושאי דגלה
כבוד השרים:
ד״ר יוסף בורג מר מיכאל חזני ד״ר יצחק רפאל
שר הפנים שר הסעד שר הדתות
ברכות מאליפות
בעלותכם על כס הרם
יהי רצון שבימיכם ותיושע יהודה וישראל ישכון לבטח בארצו
מרכז ישיבות המקצועיות בישראל
„ישיבת תורה ומלאכה״ — כפר אברהם
„ישיבת סבניקום״ — כפר סיטריין
„ישיבת אחוות יעקב״ — גן יבנה
„ישיבה מקצועית פורת יוסף״ — רחובות
„ישיבת תורה ומלאכה״ — נתיבות
הנהלת המרכז: ר״ר ש. ז. כהנא, הרב אליעזר בורשטיין, יוסף גיבר־למר,
הרב משה פלמון, אברהם קופמן — מזכ״ל

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

המצפה

נאום התקציב

שר־האוצר הגיש לכנסת הצעת התקציב בסך 35.35 מיליארד ל״י, שמחמת המלחמה וצרכיה גדל ב־76 אחוז לעומת התקציב של השנה הקודמת עד לחודשי מלחמת יום־הכיפורים ואחריה. השר מנה את הוצאות הכלכליים בעולם, הפקעת המחירים, במיוחד מחיר הדלק ותגובות המטבע, כגורמים נוספים להגדלת התקציב משנה אחת לזו הבאה אחריה בסכומים עצומים.

במרכז קבע תקציב הבסחון בסך 14.5 מיליארד ל״י. שהוא פחות ב־2.6 מיליארד ל״י לעומת תקציב שלושת החדשים האחרונים של השנה החולפת. שבכללם יומות המלחמה. אך השר בעצמו ציין, שהאומדן הוא לפי המצב הקיים היום, ללא כל ודאות מה עלול להתרחש בתקופת השנה. המלחמה עלתה לישראל 30 מיליארד ל״י, כורח ההתעצמות לקראת העתיד מחייב סכומים מרובים הרבה יותר מבעבר. ראשית, הערבים מצטיידים בציוד מתוחכם בכמויות גדולות, שארצות הנפט ממנות אותו ואף ברית־המועצות מעניקה סכומים רבים כמענק למצרים ולסוריה. שנית, השינויים בגבולות. ראש־וראשונה הגבול המצרי, מחייבים הוצאות בסתגיות נוספות. שלישית, על אף ובידת־השלום בזיעה אין כל ערובה שתהיה שנה ללא התלקחויות בגבולות. הכול מודים בצורך של התעצמות בסתגיות, שגם בסיוע אמריקאני ניכר עומסה העיקרי הוא על האוכלוסיה בארץ. ביקורת מקצועית מדוקדקת תשפר ודאי את היעילות בשימוש בתקציב שנקבע עכשיו ושאולי יצטרך לגדול בעתיד.

אחרי הבסחון באים, לפי תכנית שר־האוצר, חינוך, שיכון ובריאות. שירותי־חברה מרכזיים. תוספת כיתות והכשרת מורים; דיור לזוגות צעירים ולמשפחות גדולות הגרות בצפיפות; בריאות וסעד לכל נצרך. יהיה צורך בהקצבות גדולות לשיקומם הכלכלי של חיילים משוחררים. לעומת הרחבה בשירותים חברתיים חיוניים מבטיח האוצר צימצום בהוצאות מינהליות.

שר־האוצר בתכנית־התקציב תובע הורדה כללית של רמת־החיים ב־4.5 אחוז לעומת זו שבשנה הקודמת עד לפרוץ המלחמה. מדינה בשעת־חירום מן הדין שתרסן את צריכתו של כל אחד מתושביה. שעד כה היתה למעלה מן הממוצע ההכרחי. אין זו הפעם הראשונה שהדורשים הירוקי־הגוורה. בציון, שבמל־חמה ולאחריה ירדה רמת־החיים והיא הוסיפה לרדת עם ביטול הסובסידיות והפקעת המחירים. מגמה זו אי־אפשר כמובן שתכלול משפחות מעוטות־יכולת שמסתפקות במינימום כל השנים, ויש למנוע מראש פגיעות בשכבות אלה שנאבקות קשה על פרנסתן המועטה. כל דרישה להורדת רמת־החיים של הפרט בדין שתהיה מלוה דוגמאות של הורדת הוצאות במגגנון הממשלתי והציבורי. לא די בקיצוצים הקיימים. אלא יש להרבות בהם. שראוכלוסים ישוכנעו שאין ביזבוז על חשבונם בריבוי משרדים ממשלתיים וכיוצא כהם.

סיכויי של שר־האוצר למקורות־העסוקה ניכרים. הם, הר־חבת הבנייה בעקבות העלייה, גיוס המילואים בשיעור רב יותר מלפני המלחמה. ועוד מאחר ששרויים במצב שבו עלולות להיות תמורות מרובות בכל המובנים, אף בעולם מתארעות תגובות משקיות בלתי פוסקות. הרי קשה לקבוע מראש הנחות מוגדרות. השר עצמו ציין, שבאין אפשרות לראות פני העתיד כמות שהם מן הדין לנהוג מדיניות משקית גמישה. בהכנתו הקציב־פיתוח נרחב. תיאום בעבודה־בנייה. ומס ערך מוסף ש־ספוג עודפי כספים.

הבסחונו של שר־האוצר לחלוקת־נטל צודקת. בעל־יכולת ירבה ומעוט־יכולת ימעיט. היא הבטחה שבביצועה מותנים בבידה רבה חלקים עיקריים של תכניתו: מדיניות־סכר מאחונה. המגנות מהעלאת מחירים, הגבלת רווחי מלחמה. רמת־חיים מצומצמת לפי שיעורי ההכנסות. צימצום הצריכה הציבורית. ופיקוח מדוקדק על כל חלקי התקציב. הם וכיוצא בהם עשויים להקל בשיאת העול הכבד.

תושבי ישראל, הקרויים בשעת־הצורך לקווי החזית הה־עומסים עליהם חלק רב מתקציב המלחמה. חלוקה צודקת בנטל, בכל שלבי הביצוע. היא חיונית ביותר כדי לשאתו באורך־רוח.

חוסיין נועד עם שר ההגנה האמריקני

ארה״ב החליטה להחיש את אספקת מטוסי קרב לחוסיין

וואשינגטון 14 (ע״ר) — חוסיין נועד היום בוואשינגטון עם שר ההגנה האמריקאני גימס שלזינגר דן עמו על אספקת נשק אמריקאני לירדן.

פתחי ארה״ב מסרו כי ממשלת ניקסון החליטה להחיש את הגשת הסיוע הצבאי לירדן. העתון „וא־שינגטון סטאר ניוז" מסר בשם פקי־דים אמריקאנים, כי ממשלת ארה״ב מוכנה להחיש אספקה של מטוסי קרב מדגם „טייגר" לירדן. כמו כן מוכנה ארה״ב לשלוח מוכחים לירדן כדי להכנן אספקה אפשרית במועד מאוחר יותר של מערכת הגנה אנטי אוירית מאוטומטת, לרבות טילי „הוק".

אותה שעה הגיעו לבירות שני שליחים אישיים של הוסיין ומסרו לנשיא לבנון סוליימן פראנג׳יה אג־רת אישית מאת המלך.

שני השליחים הם בוהאבאת אל סלהוני, ראש לשכת המלך ועבדל מונעים ריפאעי, יועצו של הוסיין לענייני ביטחון. הם באו לבי־רות, לאחר שמסרו אגרות דומות לשליטי סעודיה, מצרים, סוריה כוויית וקאטאר.

ראש מסכלה לבנון סאקי אל־דין סולח, שנכח בעת מסירת האגרת אמר, שהשיחה עם הנשיא פראנ׳ג׳יה נסבה על הענין הפלשתינאי, הגדה המערבית וחכויות העם הפ־לשתיני.

סעודיה תקציב 850 מיליון דולר לחיזוק הצי שלה

ריאד, 14 (ע״ן). — ערב הסעודית הקדיש 850 מיליון דולר לפיתוח הצי המלחמתי שלה — כסר הדום שר ההגנה הסעודי האמיר סולטאן איבן עבדול עזיז.

בסיום קורס קצינים בבית הספר הצבאי בריאד הודיע השר, כי החוז־לסה על חיזוקו של הצי הסעודי נת־קבלה אישית על ידי המלך פייסל. עוד השנה יפתח החלק הראשון של בית הספר הסכנ״־צבאי של הצי.

בוועידה העולמית של בנ״ע בירושלים

יעקב דרורי קורא לצעירים הדתיים לכבוש את הקהילות והפדרציות הציוניות

באת כיפרי הצופה מירושלים

על בוגרי בני עקיבא בעולם להמ־בק סתגרעת המזרחי היהפך שוב ל־תנועה דתית לאומית אמיתית. אשר חבריה ומהיגיה יעלו ארצה ויגשימו באורה חייהם את רציונותיה הפקי־כז העולמי של המזרחי והפוחמ״ז בהביאו את ברכת המרכז העולמי בוועידה העולמית של בני עקיבא.

הנאום קרא לצעירים שלא להתר על נציגות בתוך הנגועה הדתית לאומית, לחדור לכל סניף לכבוש את הקהילות ואת הפדרציות הציוני־יות, בכחו הישיר, הפשוטה, הכנות והאמונה שבלב להוציא את העם מ־מבוכתו ומשפלות הרוח שלו.

עם זאת קרא דרורי לא לגרום עתה לפילוגים, ולא לזרוק אבנים לתוך הבאר שמסגה שתיבו לכרות לה על חיזוקו של הצי הסעודי נת־מיקיד עכורים, דלוחים. יש להמ־זיר לתנועה הבוגרה את הערכים ואת האימון כדי שתהיה מוב תנועה עבה יותר ר׳ צבי יחזקה קוק, הרב הראשי

גורן, הקיבוץ הדתי, וכל אלה שהמצב כיום כואב להם.

הצעה לשנת שוויות שניה לישראל

בדיוני הוועידה אמר הובאה הצעה לקבוע לחברים מחוץ לארץ שנת שי־רות שניה בישראל שהבלול שירות פעיל בצה״ל. צורין כי בנושא זה מתבהל כבר מרים עם משרד הבט־חון וביצות הרציון נמצא בשלב מעשי. הוצע לאפשר את שנת השר־רות השניה גם במסגרת של לימודים בישיבה.

נציגים אחדים מן המפלגות הציעו שצעירי בנ״ע בקהילות מבוססות ב־ארה״ב יתגבבו לשנה אחת לפעולה בקהילות נחשלות, במגמה למנוע את ההתבוללות, שהיא הסכנה החריפה ביותר כיום.

בדיוני ועדת ההיבוך לחלוציות נסתמנו אתמול שתי מגמות יסו־דיות: הצירים מארה״ב דרשו להג־ביר בתנועה את ההיבוך הקיבוצי ואילו הצירים מאוסטרליה דרשו ל־הדגיש בעיקר נושא העליה.

במשך היום נשמעו יריצאות בנושא „הנגע לכה״". הרב שבינו רבה של קבוצת לביא אמר כי אסור ליהודי דתי להיעדר אחרי אזעקות שהחזנו ברמן. המרצה תקף בחריפות גם את המגמה לכסיבות ראויותיות של סקסי נישואין ובר־מצוה. אמר כי על ה־יהדתים הדתיים להימנע מכך.

בשעות הלילה התקיים דיון סגור בנושאי ביטחון וקצין בכיר בצה״ל סקר את מצבה הבסחוני של ישראל כפני הצירים.

הערב יתפלו צירי הוועידה ברחבת הכותל המערבי ומחר בשבת יקיימו מסיבת עונג שבת עם ההיכ ד״ר ז. ורהפטיג. בבוקר יתקיים דיון כיר־הד על התנחלויות במדינת ישראל.

תפילה מיוחדת למען שבויינו בסוריה

הרב הראשי לישראל שלמה גורן תיבר תפילה מיוחדת למען השבויים בסוריה.

התפילה נשלחה לכל בתי־הכנסת בישראל תוך בקשה לערוך את התפילה מדי שבת לאחר קריאת התורה.

להלן נוסח התפילה: —

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ושלמה הוא יברך וישמור ויגיל את בניו ובנותיו, חיילי צבא הגנה לישראל, המצאים בצרה ובמצוקה, הנתונים לשבויה ומס־עה כשבי פורה.

הקב״ה ישלח רחמים עליהם לקיימם ולחוקם ולהחיות רחמם ותקותם, להגיל משבר נפשם ולהחזיאם שמחה לרחמה השמ־מה לאהלה.

ולמפדעים. שבחם ישלח הי רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויחזו כולם לשלם בחיים לשיבם ולארצם בריאים ושלמים לחיים ולשלום, ויקויים בהם דברי הכתוב: „להביא לנשבים לב לקרוא לשבויים דרור ולאסורים פקח־קוח". ואמור אמן.

חרם הנפט נגד ארה״ב יבוטל לתקופת ניסיון של חדשיים

פריפולי, 14 (יפי״ע, ע״ר יע״א) — שרי הנפט הערביים עומדים להודיע על ביטול חרם הנפט נגד ארה״ב לתקופת נסי־יון של חדשיים.

פגישת שרי הנפט שנערכה אתמול בטריפולי נסתיימה בלי שיודיעו על

עד מועד זה, יחודש „אמברגו.

העתון „גיו יורק טיימס" כתב היום, בהסתמך על מקורות יהודי דבר, כי ההודעה על ביטול האמברגו נדחתה עד יום ד׳ כשרה עם לוב, שאיר־חה את כנס שרי הנפט הערבים. מקורות שנכחו בוועידה בסרו, כי שרי הנפט ביקשו למנוע מלוב את אי־הנוחות שבקבלת דחיסה בתחו־מה, שהיא מתנגדת לה.

העתון האמריקאני מסר גם, כי שרי הנפט הערביים הגיעו להסכם עק־רוני להחזיר את הפקת הנפט לרמ־תה שטלפנו מלחמת אוקטובר. גם ההודעה על החלטה זו נדחתה עד ששרי אופ״ק יסקרו בזוויה את מצב האספקה ואת מחירי הנפט הנוכחיים.

בוועידת שרי הנפט הערביים היו חילוקי דעות בענין הסרת האמברגו. מצרים וסעודיה היו בראש התובעים לבטל את החרם, אילו לוב סוריה וכוויית דרשו להמשיך בו.

אלג׳יר, היא שהעלתה את הצעת הפשרה בין העמדה המצרית־סעודית ובין העמדה הסורית־כוויתית והצ־עה הסרת האמברגו לתקופת נסיון של חדשיים.

בוטל ביקור אניות בריטיות ביוון

לונדון, 14 (ציר) — ממשלת ה־ליבור החדשה של בריטניה הפגינה היום ואסר אחדה כלפי הכת הצ־באית השלטה ביוון על ידי ביטול ביקור של רצון טוב של שתי ספי־נות מלחמה בריטיות באתונה. ה־ביקור עמד להתרך בסוף שבוע זה.

דובר משרד החוץ הבריטי אמר, כי בריטניה מעוניינת עד מאד לר־אות מחידושה של הדמוקרטיה ביוון ומבשלת הליבור לא רצתה, שביקור ספינות המלחמה ימיל ספק בצמ־דתה זו.

קרבות קשים בעירק בין הצבא לבין הכורדים

אנקרה, 14 (יפי״ע יע״צ) — קרבות פרצו בעיראק חש־כנה בין כוחות ממשלתיים ל־מורדים כורדיים — עד כך מפרה היום ממשלת עיראק. השלטונות ציינו כי המיאמו לס־

גוד את הגבול עם עיראק, כדי למנוע כל ניסיון התגנות לתוך שטח טור־קי.

בידיעות שהגיעו לאנקרה נאמר כי הכוחות הצבאיים של הפיעש ה־מורדי השתלטו כליל על אזורי הג־בול. עד עוזיון בידיעות שהכורדים סגרו את הכביש הראשי העיקרי ה־מחבר את עיראק עם סוריה ואשר עובר ליד העיר זאחו, וגם כבשו את העיר הזאת בהתקפת פתע עליה שבה נהרגו 4 וחילים עיראקים.

ההתלקחות החדשה בתת עיראק באה לאחר שבמשך ימים הבימים התנהלו קרבות בגבול בין עיראק ל־פרס.

מקורות מבשלתיים מודיעים אמרי כי הם עוקבים בתשומת לב רבה עתני אנקרה מבבירים על העובדה יחסים הידידותיים בין שתי המדינות.

אנשי מסחון ציינו כי נגיסה צדדים קצדנים, כדי למנוע הגשת עזרה ל־כוחותיו של בראזאני בעיראק על ידי הרשבים כורדיים הסתגורדים בדרום שורקיה.

מינוי רם מעלה ליהודי צעיר בוושינגטון

וואשינגטון, 14 (עסט״א) — לורנס זילברמן בן 38 לשבעבר מנו מיניסטר הצבודה, נתמנה ב־ימים אלה לסגן מיניסטר הבטח־מים האמריקני. רק פעם אחת בתולדות ארה״ב מילא איש צעיר ממנו את התפקיד הזה, ש־הוא הסני במעלה במיניסטריון הבטחמים.

זילברמן, חבר הדתי היהודי האמריקני הושבע אתמול בתפ־קידו על ידי שופט בית הדין העליון וליאם רנקוויסט.

2 המחבלים שנמלטו מכלא רמלה מספרים בביירות על בריחתם

ביירות, 14 (ציע) — שני מחבלים שנבלטו מבית סוהר ישראלי, מתחבד יוסף וחמדי יוגם, גילו היום פרטים על בריחתם מבית הסוהר.

שני המחבלים, שמהם אחד נשפט ל־15 שנות מאסר הקשי למאסר עו־לם, היו כלואים בבית הסוהר שב־רמלה. ב־3 במרס עזרו מרוכה בבית הסוהר וכתוצאה מכך הועברו השניים יחד עם מחבל שלישי מהקוטה ה־ראשונה לקומה הרקעה של בית ה־סוהר, לתא שטורגיו נוסרו על ידי אסירים אחרים.

עם רדת החשיכה יצאו שלושת המחבלים דרך חלון התא וגזרו את „גדל התיל במרחק 5 מטר מהבנין. הם נאלצו לגזור שני גדרי תיל נוס־פים ולאחר מכן היה עליהם לעבור

קיר בסון שגובהו 5 מטרים.

כאשר עברו את המחסום השלישי, נתגלו על ידי שומר שהשמיע את אזעקה. הזורקורים בחצו לעברם הר־שומרים פתחו באש. „לי הסניים הצ־ליחו לעבור את המכשול האחרון ב־מסמס על פינום של מגדלור המוקם בארור בית הסוהר. השלישי לא הגשיך ולא ידוע מה קרה לו.

שני המחבלים מצאו מקלט אצל „איש קשר" בערבת בית השהר שם סיפרו להם בגדים וחעודות כוד־בות. „הצדפנו להסתתר בתל־אביב עצבהי", אמר חמדי יוגם בתארו את הרוחפים שעשו כחות הבסחון ל־גלויים. עם תום 4 ימים, לאחר ש־עירנות השלטונות מכבה, הביאו אר־תם מהבלים לבסיס „בסוח" ומשם עברו ללבנון.

נסתיים המשבר הממשלתי באיטליה

רומא, 14 (ציע) — ראש בנ־שלת איטליה מריאנו רומור הציג הערב לפני הנשיא ג׳אובני לאונה את רשימת שרי ממשלתו החדשה.

גם הממשלה החדשה היא קואר־ליציה של המרכז והשמאל, המורכבה מנציגי הנוצרים־דמוקרטים, המרכ־יאליסטים הסוציאל־דמוקרטים.

זכו בהגרלת הבים

בהגרלת מפעל הפיס שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 150,000 ל״י זכו המספרים: 295465 799113 בסך 50,000 ל״י זכה המספר: 563522.

בסך 12,500 ל״י זכו המספרים: 539602 606854.

בסך 6,250 ל״י זכו המספרים: 40452 466715 69631 714428.

בסך 1,250 ל״י זכו הכרטיסים הבאים: 004790 014611 026051 063596 118721 185239 144074 192390 199387 523540 501675 454563 385734 201568 745620 656850 640755 624795 524866 767313 290058.

בסך 600 ל״י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־01105 31833 93639 81094 77699 62174 51604 98805 98676 98283.

בסך 250 ל״י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־11276 11383 26310 25946 23416 22418 18153 16878 54597 46205 44188 43326 40836 28108 72807 72536 65795 63928 60752 59466 98019 97422 89469 85257 73997.

בסך 100 ל״י זכו הכרטיסים שמס־פריהם מסתיימים ב־ 0137 1775 1873 3091 2956 2927 2840 2194 2079 1963 4574 4484 4373 4167 3952 3681 3552 6081 5921 5371 5355 5137 5091 4792 7936 7798 7419 7174 7108 6856 6310 9870 9742 9534 9453 8759 8610 8360 9899.

בסך 4 ל״י זכו כל הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים בספרה 5.

בוועידה העולמית של בנ״ע בירושלים

יעקב דרורי קורא לצעירים הדתיים לכבוש את הקהילות והפדרציות הציוניות

בין הפטיש והדובן

התקציב החדש בסימן של חוסר ודאות כלכלית

(אתמול בכנסת)

בהביאו את התקציב השנתי החדש לדיון ראישון בכנסת, הדגה שר האו־צר, פבחם ספיר, שאי הודאות ה־כלכלית מחייבת „מדיניות תקציבית גמישה". הוא אמר שכל הכלכלנים מאוחדים בדעתם שאין לחזות בבר־רור מה צפוי בשנה הקרובה בתחום הכלכלי.

פגישת אנשי עסק יהודים מחו״ל

עם כל זה, אמר, אנו יודעים למה אנו שואפים בארבע השנים הקרובות. גידול המשק מחייבת ...

בדבריו הדגיש את הצורך במדי־ניות שכר שלא תפגע במדיניות התעסוקה הכלאה ולא תפגע בכש־רינו לייצא.

תקציב מאיזון

בביתות תתקציב ציין שהוא מאוזן ואין בו הלוואות מבנק ישראל. לעומת זה ישנו עודף הכנסות בסס־בע חוץ על הוצאות במטבע חוץ. „כלכלנים יודעי שם" סבורים שני־תן להודים יותר. אך האוצר רוצה להימנע מכך.

הגירעון — 3.3 מיליארד דולר

שר האוצר אמר כי הייצוא יגדל, אך לא כפי שיכול היה לגדול אי־לולי המלחמה. הייצוא כולל ל־3.3 מיליארד דולר, כאשר מיליארד דולר מקורו בעליית ...

שר האוצר בכנסת: לא יהיה מיתון

(סוף מעמוד ראשון)

הכלכליות בשנת 1973, שיכלו לה־יות סובות לכשל, פרט לתרעה במא־זון תתשלומים. אך הבצב נשתנה עקב המלחמה. ציין שהצבאות שאנו עו־מדים מולם מקבלים נשק בהיקף מר־הים. למדינות המחויבות בצבאות אלה אין בעיות כספיות, שכן הן נהנות מהכנסות אנרגטיות כנפט ומתמיכה מעצמה אדירה שאינה מדקדקת עמן בהשבונות של כסף. המצב מחייב אותנו שלא להפסיק אף לרגע את ההתעצמות הבסחונית, ואנו מצווים להשיג בשנה אחת התעצמות שבעבר סביר היה להשיגה בשנתיים דבר־זה אכנם נעשה במסגרת התקציב.

במובן זה, ציין, עומדת לנו עזרתה של ארה״ב המאפשרת לנו לרכוש במחסנים ובמפעליה נשק למוניו ה־שונים. יש דברים בחדים שאנו מ־בקשים לרכוש ואינו מקבלים, אולם כללית יש אוזן קשבת למשאלותינו.

בהביאו את אישור הסיוע האמרי־קאני בסך 2.2 מיליארד דולר הביע תקווה שרוב הסכום ייתן כמענק. עם זאת הדגיש שתמא זו סעות ל־חשוב שאנו יכולים להסיד מכתפינו את נטל הוצאות הבלחמה. הסיוע ה־אמריקאני מיועד לרכישת נשק ב־ארה״ב ולא למכן הוצאות אחרות. בסקידתו הנכיר שהמלחמה עלתה לנו מבחינה תקציבית ומשקית כ־30 מיליארד ל״י.

שר האוצר אמר כי תקציב הבינ־תון לשנה הבאה, בסך 14.5 מיליארד ל״י, מבטיח את מירב האמצעים להתעצמות הצבאית.

חלוקת־נטל צודקת

בהתייחסו לבעיות בהתם החברתי הציג כעובדת יסוד ללא עוררין, ש־עליהן לשאוף שחלוקת הנטל תהיה צודקת בכירות האפשר. מבעלי האמ־צעים וההכנסה הגבוהה יש לדרוש באופן פרופורציוני יותר מאשר מ־בעלי ההכנסה הנמוכה. לדבריו נע־שה הדבר ביחוס האמצעים בעקבות המלחמה.

הוא חזר והדגיש כי השידוחים, ר־בכלל השלומי הביטוח הלאומי, יש־כרו על כך שרמת חיימם של השכבות בעיותות ההכנסה לא תיפגע אפילו בתקופה זו.

נידוד בשירותי חברה

שר האוצר ציין כי בעד שיעונה הטפאה בהוצאות הארגוניות של ה־תקציב, הר־יתנו גידול בהוצאות ל־ידיות נעימה, אך פירנשה הוא ...

המשק יעבוד איתיך — אמר. מר ספיר חזר והדגיש ש...

שיך להבטיח את רווחיות ...

אשר למחירים אמר כי „מגמ־היא עליית מחירים שביחס ...

על זו של אשתקד תקוה אף ...

ממנה".

(פרטים על התקציב — ...

בעמוד 8).

המדפיס הממשלתי, ירושלים

דרושים לעבודה קבועה סדרי־יד, ומעמדים

בעלי נסיון בסידור־יד, עם ידע בעימוד ובסידור־אקסידנץ

בדבר פרטים, נא לפנות אל מחלקת כח אדם, המדפיס הממשלתי, רח׳ מרים החשמונאית, ת״ד 765, ירושלים, חדר 20.

או בטלפון 02—36261, כל יום בין השעות 8.00 עד 15.00.

משרד החינוך והתרבות

המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי דתי למורות ולגננות גבעת ושינגטון

ד. נ. שקמים — טלפון 055—01334

ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ה נמשכת

בוגרות תיכון דתי — יכולות להרשם למסלולים הבאים:

- גננות — מסלול דו־שנתי מתקבלות בוגרות בתיה״ס ומכון
- מורות לגיל הרך — משך הלימודים 3 שנים לבית־הספר
- הוסיפו עם התמחויות והוראת ספרות, חינוך יהודי לתפוצות.
- לחסיבות הבינים: התמחות במקרא וחברה — מתקבלות בוגרות בתיה״ס ומכון בעלות העדה בוגרות.

אתיבריטות בר־אילן מעניקה „נקודת זכות" ללומדות במגמה לחסיבות חברתיות.

ליד בית המדרש פנימיה מוכנה.

לנוקעים — תגובה חלאות מוגנות שתהפכנה למעניקים לכישרי הוראות הנזקקות בתמיכה.

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למרור־הרשמה של בתמ״ד.

המשלחת הסוציאליסטית בראשות הקנצלר קרייסקי סיירה בירושלים

פגישה נרגשת בין הקנצלר קרייסקי לבין אחיו בישראל

בשעות הבוקר נפגש דיר קרייסקי בארוח נרגש ביותר עם אחיו שאול קרייסקי שאותו לא ראה זה 36 שנה. הפגישה נערכה ביניהם בתל־אביב הפגישה ביניהם נערכה בתיא בביתו של קונסול אוסטריה ד״ר ארנסט ברבר, הם אכלו יחד ארוחת בוקר. בסך הכולם הקנצלר את הסמוטות שהוא אינו רוצה להיפגש עם אחיו ואינו רוצה לעזור לו. קרייסקי מסר לאחיו ד״ס מקרובים שונים המתגור־רים בווינה.

האח שאול עלה לארץ באניה בע־לים בשנת 1938. בנעוריו נפגע בראשו מכדור בעת משחקים ספור־טיביים שנגרמו בווינה ומאז הוא חולני. המדל התאבון לו ואשתו חלתה במחלת רוח. יש לו בן המשרת בחיל האויר של צה״ל. ובראה שד־קנצלר ייפגש גם עם אחיהו בעתיד ביקורו. האח עובד כשליח בחנות לבגדי נשים בירושלים וגם בקבל פנסיה חדשית קטנה. שמקבל ממ־שלת אוסטריה.

בריה״מ שגרה נשק לאוגנדה

לונדון, 14, (יפי״ע) — ברית המועצות, המבקשת לחקמיק את חדירתה באפריקה, שיגרה נשק לאוגנדה — על כך מסרו מקורות מערביים.

המקורות ציינו, כי הכשלוח כלל טנקים, תותחים ומטוסי ירדים מגוע „מיג". המטען הגיע לנמל מומבסה ובכשם הועבר בדרך היבשה לאוגנ־דה בתחילת שבוע זה.

נציא אוגנדה אידי אמין קידם ב־ברכה את משלית הנשק ואמר כי ה־כשלוח הוא תרומה „לשיפור ואמון הכח באפריקה".

לא בדיר צדיין, מצדיין כתב יד־ניסד פרס, קארס סאלר, מה הן כוו־נותיה המדיניות של מוסקבה באו־גנדה. מקודות דיפלומאטיים אמרו כי הקרמלין לא יכול היה לעמוד בפיתוי תיצל הזדמנות א שנפתחה בפניו, במיוחד לאחר שהרוסים רד־צים לפגוע בארצות הסיניים ב־אפריקה.

שינור הנשק הסוביטי לאוגנדה גרם לדאגה במדינות הגובלות עם מדינה זו, והחשדות מפני כוונותיו של אמין.

מדינות אלה סמרות כי נשיא אוגנדה רוצה להפוך את ארצו לגר־רם ומבאי הלשוב ביותר במזרח ומרכז אפריקה.

יצדיין, כי הנשק הסוביטי נשלח לידיי אמין כמתנה.

נותק הקשר עם החללית הסובייטית על המאדים

מוסקבה, 14 (עיר) — המאמצים הסוביטיים להשיג מידע על סכב הלכת מאדים מסגו הימים מהלומה, כאשר תא חלל אחד עבר במרחק גבה. מקודות דיפלומאטיים אמרו כי הקרמלין לא יכול היה לעמוד בפיתוי תיצל הזדמנות א שנפתחה בפניו, במיוחד לאחר שהרוסים רד־צים לפגוע בארצות הסיניים ב־אפריקה.

הקונגרס היהודי הקים מועצת ייעוץ

ניו יורק, 14 (עסט״א) — נשיא הקונגרס היהודי העולמי, ד״ר נחום גולדמן, הודיע כאן הים על הקמתה של מועצה יעוץ של הקונגרס ה־יהודי העולמי.

ישיבת הדיסוד של הגוף החדש נערכה בניו יורק ביום ג׳ שעבר. ד״ר גולדמן אמר כי המועצה היא בעלת אופי מהור של גוף יעוץ. ר־חבריה נבחרו, באדיבות אינדיווידואלי, על בסיס יוקרתם בתחומי הכספים, המקצועות החופשיים והמעמד ה־אקדמי.

בראש המועצה עומדים שלושה יושבי ראש: אדגר ברונפמן פנרי־יורק, מרקוס זיו מלוגדון ד״ר ג׳ורג׳ ריין מניו יורק.

מקום מושבה של המועצה — ב־ניו יורק.

מטרתה של המועצה החדשה תהיה לבחון ענינים עמעבר לבעיות הדימוקרטיות של הקהילות היהודיות, ולנסות להחזיק מראש את השקפתן של מגמות סוציאליות כלכליות ר־פוליטיות, על עתיד היהודים, ועל סמך זאת — לחגיע מדד עדשיות לפעולה.

בין היתר, הבחן מועצת הינגן ענינים כגון: האפשרויות לקיום יחסים יהודיים במדינות הקומוניס־טיות, היהסים לשחון רחוק בין מדי־נת ישראל לבין התפוצות, בעיות פנימיות של ההחילות היהודיות ב־אמריקה הלטינית, בעיקר במה ש־נוגע לבני הדור הצעיר.

מהבדור ישראל מהלימוד המקיים שבדיות בשתי הפרות

מסכלה מלבדר דשראל הנלי־ים, להיים שבדרדיות כל אחת ב־בית רציהה. הדבר יצא אל המעמד בהחלטים הקודמים.

ח״כ א. אליאב לא נבחר לוועדת החוץ והביטחון

מאת מיכאל לקיבי מעלבה

36 הברי בנסת מן הסיבה בשאיי לשעבר מיבה אחבאל הצבעה הס־איה על בחירת ארבעה בציבוים לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

לבחירה הגיעו 9 מועמדים ולהלן תוצאות ההצבעה: מכה ברגם ואה־ין ידלין — כל אחד 23 קולות, יוסף אלכוני — 13, אהרן הרלין — 12, א. אליאב וחלום לוין — כל אחד 10 קולות, מ. חרש וא. עשור — 5, עזר יפה — 3.

מזכיר, נרכנה א. אליאב סבר ועדת חוץ הבטחון, אולם ביקש לעבוד לבחירה ובמקל כמבצעה. בהמשעה נהקבלו בחירתה של הגב׳ חרלין ובספר קולות חצעה ביקה לתן יוסף אלכני, מכן מקובל, כי שר פורש נכנס אוטומאטית לוועדת הוץ הבטחון ומה גם שרוחה ה־ערוכה שהוא בנבה בפופולאריות בציבור. ה״כ א. עופר כלל לא נבחר בסקום.

תפילה מיוחדת למען שבויינו בסוריה

הרב הראשי לישראל שלמה גורן חיבר תפילה מיוחדת למען השבויים בסוריה.

התפילה נשלחה לכל בתי־הכנסת בישראל תוך בקשה לערוך את התפילה מדי שבת לאחר קריאת התורה.

להלן נוסח התפילה: —

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ושלמה הוא יברך וישמור ויגיל את בניו ובנותיו, חיילי צבא הגנה לישראל, המצאים בצרה ובמצוקה, הנתונים לשבויה ומס־עה כשבי פורה.

הקב״ה ישלח רחמים עליהם לקיימם ולחוקם ולהחיות רחמם ותקותם, להגיל משבר נפשם ולהחזיאם שמחה לרחמה השמ־מה לאהלה.

ולמפדעים. שבחם ישלח הי רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויחזו כולם לשלם בחיים לשיבם ולארצם בריאים ושלמים לחיים ולשלום, ויקויים בהם דברי הכתוב: „להביא לנשבים לב לקרוא לשבויים דרור ולאסורים פקח־קוח". ואמור אמן.

הקונגרס היהודי הקים מועצת ייעוץ

ניו יורק, 14 (עסט״א) — נשיא הקונגרס היהודי העולמי, ד״ר נחום גולדמן, הודיע כאן הים על הקמתה של מועצה יעוץ של הקונגרס ה־יהודי העולמי.

ישיבת הדיסוד של הגוף החדש נערכה בניו יורק ביום ג׳ שעבר. ד״ר גולדמן אמר כי המועצה היא בעלת אופי מהור של גוף יעוץ. ר־חבריה נבחרו, באדיבות אינדיווידואלי, על בסיס יוקרתם בתחומי הכספים, המקצועות החופשיים והמעמד ה־אקדמי.

בראש המועצה עומדים שלושה יושבי ראש: אדגר ברונפמן פנרי־יורק, מרקוס זיו מלוגדון ד״ר ג׳ורג׳ ריין מניו יורק.

מקום מושבה של המועצה — ב־ניו יורק.

מטרתה של המועצה החדשה תהיה לבחון ענינים עמעבר לבעיות הדימוקרטיות של הקהילות היהודיות, ולנסות להחזיק מראש את השקפתן של מגמות סוציאליות כלכליות ר־פוליטיות, על עתיד היהודים, ועל סמך זאת — לחגיע מדד עדשיות לפעולה.

בין היתר, הבחן מועצת הינגן ענינים כגון: האפשרויות לקיום יחסים יהודיים במדינות הקומוניס־טיות, היהסים לשחון רחוק בין מדי־נת ישראל לבין התפוצות, בעיות פנימיות של ההחילות היהודיות ב־אמריקה הלטינית, בעיקר במה ש־נוגע לבני הדור הצעיר.

מהבדור ישראל מהלימוד המקיים שבדיות בשתי הפרות

מסכלה מלבדר דשראל הנלי־ים, להיים שבדרדיות כל אחת ב־בית רציהה. הדבר יצא אל המעמד בהחלטים הקודמים.

ח״כ א. אליאב לא נבחר לוועדת החוץ והביטחון

מאת מיכאל לקיבי מעלבה

36 הברי בנסת מן הסיבה בשאיי לשעבר מיבה אחבאל הצבעה הס־איה על בחירת ארבעה בציבוים לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

לבחירה הגיעו 9 מועמדים ולהלן תוצאות ההצבעה: מכה ברגם ואה־ין ידלין — כל אחד 23 קולות, יוסף אלכוני — 13, אהרן הרלין — 12, א. אליאב וחלום לוין — כל אחד 10 קולות, מ. חרש וא. עשור — 5, עזר יפה — 3.

מזכיר, נרכנה א. אליאב סבר ועדת חוץ הבטחון, אולם ביקש לעבוד לבחירה ובמקל כמבצעה. בהמשעה נהקבלו בחירתה של הגב׳ חרלין ובספר קולות חצעה ביקה לתן יוסף אלכני, מכן מקובל, כי שר פורש נכנס אוטומאטית לוועדת הוץ הבטחון ומה גם שרוחה ה־ערוכה שהוא נבנה בפופולאריות בציבור. ה״כ א. עופר כלל לא נבחר בסקום.

הרשמה לשנת הלימודים תשל״ה

בגרות תיכון דתי — יכולות להרשם למסלולים הבאים:

- גננות — מסלול דו־שנתי מתקבלות בוגרות בתיה״ס ומכון
- מורות לגיל הרך — משך הלימודים 3 שנים לבית־הספר
- הוסיפו עם התמחויות והוראת ספרות, חינוך יהודי לתפוצות.
- לחסיבות הבינים: התמחות במקרא וחברה — מתקבלות בוגרות בתיה״ס ומכון בעלות העדה בוגרות.

אתיבריטות בר־אילן מעניקה „נקודת זכות" ללומדות במגמה לחסיבות חברתיות.

ליד בית המדרש פנימיה מוכנה.

לנוקעים — תגובה חלאות מוגנות שתהפכנה למעניקים לכישרי הוראות הנזקקות

חייל.
חייל מילואים,
אזרח!

אם נשאר כרטיסך
אז תגיע לדוכן
ציוד צבאי כלשהו לרבות הלקי לבוש צבאי
ונשק שלך
אז נשק צהיל,
אז עזה שלך אזר אותו מצאת.

תנך מדרש לממרו לאמר המקומות הבאים: —
● אפסנאות ודוכנים.
● תחנת מיב.
● תחנת משטרת ישראל.
● משרד קצין הגיור.

לא יקבלו בגדים משפטיים נגד מי שיחזיר מרצונו הטוב, עד 31 מרס 74, ביום, לבוש או נשק כאמור לעיל.

חזר ציוד ל־צהיל - והוספת לכיסו

משל עומד להיבחר למזכ"ל ההסתדרות

בשבוע הבא יתכנס הועד הפועל החדש

מאת כופרנו בתל אביב

הועד הפועל החדש בן 167 החברים, שבחרה ועידת ההסתדרות, עם נעילתה, יתכנס בסוף השבוע הבא, לבחירת הועדה המרכזת של ההסתדרות ובחירתו של המזכיר הכללי. קרוב לוודאי שבחירה זו, יוצא רק שמו של מר ירוחם משל, המזכיר הכללי הנוכחי של ההסתדרות.

אתמול הבחישו אנשי ה„מערך" כאילו התלבטו אנשי חיפה וירושלים בבמגמה לבחור את ח"כ משה ברעם לתפקיד המזכיל.

תיגרות ידיים בפיום הוועידה

אור ליום אתמול, סערו שוב הרוחות בדיוני ועידת ההסתדרות, והגיעו הדברים אף לידי תיגרות ידים. מתיחות זו עוררה, בעת שנערכו הצבעות על הצעות ההחלטה של הועדת המוכזות, תיגרה ראשונה פרצה שעה קלה לאחר חצות, כשכמה מדברי מיעה מרי", בראשותו של מר אורי אבנרי, ביקשו לתקוף את בציג המערך נתן אלמוזלינו, אשר שפן כי הנועה זו מסייעת בעקיפין לפ־ניעה בקיומה של ישראל, משום ש־היא תומכת בתביעותיהם של הפלש־טינאים לזכות ההגדרה העצמית. ק־בוצה זו התבקשה עם הסדרדים.

סמוך לנעילה, אירעה שוב תיגרת ידים, בעת שפורסם תוכן מברקו של בן אהרון אשר הכחיש בתוקף את הטענה שהועלתה במהלך הועידה כאילו הוא החכון לשאת דברו. הלק מהעידים, עיקרם אנשי „מוקד" ו־רק"ח פענו על כי הוליכו שולל ב־מענה כאילו החמן בן אהרון. תיג־רות פרצו על הבמה, ובקושי עלה ב־ידיו של מר משל להרגיע הרוחות.

לאחר שנתקבלו ההחלטות ונבחר הועד הפועל, נעלה הישיבה.

הקיצוץ במכסות המים נדחה בשנה

הקיצוץ במכסות המים לחקלאות, שנועד להיכנס לתוקפו בתחילת ה־חודש הבא לשנת הכספים 1974/75, נדחה בשנה אחת, הדחיה נתאפשרה הודות לשיפורים שחולו במצב מאגרי המים במשך החורף.

כזכור, עקב הדלדול החמור במ־קורות המים, הוחלט בזמנו על קי־צוץ ממוצע של 10 אחוז במכסות ה־מים לחקלאות, ואף הוכנה מערכת רישוי בהתאם לכך.

כדי למנוע עימובים בתחילת שנת הכספים הזו, יודיע בציב המים ל־כל המפיקים, הספקים והצרכנים כי רשיונות ההפקה לשנת 1973/74 יש־ארו בתוקפם לשנת 1974/75, עד לפיזכונם.

בר־לב: המשק יגיע לתפוקה הנורמלית כבר החודש

מאת כופרנו המקומי

המשק יגיע בחודש זה לת־פוקה הנורמלית שלו שלפני ה־מלחמה — אמר אתמול שר ה־מסחר והתעשייה, מר ח. בר־לב, בנאום שנשא באסיפה ה־כללית השנתית של לשכת הי־אי השכון.

הוא ציין כי המשק עמד בכבוד ביצור וביצוא בתקופה החדרום, ל־מרות הגיום הגדול של אנשים ורכב.

הוא קרא להעשיה להיערך בחד־שים הקרובים לצרכים הביתיים של בעדכת הבסחון, בדגר בענפי הכוח־כת המאלקטרוניקה, שבהם יגדל הבר־

הסוכנות זקוקה ל־350 מיליון דולר ל־4 חודשים

הסוכנות היהודית הדוקק בארבעת החודשים הקרובים לסכום מזומן של 350 מיליון דולר כדי לבצע את ה־משימות שלקחה על עצמה, בעיקר בתחומי השיכון, הקליטה והצלה — זאת אמר אתמול מנכ"ל הסוכנות היהודית מר משה י־בלין בפגישה סיכום של משלחת מיוחדת של הבר־בית ככל המדינות המאיימים, שחבריה אחראים להתברות המזומנים לישראל.

כפי שנמסר בדיון ציריכה הסוכנות 165 מיליון דולר לשיכון, 45 מיליון דולר לעלייה וקליטה, 60 מיליון דו־לר לחינוך ובמה ד־35 מיליון דולר לסעד ושירותי בריאות.

מר י. גלעדי, מנהל מחלקת ה־כספים של הסוכנות, אמר בדיון כי בשל המחסור בדירות שכרה הסוכ־נות עד כה 6000 דירות עבור עו־לים, וכי עבור העולים שהגיעו ב־שנת 1973 יש צורך לבנות 19,000 דירות מבלי להתחשב בפיטוים ש־היו קיימים בבנייה בשנים האחרו־נות.

המחיר הממוצע של דירה לעולים הוא בין 22,000 — 19,000 דולר, בהתאם לאיזור הקשהה.

מר גלעדי אמר עוד כי הסוכנות היהודית עורכת עתה מבצע של הוס־פת חדר למשפחות הבתגוררות ב־צפיפות של 3.5 נפשות לחדר, וכי בארץ מצויים כיום 50,000 נפש ה־מתגוררים בתנאים כאלה.

הסוכנות היהודית יקחה על עצ־מה לשלם מעצים ל־30,000 קשר־שים אשר אינם זכאים לעזרה לפי תקנות הביטוח הלאומי.

מר כשה ריבלין שהיה יו"ר הדיון אמר לכתבים: כי הסוכנות, יחזר מחמיר, זקוקה הסוכנות היהודית למזומנים כדי לאפשר קליטה ראיתה של עו־לים וכדי לשחרר את מדינת ישראל ממימון החיוב הגבוה, שידוחו ה־מצד הבריאות.

נקבעו הסדרים למניעת הצחנה בגוש דן

המדריים לביקצוע מידי, כדי להקל על בעיית הצחנה הנלו־שת השכבים לירקון, נקבעו אתמול בישיבה שזומנה בת"א על ידי מנכ"ל משרד הפנים, מר חיים קוברסקי.

בישיבה השתתפו מנכ"ל משרד ה־בריאות, ד"ר ב. פדה, נאש עירית תל־אביב־יפו, ש. להם, ראש עירית רמת־גן, ד"ר י. פלד, ראש עירית פתח־תקוה, מר י. פיינברג, ראש המועצה המקומית רמת־השרון, פ. בלקין, נציב המים, מר קנמור, ה־מכונים על מחוזות תל־אביב וה־מרכז במשרד הפנים.

הנוכחים קיבלו את הצעת המיכום שהגלה מר קוברסקי, שבעיקרה הצי־קריים הם:

✱ משרד הבריאות יאחר תוך ימים אחדים את כל המפעלים התב־ראייב הנורמים לגלישה שפכים בל־

יום עיון לפעילות תנועת האשה הדתית הלאומית

יום עיון ארצי לפעילות תנועת האשה הדתית הלאומית נערך בימים אלה באוניברסיטה בר־אילן ברמת גן.

והבה מלכיאל, יו"ר ועדת התרבות הארצית שפתחה את יום העיון, הד־גישה, כי יום עיון זה מוקדש לנר־קא „בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל". בניסן יצאנו ממצרים והיי־

גו לפם הא"ה נזכה בחודש זה לגאו־לה שלמה ולמלכות של שלום. מתפ־קידנו כנשים דתיות, לגרש את ה־מבוכה והזכדון ולנטוע אמונה בלב — אמרה. הימים בהם היינו אנו גו־לים ביותר, כל אחת כאתנו חייבת להפרין כהאמונה שבה — על כל סביבתה.

פרופ. יעקב לוינגר, מרצה באו־ניברסיטת בר אילן, שהרצה על גם האמונה, אמר בין הסאר: הנס יכול להיות מובן על ידינו רק ע"י הס־תכלות מתוך האמונה היהודית. עלינו לעקוה עיגינו לראות, כי יד ה־סמוכה בכל הניסים והתתרחשויות. ה־עובדה שעולם כמנהגו נוהג — אין לך ראיה טובה מזו — שיש מצביא לעולם — הגיוש פרופ. לוינגר בין יותר דבריו.

מרן הרב ח. ד. הלוי, הרב הראשי לת"א — יפו שהרצה על בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, הדגיש בד־ברין, כי חג המצות — יסודו באי־כונה, כתוב: ואמרתם בה' ובמשה עב־דו. אמונה אינה מתבססת על ראית בעין — מי שמאמין — לא צריך לראות.

כבי הרב הסביר „השיבנו ה' אליך, הקב"ה אומר שובו אלי ואשובה. וישראל אומרים: השיבנו ה' אליך ונשובה. וכינו והקב"ה השיב אותנו אליו, נתן לנו את מבלכתנו, עזר לנו להקים את מדינתנו ולהפריחה, עתה הגיע הזמן — של „ונשובה". עם כל הזהד והתפארה — יש בצר גדול. המבוכה הרוחנית שתקפה אר־תנו — בציבה על האתחלתא דגאו־לה. יכי בניסן הם יכי האמונה ל־קיום מצוות ונקוה כי בזכה לגאולה שלמה בחודש זה — סיים.

בחלקו השני של יום העיון, הת־חלקו הנוכחות לקבוצות דיון בהנחיית הגבי חנה גרינים ואחיר אורנשטיין. המשתתפות לקחו חלק בדיון על נר־שא דרכי החינוך לאמונה וכיצד להשרישה בלבות הדור הצעיר.

ביום העיון השתתפו 150 חברות מסגיפים שונים בארץ. נפתח ע"י מרכזת מדור התרבות חנה חצרוני. נחלו וסוכם ע"י הרבנית רחל גרייס, שהדגישה, כי ביכינו לא פעם יש לנו הרגשה, האם ראוים אנו לאמ־חלתא דגאולה ולגאולה שלמה. היא אמרה שגם במלחמת יום הכיפורים ראינו סייעתא דשמיא, בכך שקרה ביום הקדוש. אנשים היו בפופים בבתי כנסיות וכשנקראו — היו הדר־כים פנויות.

נפתח שבוע אופנה ישראלי ביפו

שבוע האופנה שנפתח שלשום, ה־12.3.74 בפוקין, פאוד עגיין רב בקרב הבואנים המקוביים. כך נמסר ע"י החברה הישראלית להערוכות וירידים שארגנה את הארוע.

כבר ביום הראשון בקרו בציגי רשתות כלבו בהתשובות ביפו וכן נש"אים וכנהלים של הברות בחבר ובואנים ממתאים שלרובם לא היו קשרי מחר עדכים עם ישראל.

✱ תיק שהכיל אלף ליי בכוזמן ומסכים רבים, לרבות שטרות ושי־קים דחוים בסכומים גדולים, נחסף בליל יום ד' מידי אליהו לוי, בן 35, מרחוב צמח אילון 9 בהילון.

הקיצוץ במכסות המים נדחה בשנה

הקיצוץ במכסות המים לחקלאות, שנועד להיכנס לתוקפו בתחילת ה־חודש הבא לשנת הכספים 1974/75, נדחה בשנה אחת, הדחיה נתאפשרה הודות לשיפורים שחולו במצב מאגרי המים במשך החורף.

כזכור, עקב הדלדול החמור במ־קורות המים, הוחלט בזמנו על קי־צוץ ממוצע של 10 אחוז במכסות ה־מים לחקלאות, ואף הוכנה מערכת רישוי בהתאם לכך.

כדי למנוע עימובים בתחילת שנת הכספים הזו, יודיע בציב המים ל־כל המפיקים, הספקים והצרכנים כי רשיונות ההפקה לשנת 1973/74 יש־ארו בתוקפם לשנת 1974/75, עד לפיזכונם.

חגיגה ליובלו של יעקב דילברט

בבית הכנסת „אחדות ישראל" ב־רמלה התקיימה חגיגה ע"י שולחנות ערוכים ליובלו ה־60 של מר יעקב דילברט, סגן יו"ר המיצגה הדתית של רכלה.

נכחו חברי המוצגה הדתית ואורי־חים מבתי כנסת אחרים. ברכו ה־רה"כ ר' ישראל גלוד, הרב הראשי לרכלה, מר אהרן אבוחצירא, ראש הציר, מר חיים ברנר, יו"ר המוצגה הדתית ומר עמר מקס, חבר הנהלת המוצגה הדתית. הנהה נברך את חתן היובל מר דב אוסטרמן, המזכיל של המוצגה הדתית, בשירת התקוה הסתריכה המסיבה.

השתתפות המדינה בתקציבי הרשויות המקומיות

בישיבת ההנהלה של משרד הפנים, בה השתתפו גם ח־ממונים על המחוזות, מנכ"ל משרד הפנים, מר ח. קוברסקי, פרטים נוספים על היקף השתתפויות המדינה בתקציבי הרשויות המקומיות כפי שהם מתבטאי. בהצעת התקציב לשנת 1974, שהוגשו הה על שולחן הכנסת.

מר קוברסקי ציין, כי ההכנסות הצבריות של הרשויות המקומיות יגיעו בשנה הבאה לסך של מיל־ארד ו־218 מיליון, המהווים 42 אחוז מכלל תקציביהן. השתתפות משרדי הממשלה בהחזקת שרותים משות־פים מחיבה, בריאות, סעד, דתות וכו', תגיע ל־472 מיליון, שהם 16 אחוז מכלל התקציב.

ההכנסה המועברת תגיע ל־750 מיליון, ואילו הבעגק הכללי לאיזון יהיה כ־320 מיליון, שהם 11 אחוז בלבד מתקציבי הרשויות. 160 מיל־יון ל"י יועמדו לרשויות המקומיות כמלוה מן האוכיסות לאיזון הקצ־ביהן.

„מעגק חבירתי" — 16 מיליון ל"י

מעגק מיוחד לירושלים, הודע כי „מעגק הבירה" נוחד לפתרון הבע־יות הנובעות מהפיתוח המואץ שלה. הוא יגיע ל־16 מיליון ל"י. מר קו־ברסקי דרש מהמכונים על המחוזות, שלא לאשר הוצאה שום תקציב גר־עוני, ולדאוג שהתקציבים יהיו מאו־זנים בכל הרשויות המקומיות.

רשות מקומית שלא תגדיל את הכנסותיה העצמיות מארנונות, מיס־ים ואגרות, תידרש לקצץ בתקציבה בשיעור הפיגור שחל בגיוס הסכומים אותם היה עליה לגבות ממשאבי הישוב.

כמרכן מתבקשו המכונים על ה־מחוזות להגיע את כל הרשויות ה־מקומיות לגבות פיגורים והתעמיק את הגביה.

הנהלת משרד הפנים, הרשם הש־נה את בדיקת התקציבים על פי תקן של כל הרשויות, כפי שנקבע ע"י מחלקת המחקר של משרד הפנים.

מצב חירום בגלל פיצוץ צמיג במטוס

מצב חירום הוכרז אתמול בצה־ריים בגמל התעופה בן־גוריון עקב פיצוץ צמיג במטוס „אל על", שהמ־ריא מלוד עם 120 נוסעים בדרכו לקופנהאגן.

כתב עתיים בלוד מסר, כי המטוס הבריא בשעות הצהריים. לאחר ההמראה הבחינו האנשים בקרבת המסלול ברצועה גדולה של צמיג שנותרה על המסלול. הדבר נמסר לקברניט מתוך חשש שאחד הצמי־גים, ההפוצץ, דבר מיקמה על צוו־תה מרסלפת. הקברניט החליט להי־זור ולבחות בלוד, ולקראת הנחיתה הוכרז מצב חירום ובקצה המסלול הוצבו אמבולנסים, רכב הילוץ וכבוי גיזה כיבוי. המטוס סס לסבר הים וכחרר כמות ניכרת של דלק כדי להקל על הנחיתה. ולבסוף בחת נחיתה מוכלמת ונעצר על המסלול.

✱ אמיר שפוס ל־3.5 שנות מא־כר על התפרצות, ברח אתמול בבוקר מבית המשפט בנתניה ונמשטרה מכ־ריכת המיפרסים אחריו. האסיר היה לבוש מכנסים כחולים ואפודת חומה, ורגל, בצל גובה בינוני, בן הצעה והרשביה.

ילידת הארץ דתית
משפחה אירופאית
השכלה אקדמאית 165 — 24
מעוניינת להכיר בחור דתי
בעל תפוצות דומות.
✱ לפנות בכתב ת. ד. 29322
תל־אביב עבור מספר 33.

למשרדי קדושין בארץ
הרבנות הראשית לת"א־יפו מבקשת להודיע לה אם אמסים אליהו ת.ז. 309276 בעל תעודת גירושין מס' 33571 מיום ב' סיוון תשכיה נרשם אצלכם לגשואין. הגיל סיגו כי תעודת הגירושין שלו אבדה.
המזכירות

במפלגה ובתנועה

הממפ"ל — הפגיע המזרחי מוקדונים ודתיים לאומיים

שילה: על „אות היא לעולם" יצאה הרב אפרים גוטסן. המנחה: יחזקאל ספרונוין. זמירות ושירה.

בילו: על משמעות ארבעת הפר־שיות. יצאה: הרב ש. ז. הוכמן. ה־מנחה: א. הוכברג.

רשת אביב: על הגורם החנוכי בחר־קי הנורה יצאה מר נפתלי שפרן — מרצה בחוג. בר־אילן. המנחה: מר יהודה הנלר.

אהבת חבר: על פרשת השבוע יר־צה: ד"ר ש. ז. כהנא הפותח והמנ־חה: הרב מ. ברנשטין. פרקי חזניות: יחזקן מ. הרשפיק.

תנועת האשה הדתית לאומית — ירושלים

עונג שבת במכון הרי פישל, פרשת השבוע — הרב בחום לדדר. עינוגים בתפילה — הגב' שושנה הילצברג. בבית הכרם בפנסיון מרגוע פרשת השבוע — הרב דוד שפירא.

תנועת האשה הדתית לאומית

שבת

קדיש מוצאי: בבית הכנסת לנוער ב"11 לפנה"צ, פרשת השבוע — ה־מרצה הרב אלישיין.

בני ברק: במערכון חברה עונג שבת לקשישים בשעה 4.30 אחה"צ — המרצה הגבר אליעזר גוגלמן.

יום ראשון

אשדוד: פגישת חברות בבית הל־מוגבין רח' אבא הלל סילבר ב־7.30 בערב, ליל סדר שחל במוצאי שבת — שאלות ותשובות. המרצה הרב סיני אולר.

יפו מכר: ראשון לציון — בימים שני ושלישי משעה 9 בבוקר עד שעה 7 בערב, בסניף הפועל המזרחי רח' הרצל 53.

תנועת האשה הדתית, מניף תל אביב

מסיבה ליד שולחנות ערוכים ב־השתתפות הרבנית גורן תתיים ב־אולם בני ברית, רח' קפלן 10, ת"א. בהכנה: הרצאה ע"י הרב חיים פר־דס: הקרינית עיניה פלדמן: חזון יצחק שפירא: דברי „אהל שם" — הרב ש. הרבנית נחמה רבינוביץ.

פרשת השבוע:

המשך שיעור: בבית הח' נחמה בר־זיו, שדי החייל 11. המרצה: הרבנית קוטבסקי, יד אליהו.

בכניף המפ"ל — חיפה

שיעורי תורה: בביכניס הפו"מים בבית התנועה, רח' הולון 59 בשבת ב־7 בבוקר שיעור בגמרא ע"י הח' נחמן המר.

ב־10.30 שיעור ברמבים ע"י הח' מאיר אורליין.

בביכניס בשכון הפו"מים בקרית אליהו בשבת בשעה 10 שיעור בגמרא ע"י הח' יצחק לבנון. אחה"צ שיעור בגמרא ע"י הח' יעקב פולקביץ.

בביכניס המרכזי בק' אליעזר בשבת ב־3.30 שיעור ברמבים בהדרכת הח' דוד אורבך. בים ראשון ב־17.30 שיעור ברמבים ובים חמישי 17.30 שיעור עיוני בספרי בריאים.

ירושלים

ר' ברוך דובדבני ידרוש מחר בהיכל שלמה

מחר, ש"ק, בשעה ארבע אחה"צ, ידרוש ר' ברוך דובדבני חבר המרכז העולמי, על „פרשת השבוע לאור ימינו". השיעור נצרך מטעם ארגון ותיקי התנועה.

מחר, חגיגת יובל השבעים של הרב משה מקס, בהיכל שלמה

האספה הכללית הבאה של ארגון עולי ארצות המערב, שתתקיים מחר, מוקשיק, ב־8 בהיכל שלמה, מוקי־דשת לרב משה מקס, אחד מחשובי הרבנים בארה"ב שהשתקע בירוש־לים, לרגל יובלו השבעים, עמודיים. התגיגה נערכת תוך שיתוף פעולה עם ארגון רבנים עולי ארצות ה־מערב. הרב צבי תמרי, נשיא־הכבוד של הארגון, יתן הערכה על ה„איש ופעלו", הרב ד"ר יחמן פרימר יס־קור את ספרו החדש של בצל היובל, „אני מאמין" (באנגלית), הרב ד"ר אלכסנדר קרליבך, יו"ר איחוד ה־רבנים העולים, יברך.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממ"ד למורות ולגננות
קרית החינוך „עזתה"
נתיבות, ת. ד. 20 — טלפון: 057—94081

הרשמה לשה"ל תשל"ה
החלה!

בוגרות תיכון עיוני-דתי — יכולות להרשם למסלולים הבאים:
1. גננות דו־שנתי.
2. מורות לגיל הרך — דו שנתי.
3. מורות לביה"ס היסודי — דו שנתי.
4. מורות בכירות לבי"ס יסודי — תלת שנתי.

המורות יכולות להתמחות במקצועות הבאים:
יהדות, מלאכה, חינוך מיוחד.

● בכל פרטים חרשמה — נא לפנות למזכירות ביהמ"ד

עירית ירושלים
המחלקה לתרבות

עיריית ירושלים מודיעה בזה כי התאריך האחרון להגשת ספרים לפרס ירושלים לספרות תורנית ע"ש הראש"ל הרה"ג ר' ב"צ מאיר חי עוזיאל זצ"ל הוארך עד יום רביעי כ"ו אדר תשל"ד (20.3.74).

לאחר מועד זה לא יתקבלו ספרים נוספים.

פרטים אפשר לקבל במחלקה לתרבות רח' חיי אדם 2 ירושלים. טלפון 226212.

תופשת חורף מקסימה - במזג אוויר קיצי
מלון פאן אמריקן ים-המלח
טלפון 057-97821, טלקס 05-84, מברקים: פאנאמסדום
רמת שירות גבוהה ביותר - במקום הנמוך ביותר בעולם

מסרדי קדושין בארץ
הרבנות הראשית לת"א־יפו מב־קשת להודיע לה אם תבקוק מנשה 48284 בעל תעודת גירושין מס' מיום י"ז כסלו תשכ"ה נרשם אצלכם לגשואין. הגיל סיגו כי תעו־דת גירושין שלו אבדה.
המזכירות

תל־אביב

בבית הכנסת הגדול רחוב אלנבי

השבת יעבור לפני התיבה החזן הנודע מרצנגר, מר מנחם קליין. ערבית 5.25 שחרית 8.00. ביום רביעי ב־7.15 יקיעור השבר־עי בנמרא ע"י יו"ר הקהלה מר א. הצרוני בנושא: בטול חמץ וביעור חמץ.

„אהל שם"

השבת: ב־10 י. פברסקי — תב"ך: ב־11 הרב פרידלנדר: תלמוד: ב־4.30 במסיבת „עונג שבת" יצאה ב. א. שדה על: „מלחמות יהושע וכבו־שיה", הפותח: יו"ר „אהל שם" — משה גולדשמיין. דברי אגדה — ד"ר ש.ז. כהנא.

„מאגדת אהבת חסד"

כל ערב ב־8 ב„אהבת הסד" נחמני 61, מתקיימים שיעורים דלהלן: ב־ראשון: שיעור בגמרא: — עריך משה בידרמן. ביום שני: „עין יעקב" — הרב משה ברנשטיין. ביום שלי־שי: „תב"ך יחזקאל" לחוג נשים — הרב שמעון פרנקל. ביום רביעי: שיעור ברמבים — ד"ר יהודה מחי־אל.

חיפה

בית כנסת לנוער בכי"ם ממ"ד „ובכה—צאן ישראל" חיפה

התפילות בכל ליל שבת לפי זמני הדלקה הנרות ובשבת בבוקר ב־7.30 לפני התפילה שיעור בתלמוד ע"י המורה הרב ישעיהו נגר. ב־8.15 תפילה. לפני קריאת התורה לימוד משניות ע"י הרב הנ"ל לזכר תלמידי ביה"ס שנפלו במערכות ישראל.

בחוג הרמב"ם חורב בחיפה

הערב ב־8.30 יתקיים אייה מסי־בת עונג שבת בביתו של רב חחוג הרב נחמיה ראמה רחוב איינשטיין מס' 47 אחוזה חיפה, שיוצגה בנושא: רעיון הגאולה החיצונית לאור משנתו של הרמב"ם.

בשבת אחה"צ בשעה 4 יתקיימו השיעורים הקבועים בבית הכנסת „בית אבות כרמל" ברחוב אידר 12 בגמרא מסכת תענית ובשמונה פר־קים לרמב"ם, ע"י הרב ב. ראמה. לאחר מכן סעודה שלישית ושיחה בנושא „ערבא פרשיות".

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: „ביבנו", האר"י 12, טל. 33676; „אל סנטראלי", צאלח־אד־דין, טל. 282196.

תל אביב: „פרנקל", המלך ג'ורג 28, טל. 223232; „קסטל", אבן גבי־רול 147, טל. 43716.

פתח תקוה: „פינסקר", פינסקר 2, טל. 910505.

בת ים: „גני בת ים", הנביאים 3, חולון: „אסותא", מרובפלדור 4.

רכת גן והסביבה: „הן", ז'בוטינסי־קי 99, טל. 794434.

בני ברק: כמו ברמת גן.

הרצליה והסביבה: „קרמר", מר־קולוב 18.

נתניה: „מרכזי", הרצל 36, טל. 23639.

רמלה לוד: „פרדו", הרצל 106, רמלה.

באר שבע: „הנגב".

ליום שבת 16.3.74

ירושלים: „קסטן", הזקיהו המלך 23, טל. 33843.

תל אביב: „בוגרשוב", בוגרשוב 60, טל. 223889; „גורדאר", בן יהודה 13, טל. 242673; „לאנ", יהודה הלוי 67, טל. 612474.

פתח תקוה: „פישביץ", חפץ חיים 6, טל. 911541.

בת ים: „עזראי", בלפור 135.

חולון: „נאות שושנים", באולים 44.

רמת גן והסביבה: „נגה", ויצמן 17, גבעתיים, טל. 722458.

בני ברק: „שמיר", רבי עקיבא 80.

הרצליה והסביבה: „בריאות", מר־קוליב 65.

נתניה: „בבי", שפר הגיא, טל. 22695.

רמלה — לוד: „פרדו", הרצל 106, רמלה.

באר שבע: „יומי".

למחרת שבת 16.3.74

ירושלים: „זכרון משה", ישעיה 10, טל. 228285; „חבש", רח' הבאר, עיר העתיקה, טל. 284285.

תל אביב: „בני", דיזנגוף 174, טל. 222386; „פרנקל", המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; „יאני", יהודה הלוי 67, טל. 612574.

הרצליה והסביבה: „בריאות", מר־קוליב 65.

לוח הצופה

● רמת אילן למכירה 5 דונם ליד בר־אילן הדש מסדה מידית קומה 11, הטקה, גז וכו' לביקור 03—754686.

● קונים רהיטים משומשים ותמ־קים, טלויזיה, מקררים, יודעות ד־היטולים 874765, בערב 865404.

● פיקוח הקונה רהיטים, אנטיקות, פרידזידרים, ריהוט כשרדי וכל הפצי בית אחרים. סלמון 864938, 874245, בערב 876852.

● הנכים הינם אנו נמוה לך להתחתן כתוב פרטים לה. ד. 514 שמח משה.

● פודיד מאגנום מסחרי 12 מנוע 15, דגם 1969 טל. 789066, 36863.

● דרושה דירה בבר־ברק בה חדר חצי בערך לעודך מרפאה בסביבות רח' רבי עקיבא חזון איש בהמי מפחה אז בסכירות הרהיטים נא לטלפן 784072.

לוח „הצופה" ירושלים

● ממרימזיאר משרד לעידו־כים אירופאי, כיוהד בעיקר לאקר־מאים ולדתיים, שמאי 23 ירושלים.

● דרוש 22 צבר אשכנזי נאה, מעניין בחדיה. ת.ד. 135 בני־ברק.

פוליסה מס' 9171
לבטוח חיים
ע"ש מיכאל חזני
של „הסנה"
אבדה

נרשמו לנשואין

לכבת הרבנות מבשרת ציון

מרגי אהרן בן צמח (רזק) עיראק— מבשרת ציון; מיכאל אולבה בת ראובן (רזקה) ישראל—מבשרת־ציון.

האומה מחיים כשה בן אלעזר (רזק) מרוקו—מבשרת־ציון; מירזאי תמר בת יחאי (רזקה) ירושלים.

למחדרי קדושין בארץ

הרבנות הראשית לת"א־יפו מב־קשת להודיע לה אם אמסים אליהו ת.ז. 309276 בעל תעודת גירושין מס' 33571 מיום ב' סיוון תשכיה נרשם אצלכם לגשואין. הגיל סיגו כי תעו־דת הגירושין שלו אבדה.
המזכירות

היום

יום ששי, כ"א אדר תשל"ד 15.3.74

פרי ויקהל

הפרק: יחזקאל כט"ל; המשנה: חולין ה, א"ב; הדף: נבחות מז; ההלכה: אורח חיים שיט"ב, יז—ב.

שבת — הפרק: יחזקאל לא"לב; המשנה: חולין ה, ד"ד; הדף: מנחות מח; ההלכה: אורח־חיים שכ, ג"ה.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א, ב, ג — כל שעה.

09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
5.55 (א) חדשות באנגלית
6.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי הכנית לעולים (ב)
עברית — 19.00; ידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רוסית — 20.30; 20.45.

רשת א'

08.05 „קולמים מוסיקה" 09.05 מוקל־טות הבוקר הסיפורית ירושלים 11.00 עברית לעם 11.15 שידורים לתלמידים בתחומים השונים 11.35 לקראת שבת — לימודה ומכולמיה: הבנת מחזמנה 11.50 שיר ומנגן 12.05 קונצרט צהריים 13.25 מוסיקה קלאסית 14.10 נאום לחילל 15.05 „בבית בשבת" — מרגה „ויקהל" 16.05 רגע של עברית 16.06 המזרח המתיכון 16.30 „חוש בתקלימים".

רשת ב'

08.55 „בשבת הבוקר" 10.05 „בגן בביתי" 11.50 לאן נעבר 12.05 „בתקבר יחדו" 12.30 „בן חיוך" — מנרכוים וקטעי הומור 13.25 שירים משלנו 14.10 „בד ארבע" 16.05 „בי מתוך המוסיקה קלאסית" 16.30 „אנשים ומרחוק", עניים לבות שבת.

גלי צה"ל

05.58 ברכת שחר 08.05 יומן הבוקר 08.20 ד"ר עם שיר 10.55 עיתון הסיפור החדשי הקצר 11.05 תמים ומעים 11.55 מה חדש 12.05 יומן הצהריים 13.30 „ז" נקודה היהודית 13.55 הדרמות לחיילים 14.05 קיצור קל 14.30 חד וחלק 15.55 הפעמת השבת 16.05 פעם הבן.

טלוויזיה בלילה

15.00 כיסוי פרידזי: „בסמני פר־פרידז" 15.25 לקראת שבת.

במוצ"ש

רשת א'

18.40 שירים ביידיש 19.05 יומן הספרת 19.50 ערבי היום בתנ"ך: יחזקאל לא"לב — קריאה כפי הלמה ברסונה ושיחה כתת מל ויקבע 20.05 „המוסיקה בשבוה" רבתה מה 20.40 מרידי מלר־בלום (כינו־ראן) 21.05 „הבמרלי" — „הלוה מלכות" — שלמה 22.05 „על הלוגיקה של הלשון" — „אזנה מעגה" 00.05 רגע של שיח.

רשת ב'

18.30 מבצע בפורים 19.05 בעיטה חפה 21.05 „מחברי" 21.45 „בהבאי" 22.05 „ימים הילולת בכבוד" 22.35 הצעות קלות 23.25 „דודי בן־דאב מגיעי" 01.05 „עד אור הבוקר".

גלי צה"ל

19.05 מבנו אלוך 20.05 כרטוכים 21.05 ספורט, בשורה 21.35 שמונים מתוך פר־פים והחוזות מוסיקאלית 22.05 מיזג ושיר 23.55 שיחה חצות 00.05 יומן חצות 00.30 בישורי לילה.

טלוויזיה בלילה

18.32 חידושים ומבצאות 18.45 בינתי הגיל — „בני המוסיקנים" 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 הכבוניי בין קרוב לחול — „אוטוביוגרפיה" — אוהדים באולמן 20.30 מבט לחדשות 21.10 אינטרמיי: „כלום אנשים מכוונים" 22.00 מגנו מפרים 22.50 בדור חדיל — „אמיר" 23.40 שמוע של יום (מדבר חדיל על גיים) — חדשות.

בבית המשפט המחוזי ירושלים

תיק עזבונה 147/74

בענין: עזבון המנוחה לאה פולק ז"ל ת.ז. 0056440 מירושלים שנפטרה ביום ד' אלול תשל"ג (1.9.73).

המבקש: נפחלי צבי פולק מרחוב אביעד 7, ירושלים, ע"י ב"כ עוה"ד צ. מאק ו/או נ. מאק מרחוב בן־יהודה 1, ירושלים.

הזמנה

לחוני יודע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו ירושה של המנוחה הריני מזמין בזה כל אדם המעוני שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד למתן הצו להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות שאם לא כן יתן בית הד־משפט צו כמוב בעיניו.

יהודה ויים, שופט

תיאטרון ישראל

במוצ"ש 16.3.74

הבימה:

שלום שלום
האין שלום:
תל־אביב, האולם הגדול ב־8.30

כך אוהבים
האחרים:
תל־אביב, האולם הקטן בשעה 8.00

הקאמרי:

בחוב כעיניכם:
תל־אביב

התיאטרון העירוני

חיפה:

פילמטר 72:
קרית־חיים

הצפה

עתון יומי
HATZOFE
DAILY

המייל: הצופה בעיים, עורך ט. רוזיקוא. מערכה ומנהלה תל־אביב, רח' המסגר 65, טל. 35421. תיד: 2045. חשבון בנק הדואר 41144 ✱ סניף ירושלים: רח' בן יהודה 3, תיד 1148. טל. 23610 ✱ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 2, טל. 663628. דפוס הנשר בע"מ, ת"א. רח' המסגר 66. טל. 31554.

אין המערכה אחראית לתוכן, המודעות ולמכתבים

חיפה

אורנע טל. 12473
בצל הזהב השחור

ארגון
אורות הכרך

הבירה
בחזרה למערב

תל־אביב

אסתר
שבוע 2
הרי המזוהם תחור

גודון
שבוע 43
הבלונדיני עם הנעל השחורה

גת
שבוע 26
פיט וטילי

פאר
שבוע 2
אהבת הזיים

סינרמה
איש חצות

דר. ב. אין
ברוח שווה מליון
ללא מעצורים
בחצות מוצ"ש
התפון המכני

חיפה

אורה
שבוע 2
היורש

אכופיתיאטרון
שבוע 2
הרי המזוהם תחור

ארמון
שבוע 3
הנמלט מאי השדים

נידון
נשים בכלובים

עצמוי
רבי יעקב

דוי
קטינות במלכודת

חן
ליידי קרולין למב

אודלי
הליידי שרה בלח

פאר
סקורפיון

האופרה הישראלית

רחוב אלנבי 1, תל־אביב
טל. 57237

מדם בטרפליי חיפה/ארמון בשעה 7 14.3

נסיכת הקרקס תל־אביב בשעה 8.30 16.3

נסיכת הקרקס קרית ים בשעה 8.30 17.3

מדם בטרפליי ירושלים בביתי האומה בשעה 6 18.3

נסיכת הקרקס תל־אביב בשעה 6 19.3

רנולמו שמחה מאת ורדי תל־אביב ב

אסיפת מחאה בת"א נגד רצח היהודיות בסוריה

קריאה לממשלות האנוורות לעיגר בחילוץ היהודיים מסורייה והעברתם לישראל, השר מרע הראשון לציון, הרב הי ראשי עובדיה יוסף, באסיפת מחאה נגד רצח 4 הצעירות היהודיות בסוריה, שנערכה אתמול בבית־הכנסת „אהל־מועד" ברח' שד"ל בת"א.

כידוע, נמסר בידיעה שהגיעה לי־ארץ, כי 4 צעירות יהודיות מסוריה, שלוש אחיות לבית זיבאק — פאדיה בת 24, לורה בת 23, וסוני בת 22, וכן אחות סעד בת 18 — כולן מדמ־שק, נרצחו בסורה אכזרית.

הרב עובדיה יוסף אמר תפילה לזכר הנרצחות וסיים את האסיפה באמירת „קדיש".

בנו של השייך ג'עברי לא נעצר

בנו של ראש עירית חברון, מרדכי ג'עברי, לא נעצר לחקירה אלא רק הוזמן לבירור על ידי המשטרה בקשר עם השמועות שפשטו, כאילו הוא מעורב בענין הטלתו של יוסף נאצר, עורכו של העתון אל פאג'ר המטיפ־ה במזרח ירושלים. זאת כסר דובר מפ־קדת אזור יהודה ושומרון.

ח"כ מנחם ידיד, הדגיש את חומ־רה האסון ברצח 4 הצעירות היהו־דיות. הוא אמר, כי אין אפשרות לגלות ברבים את מעשי הגבורה של אחינו בעיראק ובסוריה. העושים במיסב יכולתם, אנשי"ם שהם נדכאים בעצומות.

ח"כ מנחם ידיד הבטיח כי עם־ישראל ומדינת ישראל עושים הכל כדי להציל את יהודי סוריה ועיראק. בסוף דבריו קרא לממשלה, להעלות את בעיית היהודים בסוריה, במסר־גרת המרים עם ממשלת סוריה, לכשיי־ערך.

האסיפה כונסה על ידי המועצה הציבורית למען יהודי ערב, ועדת הפעולה להצלת יהודי סוריה, הת־אחדות יוצאי סוריה והתאחדות ה־סטודנטים בישראל. נכחו בה גם מנין ידיד הכנסת מ. שיגמן, ח"כ מ. בן־פורת ואחרים.

פנייה לרבני ההפצות

הראשון לציון, הרב הראשי לישר־אל הרב עובדיה יוסף, פנה אתמול לרבני ההפצות לבקש ממשלותיהם לכתות את רצח ארבע הנשים ויהו־דיות בסוריה ולבקש בשלטונות סו־ריה שתבטא ביהודים כאזרחים שווים ולתת להם אפשרות לצאת לחופשי. כן ביקש הרב הראשי מרבני הנו־צות לערוך אזכרה לנשים היהודיות במזרח ולעורר את דעת הקהל ב־ארצותיהם.

תוספת היוקר ביולי תגיע ל־20 אחוז

מאת מפרנו הכלכלי בירושלים

בחודש יולי השנה יהיה צורך לשלם תוספת יוקר חד־שה בשיעור של כ־20 אחוז, מר אפרים דברת, יועצו הכלכלי של שר האוצר, אמר זאת בהעריכו את ההתפתחויות הכלכליות במשך השנה. הוא הסביר שהתוספת יוקר זו נדרשת עפ"י השיטה הקיימת והיא מגיעה לשיעור המאמר למ־רות השלום "הפריצה" של 6 אחוז בחודש פברואר.

קצב עליית המחירים במחצית השניה של השנה תהיה נמוכה יותר

עם זה מעריך מר א. דברת, כי קצב עליית המחירים במחצית ה־שניה של השנה, לאחר מיבוי ההש־פעה של ייקור הדלק ובמצום סוב־סידיות, יהיה נמוך יותר. לדעתו, תהיה אז ההתייקרות בשיעור של 1% לחודש.

יועצו הכלכלי של שר האוצר מעריך כי אמצעי הספיגה שננקטו יביאו לריסון הלחצים האינפלציו־נים.

המסמנה של התקציבים א. גפני תבהיר. כי התקציב בגר על הת־ייקרות מכוונת של כ־20% השנה, אך ישנה גם ריזרוה ספציפית.

עדיין ישנן אי־ודאויות לגבי הת־פתחות המשק, הן בהיקף הגיוס והן בהכנסות שונות. לא ברורה עדיין מדיניות המיס של ארה"ב וכמו כן לא ברורה התשפעה הפסיכולוגית של „מדיניות השלום" בנוגע לתכ־נסה מתרומות.

בפריסה הפרסית לנפש צפויה ירידה של 5% בהשוואה לרמה ש־היתה צר ספטמבר 1973.

הגרעון הצפוי מכאזן התשלומים — 3.3 מיליארד דולר

התישובים שנערכו ע"י היועצ־ן הכלכלי מראים כי הגרעון הצפוי במאזן התשלומים נאמד ב־3.3 מיל־יארד דולר, לעומת 2.47 מיליארד דולר בשנת 1973. גיום הגרעון יסתכם בכ־3.7 מיליארד דולר לעומת 3.7 מיליארד דולר בשנת 1973. כתוצאה מכך צפויה ירידה נ־כרת ביתרות מטבע חוץ שבידי בנק ישראל.

שר הדתות ביקר ברחבת הכותל המערבי

שר הדתות, ד"ר יצחק רפאל, הנ־הלת משרד הדתות ביקרו ברחבת ה־כותל המערבי וסקרו את עבודות ה־שיפוח הכותל המערבי ושיפוץ הר־חבה.

בישיבה שהתקיימה בלשכת רבני הכותל נדונו הבעיות הכרוכות בהמ־שך עבודות ההשיפה. כמו כן נק־בעו סדרים חדשים ביחס לשיקוה על התנהגות ברחבת הכותל, השמי־רה על קדושת המקום. הסדרים ה־חדשים יכנסו לתוקף ביום העצ־מאות השנה.

היום תסתיים חלוקת המהדורה הראשונה של חוברת הנופלים והנעדרים

היום תמשך חלוקתה של חוב־רת הנופלים והנעדרים, וכפי תסתיים הפצתה של המהדו־רה הראשונה, שהודפסה כ־350 אלף עותקים.

מהדורתה השניה של החוברת, ה־נמצאת בהכנה, תחולק לציבור תוך 10 ימים עד שבועיים, אף זאת בא־מצעות סניפי הדאר ובסיוע משרד ה־הקשורת.

על המרוצ המהיר של חלוקה ה־מהדורה הנוספת תתפרסם הודעה ב־עיתונות ובשידורי ישראל.

חיילים משוחררים הפגינו בירושלים

קריאה לבחירות חדשות תוך חי־סול המפגנונים המפלגתיים השפיעו כמה עשרות חיילים משוחררים, רו־בם אנשי גיסות השריון ממשתתפי מלחמת יום הכיפורים, אשר נאספו ביום ה' להפגנה מול בנין הכנסת בירושלים.

המפגינים נשאו כרזות שקראו ל־אחריות ציבורית במדינה ונגד מחד־לים. במסגרת המפגנים גם עברו ה־חיילים המשוחררים כמכוניותיהם ב־רחובות ירושלים תוך צפירות הנפה הברזוזה.

נער טבע בים נתניה

נער בן 14 מירושלים המרחיק, כבע ביום ה' אחר הצהרים בתוך יכה של נתניה. הנער רחץ בים עם קבוצת תלמידים מירושלים המר־חיק, במקום בו לא היה מציל.

יוגדל תקציב התמיכה בישיבות – לאור ההתייקרות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

לאור ההתייקרויות האחרו־נות יוגדל תקציב התמיכה בי־שיבות ויועמד עד 10 מיליון ל"י — מתברר מתקציב משרד הדתות.

התמיכה המסוצעת לתלמיד תס־תכם בכ־500 ל"י לשנה.

בשנת תשל"ג הגיע מספר בני הישיבות ל־21,818 לעומת 19,535 ב־תשל"ב.

אלף תלמידי ישיבה מהו"ל קרוב לאלף תלמידי ישיבות מחו"ל לומדים עתה בישיבות בארץ. רבים מהם בוגים את בתם בישראל וב־חלקם חוזרים למלא זמקידים חוזר־נים במקומות מגוריהם.

900 אלף לירות לישיבות החסדר

בתקציב בשרד הדתות כלול סכום של 900 אלף ל"י ל„ישיבות החסדר" בישיבות אלו לומדים כיום 930 תל־מידים לפי הפירוט הבא: כרם ב־יבנה — 250, ישיבת הכותל — 180 הר עציון (אלון שבות) — 190, שעלבים — 85, רמת הגולן — 70, קרית ארבע 45 ומרכז הרב 110.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, הפרופ' אפרים קציר, קבל בלשכתו קבוצה ממש־פחות ברזנפמן מקבוצה הארה"ב. ה־קבוצה הגיעה ארצה לרגל חגוכת המרכז הטיפולי של עלית הנוער ציש־טופי ואברהם ברזנפמן במושב נחלים.

— שר הדתות, ד"ר יצחק רפאל, ביקר אצל הבאון הרב שלמה יוסף מורן, עורך האנציקלופדיה התלמו־דית. הרב זוין מחלים בביתו בכמה־לה ממושכת.

היום ומחר בועידת בני עקיבא

יום ששי כ"א אדר תשל"ד (15.3.74)

שעה 8.50 שעור — הרב י. עמיטל

09.15 הרצאה: זיקתנו לנחלת אבות — חנן פורת (בפר עציון — ישראל)

דיונים במליאה

11.00 הרצאה: מעמדנו בתנועה הציונית ובתנועת המזרחי חפוהמ"ז בגולה — יצחק טבת

ערב שבת

תפילה תגיגית ליד הכותל סעודה

שעה 08.00 שחרית סעודה

16.00 תפילת מנחה ב„היכל שלמה"

16.50 עתג שבת בבית מאיר, בית התנועה העולמית של המזרחי הפועל המזרחי, רח' המלך ג'ורג' 54.

מוצש"ק

20.30 ערב קריאת המתנחלים

דבר נציגי הנרעינים הישובים הדשים

דיונים במליאה

הדיונים מתקיימים בבית אלישבע, קטמה, ירושלים לשכת הועידה מל' 02—33648

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה על משרה פנויה של

דיקן הסטודנטים

(לפחות"ם הישראלי)

מכרז מס' 35/74

מכשירים הדרושים: השכלה אקדמית ו/או השכלה תורנית, נסיון בחינוך ו/או בפיקוד בצהל, נסיון בהדרכת נוער ו/או בהדרכה סטודנטים בישראל, נסיון בארגון ובמינהל.

הדרגה תקבע בהתאם לכישורים.

מעוניינים יפנו לדשות בעל התפקיד בשיכון המרצים. מועמדים שומרי מצוות מוזמנים להגיש את מועמדותם בצירוף קורות חיים ושמות של ממליצים, אל מחלקת המנהלה, אוניברסיטת בר־אילן עד מ' בניסן תשל"ד (2.4.74).

הרבנות הראשית — המועצה הדתית רחובות

מכריזה בזה על קבלת הצעות של מועמדים

לכהונת רב העדה הספרדית

הבר לשכת הרבנות

על המעוניינים להגיש הצעותיהם בכתב בצירוף תעודת כושר מהרבנות הראשית לישראל ומרב הדעיר רחובות. הצעות תוגשנה לידי מר א. פרשני מזכיר המועצה הדתית במשרדי המועצה רח' מלדברג 2 רחובות, בשעות העבודה לא יאוחר מיום י"ב בניסן תשל"ד (4.4.74).
הנבחר חייב לגור במקום לפני כניסתו להסקיה.

הרב שמחה הכהן קוק — הרב הראשי ואביר
הרב ש. ירושלמי — ראש המועצה הדתית

כפר הנוער הדתי

דאר כפר תסידים

החלה הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

1) לכתות חטיבת הביניים ז', ח', ט'
2) לכתות ט' של ביה"ס התיכון חקלאי, למסלולים הבאים:
א) 4 שנתי — בגרות עיונית
ב) 4 שנתי — תעודת גמר ממשלתית (4 מקצועות בגרות)
ג) 4 שנתי — מקצועי (תעודת גמר שני מקצועות בגרות)
3) לכתות י' — מסלולים מלא-שנתיים:
א) מכון חקלאי ממ"ר.
ב) מחבבות מטפלות מטמ"ר.
ג) המסלולים החקלאיים.

פנימיה מחנכת מלאת.
(מתקבלים גם תלמידים אקסטרניים).

להרשמה בא להביא תעודת השליש האחרון ואישור רפואי.

כתבו פרטים, בא לפנות בשעות בין 8.00—13.00 למשרד הבה"ר טלפון (04)952022.

משרד החינוך והתרבות המחלקה להכשרת מורים

הסמינר המג"ד למורות ולגננות „אפרתה"

רחוב בריפנה 17, ירושלים. טל. 32245

ההרשמה לביתות המורות והגננות לשנת תשל"ה החלה

מסלולי ההכשרה:
* גננות
* מחנכות לגיל הרך (לגן ולכיתות א—ב')
* מורות לביה"ס היסודי (המתמצות בלימודי הטבע או בספרות)
* מורות בבירות — קורס תלת-שנתי
* שנה ג' למורות בבירות (למועמדות שהן מורות מוסמכות ובעלות העודת בגרות).

ליד המוסד פנימיה.
תלמידות. ראויות חקוקות תזכינה במילגות

● פרטים והרשמה במשרד הסמינר בשעות לפנה"צ, או ע"י תיאום

בית החולים שערי צדק

דרושה

מזכירה למחלקת הקניות

במשרה מלאה

ידיעת פתבנות עברית-אנגלית הכרחית

המעוניינות מתבקשות לפנות למנהל הכנגון בבית־החולים

אוניברסיטת בר-אילן

המזכירות האקדמית

הוועדה למועמדים מגוייסים שחל עליהם „חוק החייל המשוחרר"

הוועדה לקבלת תלמידים מודיעה בזה, כי מועמדים כנ"ל שנתקבלו לשנת הלימודים תשל"ד ומחמת המשך גיוסם הצבאי נמנע מהם ללמוד בשנת הלימו־דים הנוכחית, רשאים להתחיל את לימודיהם בשנת הלימודים תשל"ה באותן מחלקות ובאותם תנאים שבהם אושרה קבלתם.

מועמדים כנ"ל מתבקשים לפנות בכתב, אל המשרד לקבלת תלמידים באוניברסיטת בר-אילן בצירוף אישור על שירותם הצבאי, להבטחת הכללתם ברשימת התלמידים לשנת הלימודים תשל"ה, עד ליום י"ג בניסן תשל"ד (5.4.74).

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקה לקרימינולוגיה

מודיעה

על יום עיון על הנושא:

המלחמה והעבריינות - הערכות והערכויות

שיתקיים אי"ה ביום שני כ"ד באדר תשל"ד (18.3.74) בין השעות 18.30—15.00 באולם ארגנטינה (האודטוריום הדה"ם) בקרית האוניברסיטה.

בכנס יוערך בהיתתפות המחלקות לקרימינולוגיה באוניברסיטאות תל אביב וירושלים, יוצגו 6 דפרטים ולאחר מכן יהקיים דיון.

למכובדנו

הד"ר יצחק רפאל

ברכות נאמנות

עם היבחרו לשר הדתות

יצליח ה' דרכו ופעליו יהו לברכה

המועצה הדתית מורת חכרמל
מיר — בן-עבו דוד

המועצה הדתית אשקלון

לידידנו

מר ישעיהו רוזנטל

ברכות מעומקא דליבא

לנשואי חזוג

יהי רצון שיזכו לבנות בית נאמן בישראל לפי דרח ישראל סבא

חברי ועובדי המועצה הדתית — אברבל עברם, יו"ר המועצה

המועצה הדתית שלומי

למרא דאתרא

הרב מסעוד ריוח ורעיתו

ברכות מאליפות

לנשואי בנכם יקירכם יוסף עב"ג

תזכו לראותם בונים בית יהודי על ברכי הנורה והמסורת

דניבו דוד — יו"ר

ברכות נאמנות

למורנו ורבנו

הרב פרץ ציוני שליט"א

לרגל קבלתו כרב מקומי במושבנו

מועצה דתית שדה-אילן — יו"ר מושב שדה-אילן, האר גן גליל התחתון

ברכת מזל טוב

לחבר

מנחם אברהם

להולדת הבן הבכור

ולחבר

הרב ישראל הס

ראש ישיבת בני-עקיבא

להולדת תבת

חברי מועצת מזכירות סניף רעננה

דרוש פקיד

שיוכשר לתפקיד ארכיבר

מועמדים דתיים יפנו לת.ד. 2034 תל-אביב

חוג ידידי המדרשיה בישראל ובבריטניה

קרית יעקב הרצוג

חטיבת הבינים של מדרשית נעם, כפר־סבא

מודיעים על קיום

מחנה נופש - שוחרי תורה ומדע - תשל"ד

לתלמידים מחוננים ומצטיינים — מסיימי כתות ח' של בתי הספר הממ"ד, או מסגרת רומה

אשר יתקיים, ברצות ה', בקריתנו הנוכחית בכפר־סבא בימים: י"ח בתמוז (8.7.74) עד כ"ז בתמוז (17.7.74).

מספר המשתתפים מוגבל.

שאלונים אפשר להשיג: מרכז מחנה הנופש, קרית יעקב הרצוג, חטיבת הבינים של מדרשית נעם, כפר־סבא ת"ד 55, טל. 927537.

ההרשמה תסתיים בלי בניסן ש"ז (22.4.74)

ב"ה

ארגון הפועלות של הפועל המזרחי — משרד החינוך והתרבות המחלקה לתרבות תורנית

יום עיון איזורי

לסניפי חיפה והצפון

מוקדש לנושא: „בנין נגאלו ובנין עתידין להגאל"

יתקיים בעז"ה ביום שלישי כ"ה אדר 19.3.74 ב„בית החברה" רח' ירושלים 27 חיפה.
התכנסות — בשעה 3.30 אחה"צ — כיבוד קל.

* הרצאה — כוחה של אמונה — הרבנית אילה גליקסברג
* הרצאה — נאולתם של ישראל — הלכות פסח — הרב משה ראובברגר, רבה של בת-גלים
* ארגון עבודת הבית לקראת חג הפסח — ע"י מורה בכלכלת בית המנהה — אדית בנדה
* ארוחת ערב — המארחות חברותינו בסניף חיפה

חברות שלא קבלו הזמנות ליום העיון מחמנות בזה.

נא לדייק.

מחלקת

התרבות וההסברה

המפלגה הדתית לאומית • הסתדרות הפועל המזרחי בישראל

ביום שבת, כ"ב באדר תשל"ד (16.3.74)

תתקיימנה הרצאות בבתי הכנסת שבנתניה ובפרבריזה, על החנוך הממ"ד

בית הכנסת	שם המרצה
„יד לגיבורים"	חיים כיפון
שכ' פתוח	זבולון מאירי
„עץ חיים יוסף"	אהרן אחרוני
„בית אל"	אפרים עשיה
„אהבת שלום"	הרב שלמה אפריון
„היכל יצקב"	יעקב פיר
„ורדי", „לוסיה"	הרב פ. זואיר
„מיסה מאסר"	אברהם מראיון
„בית אל"	חיים פלה
„הודה לביא"	מר פמיה
„שערי צדק"	מר אזולאי
„ק. גלויות"	משה סגיו
„שער המזרח"	אליהו פרחון
„אהל אברהם"	אשר סמיה
„לאון"	הרב מנרופסי
„אהל יצחק"	הרב דוד הכהן
„אגודת שלום"	מזרחי נישן
„בית אל"	ברי יעקב
„גבורי סיני"	צהן פרדה
„גר המערב"	עקון מרשן
„אהל מועד", „גנת אגוז"	שהם בן זכריה
„סוכת שלום", „עץ חיים"	שהם בן זכריה
„שבי ציון", סגולה	שלום בן זכריה
„צריפים" ד. לעולה	הרב חיים אבוזין
„אהבת שלום"	מיכאל ארזואן
„הרב שלום בדר"	חיים אריפי
„עליית עבטים", רמת הרצל	הרב מיכאל שרביט
„גן ברכה", „שערי צדק"	הרב מיכאל שרביט
„אהבת אחים", „בית אל"	הרב אבנר מוכבי
„סוכת שלמה"	הרב אבנר מוכבי
„לבריבה"	נתן ותורי
„אהל אברהם"	אקון שלום
„אור החיים"	מזלדנו אליהו
„אליהו הנביא"	בוארון דוקבר
„נצה ישראל"	שמחיהו מיטון

„חוג הרמב"ם" — רח' יהושע בן נון 48 — תל־אביב

ביום א', כ"ג באדר תשל"ד (17.3.74)

ימשיך מר צבי ורום בהרצאתו ב„שמונה פרקים לרמב"ם" בשעה 7.00 בערב.

הסיכוי האחרון

ד"ר זרח ורהפטיג:

מפלגה דתית שאינה נשבעת לפסק והלכה של הרבנות הראשית חדלה להיות מפלגה דתית.

* הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, אמר השבוע בועידה העולמית של בני־עקיבא: „מועצת הרבנות הראשית התערבה במו"מ הקואליציוני, לאחר שנתבקשה לעשות כן ולאחר שהשרים חזני ורפאל התחייבו לקיים את כל פסקיה בנושא זה, גם אם יהיו שלילים".
* הרב ר' צבי יהודה קוק שליט"א ראש ישיבת „מרכז הרב", ניתק קשריו עם המפד"ל ומסר כי: „אם אתם מצטרפים אל הממשלה הזאת, חלילה וחס ושלום, אין לי שום שייכות למזרחי ולמפד"ל וכל מה שכתבתי בשייכות לכם בענין הבחירות הוא בטל ומבוטל".
* אלפי תלמידי ישיבות החסדר והישיבות התיכוניות, בוגרי בני־עקיבא, מתנחלים, ראשי ישיבות ומוסדות חינוך, מנתקים קשריהם עם המפד"ל, כאות מחאה על הפרת החלטת מועצת הרבנות הראשית.
* 46% מחברי הועד הפועל של המפד"ל, נאמני הרבנות הראשית בישראל, התנגדו לכניסת המפד"ל לממשלה.
* ח"כ ד"ר זרח ורהפטיג וחבולון המר גילו מופת ציבורי, על־ידי שמירה על עקרונות, תוך ויתור על שררה.
* חברי הכנסת זבולון המר ויהודה בן־מאיר, אינם נותנים אמון בממשלה.
* מרכז התנועה, לא מתכנס, למרות צו בית הדין העליון של התנועה.

רק קבלת מרות הרבנות הראשית לישראל, ע"י התנועה ושליחיה, תחזיר את האמון ותאחה את הקרעים ביהדות הדתית הלאומית.

חוגי הצעירים במפד"ל

אם אתה מזדהה עמנו, כתוב אלינו לפי הכתובת: חוגי הצעירים במפד"ל — ת. ד. 16245 תל-אביב.
אם באפשרותך לסייע לנו במאבקינו, שלח נא לנו תרומתך".

אוניברסיטה בר אילן

מודיעה על

המשך ההרשמה של מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/5)

לפקולטות ולבתי הספר דלקמן:

* מדעי היהדות
* מדעי הרוח
* מדעי החברה
* משפטים
* מדעי הטבע
* בית הספר לעבודה סוציאלית
* בית הספר לחינוך
* המחלקה לקרימינולוגיה
* המגמה למתורגמנות
* שלוחת האוניברסיטה באשקלון
* שלוחת האוניברסיטה בצפת
* שלוחת האוניברסיטה בעמק הירדן
* קורסים אוניברסיטאיים בנתניה

מפסים ופרטי הרשמה יישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב.

בא לפנות לפי הכתובת: המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטה בר־אילן, רמת־גן.

המתעניינים בשלוחה באשקלון, בצפת ובעמק הירדן, וכן בקורסים האוניברסיטאיים בנתניה, מתבקשים לפנות לפי הכתובת: משרד השלוחות, בין המנהלה, אוניברסיטה בר־אילן, רמת־גן.

מספר המקומות מוגבל.

ההרשמה תסתיים ביום רביעי ח' ניסן תשל"ה, 31 במרץ 1974

ראיון עם שר הפנים ד"ר יוסף בורג

מדוע הצטרפה המפד"ל לממשלה?

בימים של דיון פנימי שלא תם עדיין, ובאווירה של ספקות ותחיות לצעדה של המפד"ל בהצטרפותה לממשלה, פנה סופרנו לשר הפנים, ד"ר יוסף בורג, וביקש תשובה לכמה מן השאלות המנסריות בחלל עולמה של המדינה והמפלגה.

מאת יונה כהן

ש. ברית המפלגות המפד"ל נוצרה לפני שנה ומחצה. מה שהיה אז — ממשלה אחרת לאחר? ? והרי המפד"ל הרגה הקמה „ממשלה הרחבה לי־שמאל" ? ?

אמנם כן. ממשלת אחדות לאומית הייתה הרחבה בהשתתפות האחדות־הלאומיות. ... ...

مكبر من الاصل

עיטורי
סופרים וספרים

שיחותיו של ראש ישיבת הר עציון

מאת ש. קורא

ראשי ישיבות של ישיבות־ההסדר, שתלמידיהם לחמו ביחידות קרביות במלחמת יום־הכיפורים, מהם נפצעו וגם נפלו, קיימו קשר־בכתב עם הלוחמים בני־התורה ואף ערכו ביקורים בחזיתות אצלם. במכתבים ובשיחות מובעים הירהורים על משמעות המלחמה והזוויות הפגישות.

הרב יהודה עמיטל, ראש ישיבת הר עציון באלון שבות, דיבר בסוגיית המלחמות והתשועות כונסו בספר (המעלות מסמסמים, יוצא לאור על ידי אגודת ישיבות הר־עציון) והוא כולל ארבעה בחודים: מסמסמי מלחמה יום הכיפורים; במעלות מלחמת ששת הימים; מימי תשיח; בבית מדרשו של הראי"י קוק. „הבמחון בתפיסת האורתודוקסית של תקופה זו בתהליך אחד, המטביל לקראת בראת גואל צדק, והא שהכריע לצרף הנה דברים שנאמרו בשעתם ולשעתם", נרשם בשער הקובץ.

השיחה הראשונה, שבה נפתח הספר „למשבעותה של מלחמת יום הכיפורים", מסבירה את השיחה האידיאולוגית של צירוף לימוד־תורה בעיון והתגייסות לצבא כסאנקציסים, תוחנים הנחנים, שיחה אמבוצה בישיבות ההסדר. הדברים אמורים במיבבה של שיחה, שאלות ותשובות בעיתו, פסוק ומימרה כבסיס לדיונות, והלשון בזוי־רת, מרוכות ונחתה לקליטת. הוא פותח בשאלות.

„על רקע אמתתנו הוודאית שאנו חיים בתקופה של אתחלתא דגאולה, ועל רקעה של מלחמת ששת הימים, אשר לימדה אותנו שיש למלחמה מטרה והיא כיבוש הארץ, נשאלת השאלה המת־פלגת לשניים: מהי המלחמה של המלחמה, הרי הארץ היא כבר בידינו? האין כאן חזרה לאחור, חס ושלום, במהלך האולוקי של אתחלתא דגאולה? מאחורי השאלות חבויה מצין שאלה: למה ניתן לנפות בעתיד בעבעות המלחמה? זו שאלה שרק בעלי רוח הקודש יכולים להשיב לה. אנו יכולים לדבר רק על מהלך כללי. אלה הם דברים ששאל על ברכי האמונה".

כשאלותיו כן תשובותיו הן בתחום האמונה. מלחמה זו כלולה בחבלי הגאולה, שלא זכינו לגאולה ללא יסורים קשים, והיא כוח־ייבת מצוות עשה ועקר, חשבון הנפש והתבוננות במעשים. חובת התשובה.

מידת האמת שבדבריו ניכרת בפייוטו כלפי פנים. תביעתו לתשו־בה מכוונת ליחידים מאמינים בני מאמינים, חובשי בית המד־רש, מהם שבאיצטבלה של אמונה מזלזלים בכח הנשק, איסטרטגיה וגבורות לחמים. הוא מביא דברי הרמבי"ם לכתוב: „וחכרת אם ד' אלוקיך כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיילי, שישראל עם גיבורים ואנשי חיילי במלחמה, אם ישכח את נותן הכוח יכלה, חס ושלום כוחו בהלחמתי. אך כל הזוכר את שמו בכלחמותיו, ומעשים ידי בפועל ממש, בצבא ובנשק, מקורו אמונה. הוא מסתייע בחודל כדי להלחם". שנצחונות ומפלות הם בעיקר תוצאה שבין אדם לחבירו בחברה. „דחוי של אחאב עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שאר הוו בהם דילטוריין יוצאים למלחמה ונוצחים". ואילו להיסות אחרי דיל־טוריה, לשון הרע וחכילה גרמה תבוסות. יסורים מסרקים ויסורים מהנכים. הכנעה היא להחזיא מהם את הלקח הנכון.

מלחמת יום הכיפורים היתה מלחמת מצוה בארייב שזומם ל־הכחידנו, אויב שלחם בעם ישראל ובאלוקיו. בהגדרותיו את ה־כלחמה, על סמך פסקי הרמבי"ם בהלחמת מצוה, הוא מסמר: „דיפלומאט אחד שביקר אצל שליט מצרים בא אחר כך לירושלים ואמר לראש העדייה: דע לך, הבעייה העיקרית היא ירושלים. לא הנעלה, לא סיני, לא שארם א שייך, רק ירושלים. אמר ראש העיר: גם במצרים? כן, גם אצל המצרים".

מכאן בסקנתו, מלחמה לכיבוש ירושלים מידי היהודים, היא כלחמה בעם ישראל ובאלוקיו. ומאידוא של צהיל הנמלה במל־הבית שבתו"ן, שהן ברכתו המאחדוגה של משה רבנו: „אשרייך ישראל, מי כמוך עם נושע בד' מגן עזרך ואשר חרב גאותך". הביטול הגמר"כי מתבקש בשלושה דברים: היא פרצה בגד מלכות ישראל; השתתפו בה תרבות ארצות ערב וכן מעורבות בה מעצמות־העל ומדינות אחרות הצורכות נפט: ההשתדלה הרבה בשופט בזכותם של הלוחמים עזי הנפש, מלחמת מעטים נגד רבים, עובה נתקיים ששון ושמחה ומלאכת הרבה. הוא מסמיך לחסריו של כיבה של מלחמת גוג ומגוג זו סיטור מפי אחד מראשי הישיבות: „בעקבות המלחמה הוסל עליו ללכת אל משפחה שכולה ולחו־דיע על נפילת הבן. לאחר הלחם הראשון, משעבבה כמחצית השעה אמר האב: עברתי את השואה, שיכלתי בה אשה וחמשה ילדים, אלא זכו אפילו להגיע לקבר ישראל. בני זה זכה להיחולד בארץ ישראל, לחיות בה, ללמוד בה, למסור את נפשו למענה ולהגיע לקבר ישראל. בכל זאת קצת התקרמנה. אין אדם ניתפס על צערו. אני לא הייתי אומר ההקדמות קימצא. אולם יכולני להגיד כי בימי נעורי, כשהיינו נתונים בעיצומה של השואה היה חלומנו היותר מתוק, שאם נגור עלינו ליהרג, ניפלה נא לפחות במלחמה בארץ־ישראל".

השיחה כולה, שבה רעיון שזור בתוויה ובאורעות המלחמה כיצאים סמוכים במלחמות שבתנ"ך, תכליתה חיזוק האמונה. שכל מלחמה מוביל לגאולה. „באמונה זו יש לחיות וכל מי שבא בבנש עם בן תורה צריך שישאבו אמונה מעצם הפגישה עמו. אמונה צריכה לקרון מבנו".

בשיחה שנייה, „אל תירא ישראל", הוא מבנה להסביר בסיסי הקיום לאחר המלחמה, שהרסה הנחות בסוגיית ומדיניות לא כש־מות. הנחשבת של בצה ישראל, האגרסיבית שקיימה גם בתקופה המדינה. הזיקה של יהודי התפוצות לארץ ישראל, האינטנסיביות הלאומיתית ועד למלחמת יום הכיפורים, כל אלה הם ביקור עובמה ב־שהתן לעם לבדד ישכון. גילויים יהודיים אלה מוליכים בהכרח, לידי מסקנה, שלא ככל הגויים בית ישראל ולא ככל המדינות — מדינת ישראל.

★

עניין יש ברשמי ביקוריו בקודים „עם תלמידי בחיות". הוא מספר:

„עלינו ומצאנו אותם באחד הנינוים הנורמיים, בין קרב לקרב. נחים קצת ומסמלים בטאנקים. קמה לתאר בחלים חוויית הפגישה. פגישה הלמידים עם רבותיהם, בין סאנקים כפרייהים. באנו אליהם כראשי ישיבות והיו רגשים שהתעמדנו בפנים ובמדנו כתלמידים לפני רבותיהם. נוכח כחות הנפש הצבועים שנגלו לנו מתוך גיבוריה־ם הפטוטים. ראינו אותם בשפכיהם ובנעוזהם הרבה. ראינו בילדי אחוה ואהבה. מצוות „ואהבת לרעך כמוך", ממש, ללא חיץ, ביחס לכל חיל ומפקד. ראינו לפנינו אלה הנחים ונופעים את הבימה האלוקי של המאורעות. לא נגזים אם נאמר שנשמנו אתם אווירה תנכ"ית".

בפגישותינו עם המפקדים, שיפרו לו על לחיפוב של בני ה־ישיבה ועל שמחתם הנפשית בשעת קשות, מקור עידוד לכל הנ־חילים, שכא שני סיפורים אופיניים:

„סיפר לנו מפקד החטיבה: עמדתי לפני הכרעות קשות. כי־נפתי את הלחמים כדי לשתפם בהערכת המצאות והכין אותם לקראת אפשרויות שונות. המוזיקה היתה מהמהה. לפתע קם חייל אחד ואמר: המפקד, ישנה בעיה, מחר ערב חג הסוכות ואנו קור־קים לארבעה מינים. נידהבתי, כשהתאישתו אמרתי לו: בסדר. סמרתי את הנבונתי בקשר אלהוש חזמנתי כך וכך כלים, כך וכך עגלים, ולבסוף ארבעה מינים. הנתי את ההתמהה מן הבד השני: מניין ניקח ארבעה מינים? אך מי שמכיר את קולו המסמוהי של צותו מפקד יודע שפקודתו חייבת להתבצע גם במצבים בלתי אפ־שריים. לפני עלות השחר הביאו ארבעה המינים לקוו הראשון. הסאנקיסטים, בני הישיבה, שמחו לשותף גם את המפקד בבצוות נסילת הלולב".

ועוד סיפור כפי מפקד אחר: „החבריה חזרו מן הקרב הראי־שון בחריחם. היה זה קרב קשה ואכזרי וכמה מחבריהם נפגעו בו. הנבריה היו כולם. הנה, בעוד אני מהפס את הכלים להוציאם מן הקלם ולהחזירם לסביאות, נשמע קולו של הייל אחד: תפילה מצריב! לשמע קולו התקבצו כולם. אמרו „ברכו את ה' המבורך" והתפללו בצוותא תפילת ערבית בדביקות".

אלה הן דוגמאות של תוסנב הנפשי, שבהמראתם חיילים רבים, שכעולם לא הסתיקו תפילה בידם, גילו את עצמם מתפללים בין קרב אחד לכשנהו.

„ויש לנו פגישות מרגשות, כאשר הפתענו את תלמידינו בנו־כתתם בחזיתי, הוא מספר, „בהבחים בנו קצנו מן הסאנקים הייר־מו לבין זרועותינו. המילים כמעט נעתקו מפיהם. הבקום, בששים קים מקאחיר; הנוף, אולם מדבר ובסיסי חילים מנוקים, הרקע הס־רוב, סאנקים ישראלים, ובתוך כל אלה, פגישה אחים. רב ותלמידו מתחבקים".

השיחות שבספר מבטאות אווירה של חבלי גאולה, מגמה לה־יות שותפים בפועל ממש בהם, בליטוד הזרה ובלחימה בקודים, וציפיה להשרעה שלימה. שיחות אלה הקרבות אמונה וביטחון, הביטו בתי מדרשלו דור בני תורה, בבחירי הלחמים, אנשי אמונה באלוקים חיים, שבמלחמתם באייב נושמים את הנו הא־ר וקוי להזוף את הצורים ולהבותם, נסיון מחדש שראיתיו בשי־רה ומאשא: „כי אשא אל שמים ידי, ואמרתי חי אנכי לעולם, אם שנות כרק חרבי ותאחז במשפט ידי, אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם".

בקובץ רשיונות הנוסקים במשמעותם של מאורעות המלחמה ומהלכיה באולה, מבוטסים על מקרא ומפרא, רמבי"ם ורמבי"ן, הגר"א ווילנא הנראיה קוק, ואמרים בהסברה הגיונית ובחוויה נפשית.

מאחר שרב הדברים שבספר ראשיתם שיחות בשני בני הישי־בה, הרי הם הם עיצבו את דמותם באמונה ובטמירת מבוחן, בלינה בשמקה של תורה ובלחימה בסערת הקרבות.

השכבה היחידה של ישיבות ההסדר רועדת בשיחות המכונסות בספר.

רודפים ונרדפים

על יצירתו של א. סולז'ניצין

מאת אברהם בלאט

זהו גורלו של אדם. כך היה זה בזמן גלויו כשם חדש בספרות הרוסית שעלה בעקבות „ההפשרה" הדה־סטאלי־ניסטית, וכך בצת גורדון: עם אלכנט הסנסציה כאשר מדינה גזרה גלות על אחד מסובי סופרית.

המורה למתימטיקה בכפר רוסי ני־דת אלכסנדר סולז'ניצין, ניתפרסם בין לילה כאשר חשף מציאות רוסית חדשה לצולם ולרוסיה עצמה, עם פרסום סיפורו „יום אחד בחיי אי־תאן דניסוביץ'". הוא לא כתב איפו־יראה רהבה ממדים אלא הסתפק בתיאור יום אחד בלבד בחיי אסיר.

בעקבות הספרות המודרנית אשר אינה אצה אל תקופות זמנים הוא כיתן את הנדשה לכצב מסוים בחיי אדם. יום אחד הוא עולם ומלואו אצל כל אדם חפיסי — קל וחומר אצל אסיר שלבניו הזמן נעצר ושוקע בקפאון. יום דומה למשנהו, ואינו לידי בטוי ויכוח שלילי בין האדם לבין האדיב הלאומי החיצוני לבין האייב הסוציאלי הפנימי. אנו שומ־עים כאן קולות של חיזב המלחמה כתוצאה מאבדן האמונה בכל האדם בעצמו — כלומר עלילת הנבורה מח־דשת ומסוחרת את האחידה. אך מאי־דך נפוש גם ויכוח על בסורת רוחי־ות ומתאר את המפר בין הקצונה הסוציא־לים ובין השלטון החבורה, בהביאו לידי בטוי ויכוח שהיא מוגבלת בין האדיב הלאומי החיצוני לבין האייב הסוציאלי הפנימי. אנו שומ־עים קולות של חיזב המלחמה ויכוח בין כאן קולות של חיזב המלחמה בתוצאה מאבדן האמונה בכל האדם בעצמו — כלומר עלילת הגבורה מח־דשת ומסוחרת את האחידה. אך מאי־דך נפוש גם ויכוח על בסורת רוחי־ות המות הוא רק כצבר, לדי לפנות מקום לאחר, אבל עם זאת עד למאבק בין כוחו של הפרט מול שלטון החב־רה.

בעוד שלב סולסקיר היה צמוד ל־מציאות מחשיה ולגלוי הנקודה הי אנרטית הכמוסה, אנו עומדים אצל סולז'ניצין ויכוח מתכיד על מצבו הסוציולוגי, ועל האנדרלמוסיה החמ־רית הפנימית של הצם הרוסי אשר נתפס לתפישות רוח ומחדרדר מבור גרכיה למהפכה.

אין ספק שסולז'ניצין מודע לזמן ומתאר את המפר בין הקצונה הסוציא־לים ובין השלטון החבורה, בהביאו לידי בטוי ויכוח שלילי בין האדם לבין הדאיב הלאומי החיצוני לבין האייב הסוציאלי הפנימי. אנו שומ־עים כאן קולות של חיזב המלחמה בתוצאה מאבדן האמונה בכל האדם בעצמו — כלומר עלילת הגבורה מח־דשת ומסוחרת את האחידה. אך מאי־דך נפוש גם ויכוח על בסורת רוחי־ות.

המות הוא רק כצבר, לדי לפנות מקום לאחר, אבל עם זאת עד למאבק בין כוחו של הפרט מול שלטון החב־רה.

בעוד שלב סולסקיר היה צמוד ל־מציאות מחשיה ולגלוי הנקודה הי אנרטית הכמוסה, אנו עומדים אצל סולז'ניצין ויכוח מתכיד על מצבו הסוציולוגי, ועל האנדרלמוסיה החמ־רית הפנימית של הצם הרוסי אשר נתפס לתפישות רוח ומחדרדר מבור גרכיה למהפכה.

אין ספק שסולז'ניצין מודע לזמן ולדתן, בדמויותיו, ומכל חיי החברה, ומחוי בצמם הבעיה הגדולה אשר לפניה הוצב. ישנם סופרים הקשורים בטבור מרבבו ישעיה, בסכונה פרחים הב וקבלתי המעות כולם..."

השמאלנות שיטות

בשולי גליון כתב יד יבמות־כתר־בה, בביא אותו סופר פסקים ופירו־שים בשם „הרב", הפך בשיטת ה־ריי"ד, לדעת הרב ליס, הרי הבוונה היא כאן לרבנו הראי"ן. יש לשער שהיה לפני הסופר הנ"ל „ספר קינ־ערס הראיה" שחיבר הראי"ן, ובשם לקח את הדברים.

בהערותיו הסתדל הרב אברהם ליס, להצוות את פסקי הריא"ן עם שיטות שאר הראשונים הפוסקים כ־מותו. וכן להביא את שיטות הראשו־נים, שבשתבע מתוך שהם חולקים עליו. ובמיוחד הטוות הרב ליס את פסקי הרא"ן ופירושיו הקצרים עם פסקי ופירושי זקני הריי"ד. כן הביא את ספרי רבותינו האחרונים המזכי־רים אותו חדנים בדברו, כמו הרכ"א, הבי"ח, הכהנ"ב, הבית שמואל ועוד. בכמה מקומות העיר הרב ליס על שינויי גירסאות המצאים מדבריו. ואם כי אין מדרכו של הרא"ן לחפ־תיק לשון הגמרא כצורתה, הרי בכל זאת ניתן להכיר מתוך דבריו בהרבה מקומות, שהיתה לו גירסא שונה מהגירסא שלפנינו. בהקדמתו לפסקי הריי"ד כבכרך זה, כתב הרב ליס, כי בגליון הריי"ד של כתב יד בריטש מוזאום לכתובות, ובפסקי ריי"ד לכתובות הנדפס בש"ס וילנא, מובאים בכמה מקומות פירושים ו־פסקים בשם „הרב" שלא בשיטת הריי"ד ובתברי שם. שהדברים שיי־כים לרבנו הראי"ן.

פירושי ר' ישעיה מטראני

רבנו ישעיה מטראני היה בדול מפרשי המקרא ובראיי התלמוד ב־דורו, באיטליה בתאה השלושה עשר. פסקי ההלכה שלו הכריעו ונתקבלו בכל הקהלות ישראל. אביו, רבנו מאלי, עמד בראש ההבמים מטראני־מו הסמוכה לטראני ובנו ישעיה נתר־לה לגולה הכותרת על חכמי ישר־אל באיטליה, והצלה אל נס את קרן התורה שהתנהגה ונהלשה כמה דורות לפניו, על ידי ליסודי הכמיות המיוחדות, ובמה שגלותיה ויקרות, ובכושר הסברתו, נהתבבו יצירותיו על בני דורו.

הוא פירש את המורה שבמתב ובי־אר את המורה שבעל פה בפירושים ובפסקים וכבר עבדה בהוחה בארצו. כרמ"ר בדרפד ובארץ המזרח. הוא נשא ו־ נתן בהלכה בשאלות ובתשובות עם גדולי חכמי הדור ובינהם עם יצחק ב"ר משה מווינא בעל „אור זרוע", שמתוכן שאלותיו נראה, כי ישב בדרגה נבוהה בבית מדרשו של ר' אלעזר ב"ר שמואל בווירזבה, והיה בראשי הישיבה שם. כן עמד בחליי־פת שאלות ותשובות עם ר' שמואל משפירא. הוא התעורר זמן רודף גם בוויניציאה ונדד גם לזמן ובישר בארץ ישראל.

ר' ישעיה נתקבל על חכמי דורו ביסוד ההוראה ורבים מביאים בספ־ריהם פירושיו ופסקיו, כמו ר' יהודה ב"ר בנימין עניו, בפירושו על ה־ריי"ף ור' צדקיהו ב"ר אברהם הרופא, בחיבורו „שבלי הלקט". ר' ישעיה היה מסיידי בית היוצר של בעלי התוספות באיטליה, מיסוד בית מדר־שו של ר' אליעזר ב"ר שמואל מחיי־רונה, תלמידו של הארי"ה הזקן, בן אחותו של רבנו הם. ולא רק ממיסדי בית מדרשם של בעלי התוספות באי־טליה היה אלא גם הנורך והתוחם של בעלי התוספות אלה וריכז אותם „ותוספות להתך תוספותיו, הנקראים בדרך לימודם של בעלי התוספות.

בדיצירותיו התוריניות לתורה שבר־כתב ולתורה שבעל־פה, היה לו, כאר־מור, למורה דרך. קודם כל פירושי רש"י, שאותו הוא מזכיר בכל פעם בהצורה בשם „המורה" חולק בדול של ספריו מיוסדים על ספרי רש"י. ובניתוקי החומש שלו על התורה, הוא מבאר ומיישב את דברי רש"י, אף בחיבור ספריו, היו תבדר לנגד עיניו דרכי הליכותיו ואמצעי יצירתו של רש"י, ובחב כמהו קונטרסין, וכמהו עשה מהדורות מפסקיו ותו־ספותיו. ולעומת זאת קבע לעצמו דרך מיוחדת בפרושיו על המקרא ועמל לבאר את המכוב לפי הפשט. הוא נהג להשיב לכל מי שפנה אליו בענייני הלכה ובשא ונתן בהלכה עם כל גדולי חכמי דורו ופסק בעיקר בתורת בעלי התוספות הנרעתים זה־אשכנזים הרבה להזכירם בספרו המכריע. לפעמים הזכיר גם יחידים מחכמי ארצו ובייחוד את ר' שלמה בן היתום, רבנו הלל, ר' יצחק בן מלכי, ור' אברהם מתיבץ. ואולם הנעים להזכיר את חכמי ספרד, וגם את ספרי הרמבי"ם אינו מזכיר אלא כמה פעמים.

ריזוקי נוסחאות

פירושו ביסס על יסוד דיזוקי הנוס־חאות במשנה ובתוספתא דחה כל גירסא בגמרא שאינה עולה יפה ב־הנאם לדברי המשנה והברייתא. ב־של הגירוות לעבוד על נבחות ה־גירסא, הרבה לחפש ספרים מדויי־קים. כן עמל להשיג את כתבי גאו־ני בבל, שאף בהם ביקש את הגיר־סא הנכונה. כן דייק ועקב אחרי הגירסא הנכונה בנוסח הנידונים. כשם שבדק ודייק את גירסת הגאו־נים ונוסח לשון ספריהם. בחיבורו „ניסוקי החומש", מובאים ביאורים ונימוקים והשגות לפירוש רשי"י על התורה, על דרך שיטתם של בעלי התוספות, בדרך קושיא ותירוץ. ו־כאן מדקדק המחבר בנוסחות לשון רשי"י ומעמל לתקן את הנוסח, אם נפלה טעות בלשון רשי"י.

כמה חוקרים יחסו את פירושו על נביאים וכתובים לנכדו ר' ישעיה השני (בן בתו) הנקרא הריאיז. ועל כי זה הביא ישראל שוואדיר את הפירוש על עזרא. ובדרשים הכיחו חכמים, כי את הפירוש הזה של ביץ כתב באמת ר' ישעיה הזקן. פירוש זה נמצא בכתב יד בכמה מופסים. ור' אברהם יוסף הדרסהיבר, הוציא על פי כתב יד א', המכור בבית עקד הספרים שבבאריס, בהוצאת „כתב וסופר" ירושלים תש"ב, בצירוף מבר־אות והערות ומראי מקומות.

מפעל כביר הוא ספר פסקיו, שבו עיצב וקבע את פסק ההלכה לדורו ולדורות הבאים, והוא נקרא „מסקי רי"ד" המשתרע על כל סדרי הש"ס וכתב היד שלו הוא בן ארבעת אל־פים דפים. והמחבר ערך אותו על פי מתכונת ספר „הלכות ריי"ף". הוא ממצה ומביא רק את הפיסקאות ול־שונות בגמרא, שמהן יוצאות ההלכה. ולפעמים הוא מביא גם פסקים מן הירושלמי והתוספתא, ולפי הכלל הנקוט בידו, שאין לסמוך על שום ברייתא או ירושלמי, אם הם כנגד התלמוד שלנו. ולספר צירף מערכת פירושים לפסקי הגמרא, המובאים לפסק ההלכה. פירושים אלה מיוס־דים לרוב על רש"י. פסקיו אלה יצ־או בכמה מהדורות על פי מתכונת זו שרך גם את תוספותיו לפי בית מדרשו של ר"י הזקן. ביתר מהדו־רותיו סלל לו ר' ישעיה דרך מיו־חדת משלו לעיצוב תוספותיו.

ספר המכריע

בחשעים ושנים הפסקים המכוו־נים ב„ספר המכריע" שלו, יוצא ה־מחבר להשיב על דעתם ופסקם של גדולי דורו שקדמו לו, ומכריע ב־טעמים ונימוקים רבים את פסק הגול־כה כדעתו. ועל כן נקרא „ספר ה־מכריע". בספר מזכיר המחבר את החכמים שנשאו ונתנו עמו בהלכה. בספריו מרבה ר' ישעיה להזכיר את קונטרסיו השונים שכתב אותם וקר־אם בשמות מיוחדים וכן את חידו־שיו, תוספותיו ופסקיו והשובותיו. והכשגרבנו קונטרסיו, ערך אותם ר־סדר כהם ספר ונגנו אותו אחר כך, ועל כן לא הגיע לידינו. כן הוא מזכיר בספריו את ספר „הלקט" ומ־ציין אותו בסימנים. ונראה שהוא ספר לקט על פסקים, על דרך ספרו „המכריע". את „ספר התשובות" מז־כיר ר' ישעיה פעמים רבות בספריו ובפסקיו ובתוספותיו, והוא נמצא בכתב יד בשני מוסדים, ובבנו צדק־יה הרופא מביא בתוך ספרו „שבלי הלקט" הרבה מתשובות אלה. ובשנת תרכ"ח הוציא ר' א. י. הורסיימר את „תשובות הריי"ד", במכון התלמוד הישראלי השלם. מאה ושלושים ואר־בע התשובות המתיעות בספר. מבר־אריות בהערות מהכיסות ובמראי מ־קומות. קרוב לחמישים תשובות ה־שיב ר' ישעיה לשואלין, הלכה ל־מעשה. ויתר התשובות, חלק מהן בירור הלכה וקביעת פסק הדין על דינים והלכות שונות שהיו מקובלות על חכמי דורו וחכמי הדורות הקוד־מים, חלק סמיים מן התשובות הן באורים בסוגיות התלמוד. בתשובו־תיו, יש לו גישה מיוחדת בבירור ההלכה הוא מברר מראש כל פרטי השאלה וקובע מתוך בירור הסוגיא את פסק ההלכה. ויש שהוא יוצא בתשובות אלה, לחלוק על דעת חכ־מי דורו והדורות הקדמים. מתוך מאמץ לזוכיה את צדקת דעתו. מל־בד ספר התשובות הזה, הוא לו־ישעיה עוד. קובצי השובות שלא הגיעו אלינו.

מירוש להגדה

ר' ישעיה כתב גם פירוש להגדה של פסח ור' צדקיהו ב"ר אברהם הרופא, מביא בפירושו להגדה, פירוד־שים רבים מפירוש הגדה לר' ישע־יה. בתשובותיו מזכיר ר' ישעיה כמה פעמים את ספרו „מגילת סתר־ים" שלא הגיע לידינו. ר' ישעיה יחבו תרומתם לה' כתפנים, גם צריכים לברכה; אבל מיב לבר" — ביצוני. עיון ר־ה לחביא כתפנו הכוב, הן בבו מדבו — יביא את תרו־ה' — כי ה' ברכו, ההחי תרו־ה' באמנה. (המאורת יחבו)

קחו מאתכם תרומה לה'

(ליקוט)

מאתכם — מעצמכם, שלא את נמשכם ה', כמו שנ־אמר כי יקריב מכם קרבן ל־ — שיקריב את נפשו לה'.

(מאי לבנון, פרשת תרומה)

והמלאכה היתה דים והותר

(ליקוט)

במדיר (פקודי): אפר לפני קבי"ה... ציוונו מלאכת המשכן ומתנו, מה נעשה בזמנו? אמר לו: לך ועשה בזה משכן לפני רש"ב מפי־הא מפרש. הנו בשירי זכרה — כי יש שלו השיחה המורה, מאירה ומגיה שבלב, שנתבלא חשק ורצון, להמשיך ולהלל בלי הפסק, ל־הבחור בשירי זכרה" — מל־שירים — כלומר: הקביה ב־חשק ובדבקות, שנאמרו מע־רה (הערת הכותב: ראה ב־הבאור לריא מרשיטי, פרשת צוה, פסוק: הה' כי ראה. ע־ תכן הי' במשכן, שהתמדה־ מלאכת המשכן, והחשק לעבו־ לא פסק בהם. ורצו לעבד ו־ ועוד. ושאל כשה: מה לעשות נוהר כלומר: מה לעשות־ תשוקה זאת לעבד ללא הפ־ אמר לו הקביה: לך ועשה־ משכן העדה — הינו: הרצו־ החשק — הם הם משכן הע־ עדות לישראל שהן מקו־ (הרייש, ש.ש.ק)

מרבים העם להביא... ויכלא העם מהביא

(ליקוט)

חצא הקנל נגים מלי־ עריכים, המצאם של ישרא־ שבגרוד אמיתים ושמסרו מ־ לכן מיתר המכשן רק מ־ ישראל ולא על הערכים. אמנה שעיקר תרומת הי' ראל יביאו לשמכן, אלא הערכים הבאו ומאלו מ־ הם הנדבות בני־ישראל. אשר עשיר ומכלאכה מעצו־ הנה להביאם — כלומר הבי־ רב מרבה להביא, ומרבי־ תמלאכה עשיתם מהנ־ הבריח שלא יעשו עוד מ־ ברם המנוע מעיר מי־ היתה דיבר — מרבים בריא־ כלומר — ומה שנתנו הי' מ־ רב. (מרי ה־

שלשה גביעים משקדי בקנה האחד כפתור ופר־ ושלשה גביעים משקדי בקנה אחד כפתור ופר־

(ליקוט)

בפרשת תרומה כשנכנסו ל־ שות המכונה, מכר בשביתם מן ה־ הנחור, וכאן כתוב בשני דק־ יד לפי שהמכונה היו מצו־ מכונים נגד המנורה העליו־ ומצד המנמיות יש חלוק בין־ מקומות, שכל אחד יש לו קשר ברשיות ומדרגות מהלשונו־ כאן במשכן בשולן, אין. בין מיוחד מן הראשון, לכן לא־ מי המאחד, שבהיה על הא־ יהיה בפרטיות. (מאא ומנ־

ליקט שלמה יהוד

לפרשת השבוע

ויקהל

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השבי־ יקדש לכם קדש שבת שבתון (ליקוט)

ואתה סופר ספרא אמר כתוב: אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך... וקראת לשבת ענג... וכבודו מעשות דרכ־ (ישעי' ביח) — כי הנוקרים קדמונים אמרו שהאיל הביתם על אברהם, שעמדו ועבד לם לעשות. בו מלאכה — הנה־ הוא עבדים ומשתמשים, ציוה ה' לעבד את השבת, ל־ רות כי יום ברכה הוא, לשמחה בו. ומה שעיה. בו ממלאכה הוא משום ד־ דש הוא", ומל־ידי שבוק־ מלאכה מתכבד יום חשוב־ ולא כדעתם ומשובשת של ש־ רים, שלעיתם הרי זה מחל־ שבת. ותה: „וקראת לשבת ענ־ — ומל־ידי זה — „וכבוד־ עשות דרכיך" וכך נתן־ „ביום השביעי נתעלה ל־ נמא בכבוד, ומאמרת עמה ה־ המנוחה — מל־ידי — עונג מנוחה — מל־ידי — ענ־ „ובחם השבת": וכך יבאו־ ליום השבת: „לכם־ — מל־ידי שיש בהם ה־ מצות עונג, שהוא לכם, לצ־ סם, ניכר שהוא קודש, שנ־ בתן לה', ולא מצד מל שמ־ וכן: „ישמחו במלכותך שומרי בת וקוראי עונג — אות הוא — „עם מקדשי שבתי".

(תבלת מרוח)

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר

(ליקוט)

אמר מקשים „לאמר", לומר שהקביה יתן שכר, לא רק הבתינה, אלא על כל אמירה, אמרו לחזן בעצמם שהדבר־ים האם שכמו אדרים שהנרו־ הם ואמרו לתת — יש להם ש־ אמר אמירה. ומהו: „אשר־ מי לאמר — מה שהאמרה, ב־ מחמתם אמרו אמירה, ואמ־ לאמירה — יש להם שכר על האמירה.

(שפתי ב

קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה תרומת ה' (ליקוט)

חיל אשרו שנשלחה מהמ־ נדבת המשכן. לכאורה יש ל־ אל, הרי נדבו דו' הנתנו, ל־ הי' צורך בברכה אלא שהנ־ רים, שהי' להם לתת מה־ רצו, לא היו צריכים לבו־ אבל הבינונים, שלהם הי' ורצו לתת הרבה, אבל הי' להביא רק מעט — שלה ל־ הקביה את הברכה, המצמ־ להרבה, כדי שלא לביישם. היותה תרומת ה', כי מי־ זאת, והנו שכתוב: „קחו מא־ תרומה לה'" — הינו: הנשיא יתנו תרומתם לה' כשמם, ג־ גם צריכים לברכה; אבל מיב לבר" — ביצוני. עיון ל־ רה להביא כשמנו הכוב, הן בבו מדבו — יביא את תרו־ ה' — כי ה' ברכו, ההחי תרו־ ה' באמנה. (המאורת יחבו)

קחו מאתכם תרומה לה'

(ליקוט)

מאתכם — מעצמכם, שלא את נמשכם ה', כמו שנ־אמר כי יקריב מכם קרבן ל־ — שיקריב את נפשו לה'.

(מאי לבנון, פרשת תרו־

והמלאכה היתה דים והותר

(ליקוט)

במדיר (פקודי): אפר לפני קבי"ה... ציוונו מלאכת המשכן ומתנו, מה נעשה בזמנו? אמר לו: לך ועשה בזה משכן לפני רש"ב מפי־הא מפרש. הנו בשירי זכרה — כי יש שלו השיחה המורה, מאירה ומגיה שבלב, שנתבלא חשק ורצון, להמשיך ולהלל בלי הפסק, ל־הבחור בשירי זכרה" — מל־שירים — כלומר: הקביה ב־חשק ובדבקות, שנאמרו מע־רה (הערת הכותב: ראה ב־הבאור לריא מרשיטי, פרשת צוה, פסוק: הה' כי ראה. ע־ תכן הי' במשכן, שהתמדה־ מלאכת המשכן, והחשק לעבו־ לא פסק בהם. ורצו לעבד ו־ ועוד. ושאל כשה: מה לעשות נוהר כלומר: מה לעשות־ תשוקה זאת לעבד ללא הפ־ אמר לו הקביה: לך ועשה־ משכן העדה — הינו: הרצו־ החשק — הם הם משכן הע־ עדות לישראל שהן מקו־ (הרייש, ש.ש.ק)

מרבים העם להביא... ויכלא העם מהביא

(ליקוט)

חצא הקנל נגים מלי־ עריכים, המצאם של ישרא־ שבגרוד אמיתים ושמסרו מ־ לכן מיתר המכשן רק מ־ ישראל ולא על הערכים. אמנה שעיקר תרומת הי' ראל יביאו לשמכן, אלא הערכים הבאו ומאלו מ־ הם הנדבות בני־ישראל. אשר עשיר ומכלאכה מעצו־ הנה להביאם — כלומר הבי־ רב מרבה להביא, ומרבי־ תמלאכה עשיתם מהנ־ הבריח שלא יעשו עוד מ־ ברם המנוע מעיר מי־ היתה דיבר — מרבים בריא־ כלומר — ומה שנתנו הי' מ־ רב. (מרי ה־

שלשה גביעים משקדי בקנה האחד כפתור ופר־ ושלשה גביעים משקדי בקנה אחד כפתור ופר־

(ליקוט)

בפרשת תרומה כשנכנסו ל־ שות המכונה, מכר בשביתם מן ה־ הנחור, וכאן כתוב בשני דק־ יד לפי שהמכונה היו מצו־ מכונים נגד המנורה העליו־ ומצד המנמיות יש חלוק בין־ מקומות, שכל אחד יש לו קשר ברשיות ומדרגות מהלשונו־ כאן במשכן בשולן, אין. בין מיוחד מן הראשון, לכן לא־ מי המאחד, שבהיה על הא־ יהיה בפרטיות. (מאא ומנ־

פסקי ראשונים

מאת מ. ארנגרפלד

נתן בהלכה בשאלות ובתשובות עם גדולי חכמי הדור וביניהם עם יצחק ב"ר משה מווינא בעל „אור זרוע", שמתוכן שאלותיו נראה, כי ישב בדרגה נבוהה בבית מדרשו של ר' אלעזר ב"ר שמואל בווירזבה, והיה בראשי הישיבה שם. כן עמד בחליפת שאלות ותשובות עם ר' שמואל משפירא. הוא התעורר זמן רודף גם בוויניציאה ונדד גם לזמן וביקר בארץ ישראל.

ר' ישעיה נתקבל על חכמי דורו ביסוד ההוראה ורבים מביאים בספ־ריהם פירושיו ופסקיו, כמו ר' יהודה ב"ר בנימין עניו, בפירושו על ה־ריי"ף ור' צדקיהו ב"ר אברהם הרופא, בחיבורו „שבלי הלקט". ר' ישעיה היה מסיידי בית היוצר של בעלי התוספות באיטליה, מיסוד בית מדר־שו של ר' אליעזר ב"ר שמואל מחיי־רונה, תלמידו של הארי"ה הזקן, בן אחותו של רבנו הם. ולא רק ממיסדי בית מדרשם של בעלי התוספות באי־טליה היה אלא גם הנורך והתוחם של בעלי התוספות אלה וריכז אותם „ות

בי ברנשטיין, מזכ"ל המפד"ל, בשיחה עם סופרנו:

ם הצטרפותנו לממשלה עשינו זירות נאמן למדינה וליהדות הדתית

ום ראשון השבוע, בתום 70 יום מאז הבחירות לכנסת שמונה, הודיעה הגברת גולדה מאיר את ממשלתה החדשה בפני הכנסת ה- את חכתה באמונה ברוב של 62 חברי הבית מ- המערך, המפד"ל והליכו- ראלים העצמאים. הנושא ומתן הממושך היה רב- תהפוכות, כשבמרכזו — דרישות המפד"ל להקים ממשלת חירום לאומית; אי ויתור על חלק כלשהו מיהודה ושומרון במו"מ עם ירדן ותיקון חוק ה- שבות („מיהו יהודי"). הסכמת המפד"ל להצט- רף לקואליציה, עודדה תגובות סותרות בתוך המפלגה ומחוצה לה.

כ"ל המפלגה, מר צבי ברנשטיין, שהשתתף במרוא מיצע, משיב לשאלות סופרנו, כשהוא מציין את עורות והחללים.

נאת ש. שדון

ש א ל ה: ממכיר הכלילי של המפד"ל וכמי שהשתתף במשא ומתן — האם אתה מרוצה מ- מהלך המרכז הקואליציוני, על הצטרפות מפלגתך לממשלה, שיקולו?

ב ו ב ה: תשובתי שלילית, כיון שהאמירה שעם מר בלבבות חברינו ואוהדינו.

ת התמונה
פוריה נכונה

מלוהר, האם לדעתך לא היתה צריכה המפד"ל להיכנס לממ- שלה?

ואת התמונות. צריך לראות מנה כולה, את החיוב והשלי- צופוריות נכונות. יש לזר- ות האמירה ולהכיר בהישגים ה כן נוכל לקבוע נישה יותר לנושא ולפרטיו. לצערי, גם ים וגם השוללים מנמיכים ב- יות. חלק מהם ראוה רק את החלק האחר — רק את החוזר. עסה את הדברים כך: השו- ר מראש נגד כניסה לממשלה ממשלת חירום לאומית, ויהו ; שיצעד לנו טובות כאשר אילו ומחייבים הדרך יותר על להשאר בחוץ. כאשר נסכם ברים באופן אובייקטיבי, נוכל שאם גם לא השגנו הכל — א יצאנו שלא־כלום וגם אם משקע פר ממהלך הענינים ברים שוללים שנתלו אליהם, נעים לצד החיוב.

אמרת שהיו שוללים מראש לכניסה לממשלת קואליציה מצומצמת. מדוע?

עלי להסביר, כיון שאינני גלוהם. אוכל רק לציין כי מנ- לילה ביזונה מהנייניות הכל- אורת כיום במדינה כלפי ה- ובעיקר כלפי אלה הנתשבים ים להמחל על ערב יום הכי- אין להתעלם גם מכך שבקרב ים כאחדינו — ואפילו בין שלנו — ניכרת אהדה לליכוד ים שוללים מנמיכים ב- ים לעשות הכל לשקם ת הכלכלה הלאומית, כמצוות קוממיות הישוב ומשמתמה לחזור והמנין מרם תושלם בבית זה של חכמי חכ"ל — הראשון המדרשות שהוקמו בשכונה — ד שבבות את פני המכונסים. „פנת הם הפעם לא תושלם המניין" — עבר אחר הרישיים.

עומדים עוד שני בתי כנסת, שבעבר ולקו אדם. „קהל חסידים" שברחוב שמר- ת כנסת קטן אחד, ברחוב שמעון רוקח. ם וחלוותיהם פרוצים, צובה שולטת לקח מוניחים בתי כנסת קדושים אלה, מנים היסטוריה? — קובל שלמה שבא, עתונאי וסופר צעיר, ואיש עבודה של ת, שמיגר לא מכבר פנית אישית גר- ראש עיריית תל־אביב, שלמה לוסן, עצו לפעול באורח אישי, כדי לחזיר ם שנעשם של בתי הכנסת בשכונת נוה מדאן בביתו של פרץ הראייה קוק שנתה אזורה ייחודית לשכונה זו, שאם נתשמים אנו כלפי עברנו".

שרבה להסתובב בשטח" — סיפר לנו בא, מבוגרי המחזור הדתי של בית הספר בקיבוץ ישראל, „אני מסתובב כאן חלב משל".

*

ריאותיו שלה ותביעותיו החוזרות של בר, הגיעו נתם גושמן, לא נפלו על אד- מות. ראש העיר קיים בשבוע שעבר וכמן, ובעקבות הביקור ומראה עיניו יפות של המוצבה הדחוסה בבקשה כי אש ובראשונה לריכזו ספרי ומקודש ה- בבתי הכנסת הנזכרים. אף הבטיח קיבים לשיקום ושיפור מקומות אלה.

הפנייה לרבנות הראשית

כיצד הסתבמתם בפנייה לרב- נות ובאי־ציות להוראותיה?

אכן, זו הסתבכות המטורה ביותר שאליה נקלענו במהלך המרים. בפר- שה זו גם שגינו וגם אשמנו (איזני מדבר על יחידים אלא על המפד"ל כמפלגה), ומעשה שהיה כך היה: באות הישיבות של הוועדה הגיעו כמה טלפונים מארה"ב (אשר לפי כל הסימנים הוזמנו מישראל על־ידי שו- לל הכניסה למשלה) נגד יחודים בענין „מיהו יהודי". מישהו מחברי הוועדה הלה רעיון להתייעץ עם הרבנים הראשיים על ההצעה בעניין „מיהו יהודי". ההצעה נתקבלה וה- רבנים נשאלו. בפגישה עם הרב הראשי, הרב י' שלמה גורן שליט"א, העלה כבר הרב הראשי את הרעיון להביא את הנושא בפני מועצת רבנות הראשית והרעיון נדחה מיד על־ידי משלחת המפד"ל. נכון הדבר שהועמדה כמה חברים מהמפד"ל בפני מועצת הרבנות לאחר שהזמנה הי- דברים שנאמרו על־ידי חברים אלה למועצת הרבנות, יכלו להתפרש כ- בקשה פסק דינה של המועצה. הי- עניה לרבנים הראשיים ובייחוד ה- פניה למועצת הרבנות הראשית ער- רה מודות רוח בין חברי הנהלת המפד"ל — מודת רוח שסויימה על־ידי חברי הוועדה למרים בהסדרות של ליואליות לחוות דעתם של ה- רבנים. מטרתן של ההצהרות האלה היתה להסתיר מודת רוח זו. חברי ההנהלה היו סבורים שהחלטות על כניסה או אי כניסה לממשלה ושיקו- לים בשאלה מה יותר טוב כדי להשיג ויקון לענין „מיהו יהודי" — אינם בגדר שאלות והלכתיות הם כמסכתות הבלעדיות. כן ביקשו חברי ההנהלה לשקול גם אספקטים אחרים של הצ- טרפות או אי הצטרפות לממשלה — אספקטים אשר, חשבו, לא היו לבדי עיניהם של חברי מועצת הרבנות.

המצב בצפון

והשפעתו

על ההחלטה

כה היתה השפעת הדיווח מר- מר בצפון המגבלת מפורש על ההלטת ההנהלה?

הקשר בין הידיעה הזאת לבין ההנהלה הדנה לכדי. יתכן שהיתם יש רואים את הידיעה ואת המצב באור אחר. אך ביום רביעי בבוקר, עת הגיעה הידיעה לאזני הציבור ה- רחב, היא נתפרשה כמתריעה על סכנה מיידית לחידוש המלחמה בצ- פון ותעת הרושם הזה אמנם דנה ההנהלה באותו יום והחליטה מה שהחליטה. רבים מחברי ההנהלה ש- פסחו על שני המעיפים, והחליטו כי נוכח סכנה מיידית של מלחמה וחו- נגר קרע מחלש בין הציבור ה- דתי לבין הציבור הלא־דתי, ה- ממשלה הרחב בבנסת. קרע זה היה מסכן את רוב הכל האפ- שר. בפגישה עם ראש הממשלה ב- אותו יום הדשו נציגי המפד"ל שוב הקמת ממשלת חירום לאומית נוכח סכנת המלחמה המדרסה. אך התביעה נדחתה שוב באופן גמרי והחלטי.

כלום נדונו גם נושאים אחרים בפגישה הקואליציונית?

המרים התפרס על פני ידיעה רחו- בה של נושאים. בראשא מיבנה ונהול של הממשלה — הצלחנו להשיג את מבוקשנו בדבר הקמה וצדה שרים לצרייני ביטחון; בנושא המיצוך — הנושא הקלאסי בפרס קואליציוני — שנדון בזיקוף רחב מאד, הגענו ל- כלל הישגים מרשימים שכמותם לא הושגו בשום מרס קואליציוני תוצ- אותיהם יוכרז בקרוב; הצלחנו להגן ולשמור על הסטאטוס קוו הדתי; יצומצמו היתרי העבודה בשבת; יתו- קבל חוק נגד אוזאה בכשרות; יתוקן חוק האגודות והפלגיות באופן ש- תגיה התנהגות מיליבית ברצונה של משפחת הנפטר.

נעשה הכל לשקם יחסינו עם הרצ"י קוק

כלום תפעל הממשל לשקם יחסיה עם הרב ר' צבי יהודה קוק שליט"א?

הנהרותיו הקשות של מרן הרב ר' צבי יהודה קוק שליט"א לא שינו כלום השפרה את רבשי הנרצה שאנו רוחשים כלפיו ונעשה את הכל כדי לחדש את היחסים הלבביים ש- שרדו בינינו לבינו עד עתה. הנגו משוכנעים שלא עשינו דבר שהיה יכול לגרום לכתיעות שבשתרדה בר- ינו. בהזדאת שמחנו של הרב קוק, באקנו בתוקף שיאמרו בקרוי ה- יסוד דברים שאינם משתמעים לשני פנים בעניין יהדה ושומרון — ואין הצלחנו בכך. כאמור, לא מובנת לנו עמדתו של הרב קוק לאחר שאמו ומתוך היתה יהדה לנו דעתו המתר- נה בעניין „מיהו יהודי". בעת המש- בר מסביב הנעצת לוקיך לפני שנ- תיים וחצי „אמר הרב כי מסירות הנפש האמיתית מתבטאת בריבה בממשלה ובמאבק על הערבות מתוך הקואליציה. גם בכמה מפגישות עם הרב במהלך המרים הנוכחי שם הרב את הדגש על עניין יהדה ושומרון ולא שבעבו ממנו שלא ויקוך חוק השבות אין להצטרף לקואליציה.

כיצד היית מסבר את הבימוקים שהביאו את המפד"ל להיכנס לקואליציה, על אף יעת בקהל, המחלוקת זאת בדיבה?

אשר לדעת הקהל ישנם סימנים מובהקים לכך שחל מה שינוי בימים האחרונים הדים מתאימים כבר מע- ים אלינו מכל צבר. אנו מקווים שדיר ז. ורהפטיג יראות בקרוב לחב- מרף לממשלה לכתוב השר השמורה לו ובאיגוחנו בממשלת תושלם. שינוי נוסף לטובה בדעת הקהל יחול כאשר יחדינו פרטי החסכם, אשר נדמים מסויימים משגיינים למעט בערכם ובחשיבותם.

אשר לסיכום המרים היתי מנסה כך: —

בנוסף להישגים המחויבים ש- השגנו עם כניסתנו לקואליציה: מנגנו קיום בחירות חדשות, שהצאותיהן יכלו לחיות המסקה האנדרלמוסיה במדינה, ובטופ- הגברת כוחו של הליכוד, אולי עד כדי שלילת מעמדנו כלשון מאו- ניים.

מנגנו הקמת ממשלת מיעוט שבערוצות חזקן הקרוב היתה מצ- טרפת אליה קבוצת הבי אלוני. ממשלה כזאת בלעדינו היתה ב- הכרח מתפתחת לממשלה אנטי- דתית ומתוך דיבמיקה פנימית של יחסי קואליציה־אופוזיציה היה נוצר קרע מחלש בין הציבור ה- דתי לבין הציבור הלא־דתי, ה- ממשלה הרחב בבנסת. קרע זה היה מסכן את רוב הכל האפ- שר. בפגישה עם ראש הממשלה ב- אותו יום הדשו נציגי המפד"ל שוב הקמת ממשלת חירום לאומית נוכח סכנת המלחמה המדרסה. אך התביעה נדחתה שוב באופן גמרי והחלטי.

כלום נדונו גם נושאים אחרים בפגישה הקואליציונית?

המרים התפרס על פני ידיעה רחו- בה של נושאים. בראשא מיבנה ונהול של הממשלה — הצלחנו להשיג את מבוקשנו בדבר הקמה וצדה שרים לצרייני ביטחון; בנושא המיצוך — הנושא הקלאסי בפרס קואליציוני — שנדון בזיקוף רחב מאד, הגענו ל- כלל הישגים מרשימים שכמותם לא הושגו בשום מרס קואליציוני תוצ- אותיהם יוכרז בקרוב; הצלחנו להגן ולשמור על הסטאטוס קוו הדתי; יצומצמו היתרי העבודה בשבת; יתו- קבל חוק נגד אוזאה בכשרות; יתוקן חוק האגודות והפלגיות באופן ש- תגיה התנהגות מיליבית ברצונה של משפחת הנפטר.

המצרפים מעשים לדיבורים

מאת שמחה אהרוני

הם עולים בזה אחר זה אל דוכן הנואמים ומשמיעים דבריחים, בלהט רב, בזכותו של עם ישראל. בזכותה של ארץ ישראל ובחובתו של כל יהודי לעלות לארץ ולהתיישב בה. ואף שלדברים המושמעים בעברית, מתלווה צליל אמריקאי או צרפתי, הרי שריחה של ארץ־ישראל מרחף באולם. כאן, בוועידה העולמית הרביעית של תנועת „בני עקיבא", אתה חש, עד כמה קרובים דברי הנואמים למעשיהם.

340 צירים מ־34 ארצות באו להש- תתף בוועידה, להיות שותפים של רב- בות מצרים...ונערות ברחבי העולם המתחנכים על ברכי „תורה־ועבודה" לקראת ייעודם להגשים רצונם ר- לעלות לארץ להשתלב באחד מגרעיני ההכשרה.

מאון התישנים מרשים. מאז ה- ועידה השלישית, בשנת תש"ל, הש- תתפו 840 חברי בני עקיבא מכל אר- צות המוזרה בשנת הכשרה בקיבוצי התנועה. באותה תקופה הוסתכמה ה- עליה שלוהנית משודות בנ"ע ב־1689 חברים, הישיבות המתמדים לעלות גדלה והולכת.

עתה הם עולים ומשמיעים קולם, יכול לגרום לכתיעות שבשתרדה בר- ינו. בהזדאת שמחנו של הרב קוק, באקנו בתוקף שיאמרו בקרוי ה- יסוד דברים שאינם משתמעים לשני פנים בעניין יהדה ושומרון — ואף הצלחנו בכך. כאמור, לא מובנת לנו עמדתו של הרב קוק לאחר שמאז ומתמיד היתה יהדה לנו דעתו המתר- נה בעניין „מיהו יהודי". בעת המש- בר מסביב הנעצת לוקיך לפני שנ- תיים וחצי „אמר הרב כי מסירות הנפש האמיתית מתבטאת בריבה בממשלה ובמאבק על הערבות מתוך הקואליציה. גם בכמה מפגישות עם הרב במהלך המרים הנוכחי שם הרב את הדגש על עניין יהדה ושומרון ולא שבעבו ממנו שלא ויקוך חוק השבות אין להצטרף לקואליציה.

כיצד היית מסבר את הבימוקים שהביאו את המפד"ל להיכנס לקואליציה, על אף יעת בקהל, המחלוקת זאת בדיבה?

אשר לדעת הקהל ישנם סימנים מובהקים לכך שחל מה שינוי בימים האחרונים הדים מתאימים כבר מע- ים אלינו מכל צבר. אנו מקווים שדיר ז. ורהפטיג יראות בקרוב לחב- מרף לממשלה לכתוב השר השמורה לו ובאיגוחנו בממשלת תושלם. שינוי נוסף לטובה בדעת הקהל יחול כאשר יחדינו פרטי החסכם, אשר נדמים מסויימים משגיינים למעט בערכם ובחשיבותם.

אשר לסיכום המרים היתי מנסה כך: —

בנוסף להישגים המחויבים ש- השגנו עם כניסתנו לקואליציה: מנגנו קיום בחירות חדשות, שהצאותיהן יכלו לחיות המסקה האנדרלמוסיה במדינה, ובטופ- הגברת כוחו של הליכוד, אולי עד כדי שלילת מעמדנו כלשון מאו- ניים.

מנגנו הקמת ממשלת מיעוט שבערוצות חזקן הקרוב היתה מצ- טרפת אליה קבוצת הבי אלוני. ממשלה כזאת בלעדינו היתה ב- הכרח מתפתחת לממשלה אנטי- דתית ומתוך דיבמיקה פנימית של יחסי קואליציה־אופוזיציה היה נוצר קרע מחלש בין הציבור ה- דתי לבין הציבור הלא־דתי, ה- ממשלה הרחב בבנסת. קרע זה היה מסכן את רוב הכל האפ- שר. בפגישה עם ראש הממשלה ב- אותו יום הדשו נציגי המפד"ל שוב הקמת ממשלת חירום לאומית נוכח סכנת המלחמה המדרסה. אך התביעה נדחתה שוב באופן גמרי והחלטי.

כלום נדונו גם נושאים אחרים בפגישה הקואליציונית?

המרים התפרס על פני ידיעה רחו- בה של נושאים. בראשא מיבנה ונהול של הממשלה — הצלחנו להשיג את מבוקשנו בדבר הקמה וצדה שרים לצרייני ביטחון; בנושא המיצוך — הנושא הקלאסי בפרס קואליציוני — שנדון בזיקוף רחב מאד, הגענו ל- כלל הישגים מרשימים שכמותם לא הושגו בשום מרס קואליציוני תוצ- אותיהם יוכרז בקרוב; הצלחנו להגן ולשמור על הסטאטוס קוו הדתי; יצומצמו היתרי העבודה בשבת; יתו- קבל חוק נגד אוזאה בכשרות; יתוקן חוק האגודות והפלגיות באופן ש- תגיה התנהגות מיליבית ברצונה של משפחת הנפטר.

יחסינו עם הרצ"י קוק

כלום תפעל הממשל לשקם יחסיה עם הרב ר' צבי יהודה קוק שליט"א?

הנהרותיו הקשות של מרן הרב ר' צבי יהודה קוק שליט"א לא שינו כלום השפרה את רבשי הנרצה שאנו רוחשים כלפיו ונעשה את הכל כדי לחדש את היחסים הלבביים ש- שרדו בינינו לבינו עד עתה. הנגו משוכנעים שלא עשינו דבר שהיה יכול לגרום לכתיעות שבשתרדה בר- ינו. בהזדאת שמחנו של הרב קוק, באקנו בתוקף שיאמרו בקרוי ה- יסוד דברים שאינם משתמעים לשני פנים בעניין יהדה ושומרון — ואף הצלחנו בכך. כאמור, לא מובנת לנו עמדתו של הרב קוק לאחר שמאז ומתמיד היתה יהדה לנו דעתו המתר- נה בעניין „מיהו יהודי". בעת המש- בר מסביב הנעצת לוקיך לפני שנ- תיים וחצי „אמר הרב כי מסירות הנפש האמיתית מתבטאת בריבה בממשלה ובמאבק על הערבות מתוך הקואליציה. גם בכמה מפגישות עם הרב במהלך המרים הנוכחי שם הרב את הדגש על עניין יהדה ושומרון ולא שבעבו ממנו שלא ויקוך חוק השבות אין להצטרף לקואליציה.

כיצד היית מסבר את הבימוקים שהביאו את המפד"ל להיכנס לקואליציה, על אף יעת בקהל, המחלוקת זאת בדיבה?

אשר לדעת הקהל ישנם סימנים מובהקים לכך שחל מה שינוי בימים האחרונים הדים מתאימים כבר מע- ים אלינו מכל צבר. אנו מקווים שדיר ז. ורהפטיג יראות בקרוב לחב- מרף לממשלה לכתוב השר השמורה לו ובאיגוחנו בממשלת תושלם. שינוי נוסף לטובה בדעת הקהל יחול כאשר יחדינו פרטי החסכם, אשר נדמים מסויימים משגיינים למעט בערכם ובחשיבותם.

אשר לסיכום המרים היתי מנסה כך: —

בנוסף להישגים המחויבים ש- השגנו עם כניסתנו לקואליציה: מנגנו קיום בחירות חדשות, שהצאותיהן יכלו לחיות המסקה האנדרלמוסיה במדינה, ובטופ- הגברת כוחו של הליכוד, אולי עד כדי שלילת מעמדנו כלשון מאו- ניים.

מנגנו הקמת ממשלת מיעוט שבערוצות חזקן הקרוב היתה מצ- טרפת אליה קבוצת הבי אלוני. ממשלה כזאת בלעדינו היתה ב- הכרח מתפתחת לממשלה אנטי- דתית ומתוך דיבמיקה פנימית של יחסי קואליציה־אופוזיציה היה נוצר קרע מחלש בין הציבור ה- דתי לבין הציבור הלא־דתי, ה- ממשלה הרחב בבנסת. קרע זה היה מסכן את רוב הכל האפ- שר. בפגישה עם ראש הממשלה ב- אותו יום הדשו נציגי המפד"ל שוב הקמת ממשלת חירום לאומית נוכח סכנת המלחמה המדרסה. אך התביעה נדחתה שוב באופן גמרי והחלטי.

כלום נדונו גם נושאים אחרים בפגישה הקואליציונית?

המרים התפרס על פני ידיעה רחו- בה של נושאים. בראשא מיבנה ונהול של הממשלה — הצלחנו להשיג את מבוקשנו בדבר הקמה וצדה שרים לצרייני ביטחון; בנושא המיצוך — הנושא הקלאסי בפרס קואליציוני — שנדון בזיקוף רחב מאד, הגענו ל- כלל הישגים מרשימים שכמותם לא הושגו בשום מרס קואליציוני תוצ- אותיהם יוכרז בקרוב; הצלחנו להגן ולשמור על הסטאטוס קוו הדתי; יצומצמו היתרי העבודה בשבת; יתו- קבל חוק נגד אוזאה בכשרות; יתוקן חוק האגודות והפלגיות באופן ש- תגיה התנהגות מיליבית ברצונה של משפחת הנפטר.

הישגנו הישגים

רבים וניכרים

מיצר שיכבתם בבוים את שלש הדרישות העיקריות שלכם ב- מצע?

בענין משלת חירום כבר אמרתי מה שאמרתי. שבורתי כי כקוי המצע המדיניים־ביטחוניים של הכמשלה חשגנו את המקסימום הוובסת, לפי דרישתנו, כי ממשלה זו לא ותוחר שום ויתורים טריטוריאליים בהתה ושומרון. כן הבטחנו המשך והתנחל ליחת ואף הוקצבו לבכרה זו סכומים גבבדים כאור. ראשי הליכוד וגם משה דיין הצהירו כי הישגי המפד"ל בשטח זה הם רבים וגם הם מוכנים להצטרף לממשלה על בסיס קוי היסוד המדיניים־ביטחוניים שנקבעו בהשפעה המפד"ל. דומני, שאין לנו מחמאה גדולה מזו.

מה היתה שמרתה של ועדת המרים מטעם המפד"ל בענין ממשלת חירום לאומית?

כדי לדייק אומר כי לא כל חברי הוועדה, כמו שלא כל חברי המפד"ל, היו גלהבים לרעיון זה ו/או האמינו בהגשמתו. אך אני יכול להעיד, כי לא היתה הזדמנות לשמוע שלא הע- לינו תביעה זו, בהתאם למצענו ל- הוידות. מיצינו את הבעייה בפגישות עם הליכוד, עם המערך ועם ראש הממשלה; העלינו את התביעה בכלי ההקשורת השונים — אך ללא הועיל. כל אמצעי השכנוע שלנו להכיה למערך ולציבור כולו את חשיבותה של ממשלה כזאת נכח המבחנים ומאבקים הקשיים לנו בעתיד הקי- רוב, עלו בתוהו. באנו ליידי מסקנה, כי עקב נישה מפלגתית צרה לא יסכים המערך בשום אופן לשותף בממשלה, שותף בכיר בעל 39 מנד- טים בכנסת. עם זה נוכחנו כי המערך עומד להקים ממשלת מיעוט ויהי מה. במגמה לצרף אליה את הסיעה של הגב' שולמית אלוני אך לא ייעתר לתביעה של כינון ממשלת חירום- לאומית.

הישגנו הישגים

רבים וניכרים

מיצר שיכבתם בבוים את שלש הדרישות העיקריות שלכם ב- מצע?

בענין משלת חירום כבר אמרתי מה שאמרתי. שבורתי כי כקוי המצע המדיניים־ביטחוניים של הכמשלה חשגנו את המקסימום הוובסת, לפי דרישתנו, כי ממשלה זו לא ותוחר שום ויתורים טריטוריאליים בהתה ושומרון. כן הבטחנו המשך והתנחל ליחת ואף הוקצבו לבכרה זו סכומים גבבדים כאור. ראשי הליכוד וגם משה דיין הצהירו כי הישגי המפד"ל בשטח זה הם רבים וגם הם מוכנים להצטרף לממשלה על בסיס קוי היסוד המדיניים־ביטחוניים שנקבעו בהשפעה המפד"ל. דומני, שאין לנו מחמאה גדולה מזו.

מה היתה שמרתה של ועדת המרים מטעם המפד"ל בענין ממשלת חירום לאומית?

כדי לדייק אומר כי לא כל חברי הוועדה, כמו שלא כל חברי המפד"ל, היו גלהבים לרעיון זה ו/או האמינו בהגשמתו. אך אני יכול להעיד, כי לא היתה הזדמנות לשמוע שלא הע- לינו תביעה זו, בהתאם למצענו ל- הוידות. מיצינו את הבעייה בפגישות עם הליכוד, עם המערך ועם ראש הממשלה; העלינו את התביעה בכלי ההקשורת השונים — אך ללא הועיל. כל אמצעי השכנוע שלנו להכיה למערך ולציבור כולו את חשיבותה של ממשלה כזאת נכח המבחנים ומאבקים הקשיים לנו בעתיד הקי- רוב, עלו בתוהו. באנו ליידי מסקנה, כי עקב נישה מפלגתית צרה לא יסכים המערך בשום אופן לשותף בממשלה, שותף בכיר בעל 39 מנד- טים בכנסת. עם זה נוכחנו כי המערך עומד להקים ממשלת מיעוט ויהי מה. במגמה לצרף אליה את הסיעה של הגב' שולמית אלוני אך לא ייעתר לתביעה של כינון ממשלת חירום- לאומית.

ועם זהרה של שכונת נווה־צדק

מאת חיים פיקרש

— — „עשירי, עשירי למניין" — הקול בסימפוניה של שכונת נוה־צדק, אותה שכונה המכונה „עדשת תל־אביב" והמסמנת לה כן יפה ל- יב. „עשירי למניין" — חוזר הי אורך מנרטיבו של הנער, מעורר הי הארמוניות, כמצוות קומין הישרי ובשי בית המדרש. ומשמתמהמה לחזור והמנין מרם תושלם בבית זה של חכמי חכ"ל — הראשון המדרשות שהוקמו בשכונה — ד שבבות את פני המכונסים. „פנת הם הפעם לא תושלם המניין" — עבר אחר הרישיים.

עומדים עוד שני בתי כנסת, שבעבר ולקו אדם. „קהל חסידים" שברחוב שמר- ת כנסת קטן אחד, ברחוב שמעון רוקח. ם וחלוותיהם פרוצים, צובה שולטת לקח מוניחים בתי כנסת קדושים אלה, מנים היסטוריה? — קובל שלמה שבא, עתונאי וסופר צעיר, ואיש עבודה של ת, שמיגר לא מכבר פנית אישית גר- ראש עיריית תל־אביב, שלמה לוסן, עצו לפעול באורח אישי, כדי לחזיר ם שנעשם של בתי הכנסת בשכונת נוה מדאן בביתו של פרץ הראייה קוק שנתה אזורה ייחודית לשכונה זו, שאם נתשמים אנו כלפי עברנו".

שרבה להסתובב בשטח" — סיפר לנו בא, מבוגרי המחזור הדתי של בית הספר בקיבוץ ישראל, „אני מסתובב כאן חלב משל".

*

ריאותיו שלה ותביעותיו החוזרות של בר, הגיעו נתם גושמן, לא נפלו על אד- מות. ראש העיר קיים בשבוע שעבר וכמן, ובעקבות הביקור ומראה עיניו יפות של המוצבה הדחוסה בבקשה כי אש ובראשונה לריכזו ספרי ומקודש ה- בבתי הכנסת הנזכרים. אף הבטיח קיבים לשיקום ושיפור מקומות אלה.

בית-כנסת בשכונת נוה-צדק

ברם, לא רק בשימור בתי הכנסת, ייצאו פרנסי הכרך ידי חובתם כלפי שכונה זו. שכאמור, עוד נותרו בה שרידים. השכונה היתה מאוכלסת ב- אותם חלוצים, דחיים ברובם, שבאו לארץ ישראל „לבנות ולהיבנות בה". מאות רבות של יהודים היו ממלאים חובותיה, כלבושם ויהודי, הצטינו בהליכותיהם ובאורח חייהם היהודיים, ומכאן יצאו לכבוש את „הם החלוה". ולבנות את תל־אביב הגדולה. האם שכונת נוה צדק השכונה הסמוכה לה, נוה שלום, איננו ראויה ליותר תשומת לב? „אם אמנם היתה תשומת לב מצד האנשים ה- נוגעים בדבר, הרי שביתו של מרן הרב קוק לא היה נמכר, בתקופה האחרונה, לחברה קבלנית, המתכוננת להרסו ולבנות במקומו בורד שחקים — אומר שלמה שבא, ומוסיף כי תשומת לב נאר- מה היתה יכולה להציל גם את שרידי בתי הכנסת וכל שאר השרידים בשכונה, כמו הבתים בעלי פנגון הבניה המיוחד, כמו הרחובות הצרים, עצי הגנות השיקמה, בתיהם של חלוצים, שלא מעטים מהם היו ידועים מאוחר יותר כמנהיגים בעם, כסופרים וכמשוררים.

„בוא תראה מה נותר מביתו של הרב קוק" — אמר לנו שלמה שבא. הבית בן הקומה עדיין עומד על הילו. רפסים אדומים שפלה בהם איזוב תלוים על שורת בלוקים שנתחשנו עם התקלפות הטיח. תריסי הבית מוגפים. אין שלט שירדה כי זהו ה- בית. אך מי מחזיקי הכרך אינו מכיר בית זה? בספרך לו היתה עד לשנים האחרונות הנות מ- כולת. והיום? „הכל במכרי" — מעיר עובר אורח.

★

ההרשבים של שכונות „נוה צדק", נוה ש- לום" „שבזי" ו„אחוזה" — שוב אינם מבני חבר- רת הכתי־שבים הראשונה. אילה, מכתבר, התחלפו בבורוקת הבניב „שלוש או ארבע פעמים" — מ- ספרים לנו, וגם מי שמתגורר כיום ב„בתי רוניק" או ב„בתי זרה בגנס" הנודעים, לא יהיה ארכפת לו מה יעשו בשכונה. אשה נוצה אחת התערבה ואמרה כי „ברוך לחרום את כל השכונה ולבנות כאן שכונה יפה, כמו שם, בצפון העיר". אבל אנשי העיריה וכל שוחרי עברה של „תל־אביב הקסנה", חיריבים להבטיח כי תשומרה של מביבה זו, אמנם הונצח כראוי.

לא אחת הוקמה ועדה מיוחדת לבדיקה האפ- שרויות לשימורה הראוי של שכונת „נוה־צדק" — אם שכונותיה הוותיקות של תל־אביב. לא אחת גם דנה הנהלת העיריה בענין זה ואף שריינה תקציבים מתאימים למטרה זו. בכלל נראתה, כי מאז שהגדרה נימוסיה „הרבליה", בית אחד הנם וכל אותם בניינים שלא רק בצורתם הארכיטק טונית הם שונים מהבניינים החדשים, רבי הי קומות המחדרים אל על. שבבנו בסקרכם של אלה שעדסו — אין ההחיריים יחדים מגות.

הם נוראיים ונקתם על כי הרסו את הבניינים שהאירו בעבר את הכרך, שסילקו את הישן. בו היו אצורים פרקים מופלאים ומאלפים של מעט ותולדותיו של ראשון מהחדש. אך, כאמור, כספע ההבטחות ומעירות הזהבות, כמעט לא יבא דבר.

יהידה מזו, כל אימת שתל־אביב הגדלה גורפת בסערת מערכה הבהירות, בנצלים קבלנים וסר- חרי קרקעות זכן זה כדי לנהל את „בסע הרכש" שלהם בסביבה חזק הים, ותנועה הבניה הגדולה שם של בתי הכלון ומורדי הטחנים, גרמה ונר- רשה ל„מחול שדים" של שחרר בקרקעיך. כהגדרת כר סבא. הללו מבקשים לרכוש בכל האמצעים את הקרקעות. גלי ההתכסב בעברם. הם מביעים סכומים גדולים ולא אחת גם מצליחים. עובדה, את ביתו של הרב קוק, שהוא בלי ספק נכס חי- שוב ליישוב ולעיר, לא רכשה העיריה, אלא ששה זאת קבלן זרה.

*

אפשר והקמתם של מתיאונים עירוניים מה אחר ה, היוותה בעבר את התשובה לשיריה לפניהם ה„מורדנים" של ראשוני תל־אביב, אך אם השאל את אותם ותיקים, תבין כי לא לכך ההכתנו. אי אפשר, הם אומרים, לשחור בצורה מיניאטוריה את עברה של תל־אביב, אי אפשר גם להתפק בלקט מסמכים, תמונות והצעות, כי אם תיבים לשמוך על „המקור הראשון".

הוודעות, שהולו לפעול ותשותקו, מסיבות בל- תי מובנות, זכו בשעתו לסיוע מעבדר של הותי- קים, שעכנו לימנו בכל שלבי עבודתן. אך גם כיום מוכנים אלה ובני בביתם של המיסדים, להתייצב לימין כל מי שיתמוך בריעונם ובדרש- תם ה„לא להרוס, בכחי יד אחת, בניינים שבנו בדם ובזיעה".

עדיין עובדים ביפו בניינים שצורתם הארכי- טקטונית, ריטוטית לערי הים הוקמו במאות ה- קודמות, הם אומרים, ובניינים כי בזזה הכיוחד רים של יפו עשויים לשמש מוקד משיכה לתיירים.

*

יש צורך לטפל גם בשריידיה של הקהילה ה- יהודית ביפו מימים עברו. גם בתחומה של יפו פעלו בשעתו בתי כנסיות ומדרשות לרוב. אך היזכה נגזה גם לשימורו של בית הכלון על שם קמינץ. בו התגוררו בשעתו הרצל יפמליתו. מ- דע לא ישמרו, למשל, את באר המים של ה- סבונה. את הבית הסכנה „קומה המדרים", ה- לא הוא הבניין הראשון של בית הספר לבנות שבימו. שבקומתו העליונה היו כנות בית הספר ובקומתו התחתונה התגוררו המורים עם בני משפחותיהם. באותה תקופה, מספרים הוותיקים, בנצנרים פנים, היו מכנסים אסיפות־עם בחצר בית הספר, ובמסבה היה המורה ספר הכנסת מבדיל על את הפחים אם הדיו המיוחדת לזר- מה הדיחנים העברים הראשונים...

אמת, הנסמת המחשבה הזו של שיחזור הבמת קורותיה של תל־אביב הישנה, כמרכה כאמץ מיוחד, והוותיקים מוסיפים כי דרושה גם גישה הנובעת מהכלנות יתירה המחיבה לבניינים, לדמי- נה ולסיבאות שעשו פעם היסטוריה.

רבינו הוראונו של ראש העיריה, לשמר את שני בתי הכנסת העזובים של שכונת נוה־צדק, אכן בעודדה במקצה, אך פרנסי הכרך, ואפשר גם גורמים ממשלתיים, צריכים לעשות יותר כדי ש„תל־אביב הגדולה" תגלה חמיה ל„תל־אביב הקטנה"...

האם קבלן זה יהפוך הבית ל„שמחת בעבי"? קשה להניח כי אלו מחשבותיו ושאיפותיו של „מ- קבלן...

*

אפשר והקמתם של מתיאונים עירוניים מה אחר ה, היוותה בעבר את התשובה לשיריה לפניהם ה„מורדנים" של ראשוני תל־אביב, אך אם השאל את אותם ותיקים, תבין כי לא לכך ההכתנו. אי אפשר, הם אומרים, לשחור בצורה מיניאטוריה את עברה של תל־אביב, אי אפשר גם להתפק בלקט מסמכים, תמונות והצעות, כי אם תיבים לשמוך על „המקור הראשון".

הוודעות, שהולו לפעול ותשותקו, מסיבות בל- תי מובנות, זכו בשעתו לסיוע מעבדר של הותי- קים, שעכנו לימנו בכל שלבי עבודתן. אך גם כיום מוכנים אלה ובני בביתם של המיסדים, להתייצב לימין כל מי שיתמוך בריעונם ובדרש- תם ה„לא להרוס, בכחי יד אחת, בניינים שבנו בדם ובזיעה".

עדיין עובדים ביפו בניינים שצורתם הארכי- טקטונית, ריטוטית לערי הים הוקמו במאות ה- קודמות, הם אומרים, ובניינים כי בזזה הכיוחד רים של יפו עשויים לשמש מוקד משיכה לתיירים.

*

יש צורך לטפל גם בשריידיה של הקהילה ה- יהודית ביפו מימים עברו. גם בתחומה של יפו פעלו בשעתו בתי כנסיות ומדרשות לרוב. אך היזכה נגזה גם לשימורו של בית הכלון על שם קמינץ. בו התגוררו בשעתו הרצל יפמליתו. מ- דע לא ישמרו, למשל, את באר המים של ה- סבונה. את הבית הסכנה „קומה המדרים", ה- ל

هكذا من الاصل

בנק כללי לישראל בערבון מוגבל

מאזן ליום 31 בדצמבר 1973

	ל"י	ל"י	31.12.72* ל"י
מזומנים ויתרות בבנק ישראל ובמוסדות בנקאיים		136,907,551	88,346,470
שטרי אוצר		421,014	1,630,870
ניירות ערך			
אגרות חוב של ממשלת ישראל	4,179,841		2,510,128
מניות בחברות בנות	2,500		2,500
		4,182,341	2,512,628
הלוואות ושטרות שנוכו, בנכוי הפרשה לחובות מסופקים			
הלוואות ושטרות שנוכו	86,615,000		61,195,664
הלוואות מפקדונות למתן הלוואות	60,960,614		51,817,783
		147,575,614	113,013,447
חשבונות אחרים		1,625,780	361,637
חלק בבנין בבעלות משותפת, ציוד ורכוש אחר		1,801,642	1,686,215
התחייבויות לקוחות (ראה חשבון מקביל)			
בעד אשראי תעודות	59,511,638		18,257,848
בעד ערבויות והתחייבויות אחרות	46,764,693		35,912,420
בעד כתבי קיבול	—		7,229,662
		106,276,331	61,399,930
		398,790,273	268,951,197

ברוך אדמונד דה רוטשילד
יושב ראש הדירקטוריון

דוד שוהם
חבר הדירקטוריון, מנהל כללי

	ל"י	ל"י	31.12.72* ל"י
הון, קרנות ועודפים			
הון מניות מונפק ונפרע		4,500,000	4,500,000
קרן הון — פרמיות על מניות		794,350	794,350
עודפים		3,669,587	2,156,452
		8,963,937	7,450,802
שטרי הון			
ניתנים להמרה במניות		4,500,000	—
		13,463,937	7,450,802
פקדונות			
פקדונות לפי דרישה		42,529,427	30,110,041
פקדונות לזמנים קצובים		132,581,559	104,720,753
פקדונות והלוואות מבנק ישראל ומוסדות בנקאיים		36,926,318	9,750,978
		212,037,304	144,581,772
פקדונות למתן הלוואות			
פקדונות הממשלה		3,183,800	2,049,697
פקדונות והלוואות מבנק ישראל ומוסדות בנקאיים		29,093,693	23,456,798
פקדונות אחרים		28,616,510	26,209,200
		60,894,003	51,715,695
חשבונות אחרים (כולל קרן פנימית ועודפים)		6,118,698	3,802,998
התחייבויות על חשבון לקוחות (ראה חשבון מקביל)			
אשראי תעודות		59,511,638	18,257,848
ערבויות והתחייבויות אחרות		46,764,693	35,912,420
כתבי קיבול		—	7,229,662
		106,276,331	61,399,930
		398,790,273	268,951,197

* טרם מחדש
הבאורים לדו"חות הכספיים מהווים חלק מהם.

דו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1973

	ל"י	שנה קודמת ל"י
הכנסות רגילות		
רבית		
מהלוואות ומכיון שטרות	13,768,975	9,214,303
מפקדונות בבנק ישראל ובמוסדות בנקאיים	10,635,878	4,812,524
מאגרות חוב מאושרות להשקעה (כולל חפרשי הצמדה)	640,126	320,120
הכנסות אחרות מניירות ערך	118,454	239,823
עמלות והכנסות אחרות	7,177,047	3,979,967
	32,340,480	18,566,737
הוצאות רגילות		
רבית על פקדונות והלוואות	17,470,234	10,033,387
רבית על שטרי הון	243,000	—
עמלות	595,510	230,032
הפרשה לחובות מסופקים, נטו	608,991	209,883
משכורות והוצאות נלוות	3,880,318	2,393,808
תחזקת בניני הבנק	488,015	367,903
פחת על בנין הבנק, ציוד ונכסים אחרים (לרבות הפחתה מזכויות במושכר)	245,028	192,942
הוצאות אחרות	2,421,249	1,319,860
	25,952,345	14,747,815
רווח מפעולות רגילות לפני מסים על ההכנסה	6,388,135	3,818,922
הפרשה למסים על ההכנסה	3,600,000	2,050,000
רווח נקי	2,788,135	1,768,922

דו"ח עודפים לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1973

	ל"י	שנה קודמת ל"י
עודפים לתחילת השנה	2,156,452	1,147,530
רווח נקי לשנה	2,788,135	1,768,922
	4,944,587	2,916,452
העברה לקרנות פנימיות	600,000	400,000
דיבידנדים במזומנים ברוטו	675,000	360,000
	1,275,000	760,000
עודפים לסוף השנה	3,669,587	2,156,452

בשנת החשבון יועד בבנק סך 1,500,000 ל"י לקרן כללית, שיתרתה לסוף השנה היא 3,500,000 ל"י.

באורים לדו"חות הכספיים לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1973

1. **כללי חשבונאות**

א. **עריכת הדו"חות הכספיים**
הדו"חות הכספיים ערוכים בהתאם ל„הוראות בדבר עריכת דו"חות כספיים של בנק מסחרי" שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים במרס 1973. בספרי השוואה של השנה הקודמת סומנו מחדש כהוצאם לכך. השינויים נגרמים בעיקר לרבית והפרשי הצמדה שנצברו ואשר נכללו בעבר ב„חשבונות אחרים". אלה צורפו עתה לסכומי הנכסים וההתחייבויות אליהם הם מתייחסים.

ב. **שערי חליפין**
נכסים והתחייבויות במטבע חוץ משתקפים לפי שערי חליפין רשמיים בתאריך המאזן.

ג. **ניירות ערך**
(1) שטרי אוצר נכללים לפי העלות בתוספת רבית שהצברה.
(2) אגרות חוב מאושרות להשקעה נכללות לפי העלות בתוספת הפרשי הצמדה ורבית שהצברו מאז רכישתן. אגרות חוב אלה נרכשו למטרת השקעה ולא למסחר והחלקן הגדול הגיע לפני פרעון העולים על חמש שנים. הן הוצגו בערכן הנקוב בתוספת הפרשי הצמדה ורבית. תנודות בשערי השוק של אגרות חוב אלה אינן משפיעות על תוצאות הפעולות של הבנק, מאחר וישנה צבירת הפרשי הצמדה ורבית במשך שנות ההקצוה מבטיחה כי ערכן בעת פדיון יהיה שווה לערכן בספרים באותו מועד.

ד. **חלק בבנין בבעלות משותפת, ציוד ורכוש אחר.**
נכסים אלה מוצגים לפי העלות בניכוי פחת והפחתה שנצברו.

ה. **פיצויים**
ועתודה לפיצוי פיטורין הכלולה בהתחייבויות בסעיף „חשבונות אחרים" בתוך עם סכומי מהלים מכסים את התחייבויותיו של הבנק להשלמת פיצוי פרישה לעובדיו. סכומים בגובה העתודה מוחזקים בקופת גמל המנוהלת על ידי הבנק הכלולים בנכסים בסעיף „חשבונות אחרים".

ו. **מס שרותים**
מס שרותים בהתאם לחוק מס שרותים (מוסדות בנקאיים וחברות בטוח), תשל"ג — 1973 מוצג בדו"ח רווח והפסד כדלקמן: —
חלק המס המוטל על הרווח — בסעיף הפרשה למסים על ההכנסה
חלק המס המוטל על השכר ששולם — בסעיף הוצאות אחרות.

2. **ניירות ערך**

חוכר: —

	31 בדצמבר 1973 הסכום במאזן ל"י	31 בדצמבר 1973 שווי השוק ל"י	31 בדצמבר 1972 הסכום במאזן ל"י	31 בדצמבר 1972 שווי השוק ל"י
אגרות חוב של ממשלת ישראל, מאושרות להשקעה	902,995	885,920	1,202,197	1,162,182
שיש להן שער	3,276,846		1,307,931	
שאין להן שער	4,179,841		2,510,128	
הסכום במאזן כולל הפרשי הצמדה רבית שהצברו בסך 811,642 ל"י (1972 — 659,449 ל"י).				
מניות בחברות בנות שאין להן שער לפי העלות	2,500		2,500	

3. **הון המניות**

	רשום 31 בדצמבר 1973 ל"י	רשום 31 בדצמבר 1972 ל"י	מונפק ונפרע 31 בדצמבר 1973 ל"י	מונפק ונפרע 31 בדצמבר 1972 ל"י
מניות רגילות בנות 1 ל"י	4,000,000	4,000,000	3,000,000	3,000,000
מניות רגילות „א" בנות 10 ל"י	6,000,000	3,600,000	1,500,000	1,500,000
	10,000,000	7,600,000	4,500,000	4,500,000

4. **שטרי הון**
10% שטרי הון נדחים 1988 — 1997, בלתי צמודים ומותנים להמרה מ־1980 עד 1988 במניות רגילות „א" בנות 10 ל"י של הבנק לפי שער המרה של 15 ל"י ל„למניה* — 4,500,000 ל"י

* רבית נוספת מעל הרבית הקבועה תחול לאחר שנת 1973 אם ישולם דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בשער העולה על 8% בגין שנה כלשהי זאת בהתאם לתנאי ההנפקה.
** שער ההמרה כפוף להתאמות בהתאם לתנאי ההנפקה.

5. **בנק ישראל**

	31 בדצמבר 1973 ל"י	31 בדצמבר 1972 ל"י
הפקדה במטבע ישראלי בבנק ישראל במסגרת הקרן למימון היצוא כלולה בסעיף „מזומנים ויתרות בבנק ישראל ומוסדות בנקאיים"	6,898,844	8,062,558
אשראי מבנק ישראל בקשר עם חקרן למימון היצוא כלול בסעיף „פקדונות והלוואות מבנק ישראל ומוסדות בנקאיים למתן הלוואות"	25,944,905	20,642,412
אשראי אחר מבנק ישראל — כלול בסעיף „פקדונות והלוואות מבנק ישראל ומוסדות בנקאיים"	1,000,000	—

6. **הוצאות אחרות**
בסעיף זה בכלל סך 95,000 ל"י (1972 — אין) החלק ממס שרותים המוטל על השכר ששולם.

7. **מסים על ההכנסה**
בחשוב ההפרשה למסים על ההכנסה הובא בחשבון סכום הדיבידנד ששולם בשנת החשבון. כמו כן תואמו הוצאות שאינן מוכרות לגיבוי לצורך מס. על חלק מההכנסות מניירות ערך חל שער מס מוקטן.
בהפרשה למסים על ההכנסה נכלל סך 250,000 ל"י (1972 — אין) החלק ממס שרותים המוטל על הרווח.
הבנק קבל שומות עד וכולל שנת 1969.

8. **התקשרויות והתחייבויות תלויות**
קיימות התקשרויות והתחייבויות תלויות בגין: —

א. קניות ומכירות של מטבע חוץ לתאריך בעתיד על חשבון לקוחות מכרשות על ידי עסקות נגדיות בסך 25,853,315 ל"י (1972 — 12,117,016 ל"י).

ב. ממות בחברה בת שהשלתמן המלא טרם נדרש בסך 18,500 ל"י (1972 — 18,500 ל"י).

ג. ערבות הבנק לחברי קופת פיצויים מרכזית המבטיחה החזר סכומי הקרן שהופקדו על ידם בקופה זו המנוהלת על ידה. ערך הנכסים של הקופה האמורה לתאריך המאזן שלה על הסכומים להם ערב הבנק.
קופת הגמל המנוהלת על ידי הבנק הנה.— קרן מרכזית לפיצויים ליד בנק כללי לישראל בע"מ. סכום הסכמות החברים — קרן ורווחים שנצברו לפי המאזן המבוקר האחרון של הקרן ליום 31 בדצמבר 1972 הוא 3,076,116 ל"י (1971 — 1,473,261 ל"י). לקרן אין השקעות בניירות ערך של הבנק ושל חברות חבות שלה.

9. **חברת־אם וחברת בת**
בסעיפי המאזן המצוינים להלן מכלולות היתרות המאזנות של: —

		31 בדצמבר 1973 ל"י	31 בדצמבר 1972 ל"י
התחייבויות האם			
	התחייבויות — פקדונות	897,911	7,468,642
חברה בת			
	התחייבויות — פקדונות	744,561	23,930

10. **הודעה בהתאם לסעיף 107 (5) לפקודות החברות:**
לחברות הבנות לא היו רווחים או הפסדים.

דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק כללי לישראל בערבון מוגבל

בדקנו את המאזן של בנק כללי לישראל בערבון מוגבל ליום 31 בדצמבר 1973 ואת דו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה באותו תאריך. בדיקותינו ערכה לפי הכללי בקורת מקובלים הכוללים את אלה שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה החשבון) תשל"ג — 1973, ובהתאם לכך נקטנו באותם נוהלי בקורת אשר חשבנום לדרושים בהתאם לנסיבות.
לדעתנו, המאזן הדו"ח רווח והפסד הנ"ל משקפים באופן נאות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים את מצב עסקי הבנק ליום 31 בדצמבר 1973 ואת התוצאות פעולותיו לשנה שנסתיימה באותו תאריך.

תל־אביב, 1 בפברואר 1974

בהתאם לסעיף 109 של פקודת החברות אנו מציינים שקבלנו את כל הידיעות והבאורים שנדרשו על ידינו וכי לדעתנו דעתנו על המאזן ועל דו"ח רווח והפסד הנ"ל נותנת לפי מיטב ידיעותינו והבאורים שקבלנו וכפי שנראה מתוך פנקסי הבנק.

בומן, חייקין, גיבורן ושות'
רואי חשבון

יחה עם הרב חיים פרדס

מנהיגות הרוחנית ומעמדה בציבור

נשה בסבא משפולא שכאשר
ליל כל־נדרי, קודם יום הכיפו־
ציש כפיו לשמים ואמר: רבונו
ולם, מבטיח אני לך שישראל
חזרו בתשובה... רחם עליהם
— והושיע את ישראל.
צים אלה, אותם שכבנו השבוע
ר"ב חיים פרדס, מורבנים ה־
ם והאשכנזים בתל־אביב. יש
ז הכאב הנורן עכשו הוא מת־
אחרונה כל השעה של שיחתנו,
ביקשהו לנסח בפנינו את
יתיו וחשבותיו מאז מלחמת
ישמים ועד למאורעות השבוע,
רב פרדס נעימה של בקורת
ת בצער.

מכאן וחיי שעה מכאן

נו בדורנו לדברים שלא ייאמנו:
ירושלים, החורת המקומות
ים, התפוררות החיים (אולי
אה ממדיה, בחוגים הדתיים —
יא דיהה קיימה). פתיחה שעדי
הבדלות, כיצד יאמר פעם סטלין על
ג, האם הם לא חוללו שינוי
, לא במחנה החילוני ולא ב־
הדתי על כל חלקיו. הרי ש־
יא להיות מהאמ. ציפינו להוד־
ז־מסרית ובבקרם זאת היה
הישראלי שקוע בשנים ה־
ת בחיי־רצה קלילים. באה
ה האיומה, האחרונה, היה
חשבון שבניין הקלפים הזה —
, ואילו כשאני מביט על
ם היום ודוחה כיצד הדברים
ים מחדש — הרי אמר לא
אותו רקב מוסרי כובש לי־
חודש את עמדותיו. כמו בעבר,
ודעים כמות של איכות. שוב
ם ערכים בשמים של העולם
ערכי העולם הבא, ושוב קשה
ן מן הפסוק, שאמרנה זו
את חכמי ישראל בכל הדורות,
, לגדל הצער — אנו חסרים
מונה הזאת".

הליקוי בחינוך

מרים הרב פרדס את קולו:
אפשר לומר שזו שאלה סאק־
א הלכתית כאשר מנסים לבדר
פחור לתודי שופר מצוות
במשלה שאינה מכירה ב־
ההלכתי היסודי של מיפו
בלי שהשיבה את הטוב הזה—
כוזה אכנס להשיג הישגים
בתחום אחר, מוחר למפלגה
לאומית לקחת חלק בממשלה:
היחידה אליה הגעתי היא
לקים בציבור הדתי, ובעיקר
מה מראשי הציבור אי־בדו
ה שיש משקל סגולי גדולה
מודה.
הסיבות למחדל הזה? ליקוי
בבתי הספר הדתיים אין חי־
ן לקראת קשר עם ישיבות
הה מספקת לקשר עם ישיבות
דת כבוד הדרך־ארץ ללומדי
נראה שתעדופה היא — שינוי
ולימוד וגם שינוי דמות מ־

מורים. אילו הביאתנו לשכבת תלמידי־
ישיבות להדור אל כל בתי הספר
בכל הזרמים — כמורים, היינו מטיר־
גים תוך עשר, עשרים שנה, דור
חדש שהיה גדל בארץ עם „כבוד
להורה ולרבותיו".

ה„דיוויזיות" של ראש הישיבה

שאלנו: האם את יהם הכבוד
לרבות — אין על הרבנים עצמם
להשיג מהם אישיותם ומהיגותם?
האם אין הכחול נערך פרבנים שהם.
ה„ראה מסמכת את הרב פרדס:
„ביחד מימסד הקובע ובוחר לו את
רבניו בין אנשים כלבבו, הנתנים לו,
ונוחים לקבל מרותו, כא אחרי־כך
ומצפה מהם למהיגות? הרי אנשים
הקיים, הוולכים נגד הזרם, ואינם
נוחים לסטרות — לא מתמנים כמעט
בכלל. ואלה שמתמנים — אין מתחש־
בים בהם. זה מזכיר, להבדיל אלף
ה — כל אלה נסים נסתרים
ג, האם הם לא חולקו שינוי
, לא במחנה החילוני ולא ב־
הדתי על כל חלקיו. הרי ש־
א להיות מהאמ. ציפינו להוד־
ז־מסרית ובבקרם זאת היה
הישראלי שקוע בשנים ה־
ת בחיי־רצה קלילים. באה
ה האיומה, האחרונה, היה
חשבון שבניין הקלפים הזה —
, ואילו כשאני מביט על
ם היום ודוחה כיצד הדברים
ים מחדש — הרי אמר לא
אותו רקב מוסרי כובש לי־
חודש את עמדותיו. כמו בעבר,
ודעים כמות של איכות. שוב
ם ערכים בשמים של העולם
ערכי העולם הבא, ושוב קשה
ן מן הפסוק, שאמרנה זו
את חכמי ישראל בכל הדורות,
, לגדל הצער — אנו חסרים
מונה הזאת".

הליקוי בחינוך

מרים הרב פרדס את קולו:
אפשר לומר שזו שאלה סאק־
א הלכתית כאשר מנסים לבדר
פחור לתודי שופר מצוות
במשלה שאינה מכירה ב־
ההלכתי היסודי של מיפו
בלי שהשיבה את הטוב הזה—
כוזה אכנס להשיג הישגים
בתחום אחר, מוחר למפלגה
לאומית לקחת חלק בממשלה:
היחידה אליה הגעתי היא
לקים בציבור הדתי, ובעיקר
מה מראשי הציבור אי־בדו
ה שיש משקל סגולי גדולה
מודה.
הסיבות למחדל הזה? ליקוי
בבתי הספר הדתיים אין חי־
ן לקראת קשר עם ישיבות
הה מספקת לקשר עם ישיבות
דת כבוד הדרך־ארץ ללומדי
נראה שתעדופה היא — שינוי
ולימוד וגם שינוי דמות מ־

מאת נעמי גוטקינד

התורה ואל היהדות? איך אפשר
בכלל לבוא ולצפות מאיתנו ליהר
בנהיגות? אני משוכנע שעושים כל
מה שאפשר, ויותר מזה. ישנה תגובה
חביד, ישנם פעילי המחנה הדתדתי,
ישנם פאותן לילות שבילינו אחרי
הסדר והשלישי בישיבת הרב, ר

ותתוכנו כיצד מרבים נוער חילוני
ליהדות. הנה קם לנו חוג „אמונים"
של מתנחלים ובני ישיבות — אבל
כל זה לא כזיז לב האנשים.
גם דרך אמצעי התקשורת אי אפשר
לגעוע אל הציבור. יושבת ברדיו,
בטלוויזיה ובעתונות קבוצה עוינת
של „כנעניים" בעלי תפיסה שלילית
קיצונית ליהדות ולקדושה, ומוצעה
ממש לדיסת רגל בפניהן, בכל אמצעי
הפניה לציבור. אני צמוד התבקשתי
לצורך אז דברי — כשרציתי לירושלים
אי לשדרם — ובכן, מה נותר לי זי

משל האקווריום

כדי להמחיש, במשל, את מצבו ה־
טיפוסי של רב היום, בישראל, סיפר
לנו הרב חיים פרדס משל ששמע
מפי אחותנו, הרב ב. ל. זקש, צ"ל.
„ראו פעם להכניס דג לאקווריום,
אך כדי שיחוש שהוא עדיין ב־
אוקיינוס הקיפוהו בסלעים ועשבים.
נתן הדג תנועה בזובר — ופהאום
נתקל בקיר. חשב בלימו"ש — גם בים
נתקלים לפעמים בסלע. אפנה לכיוון
אחר — פגה צמוחה, זינק דרומה,
שחה מערבה — בכל הכיוונים נתבט

ראשו בכותל ואז הבין שזעזע אסיר.
כך בערך מרגיש רב בעיר כמו תל־
אביב ואורי בכל מקום בארץ. בכל
אשר הפנה — גושים של אי־סמות,
שאחד אחה בשני ללא הקוה, כמעט
חיים באקווריום. אני זוכר, לכשל,
כיצד ביטיתי להשפיע שימנו באחת
השכונות כרב, בן ישיבה מוכשר,
בעל כושר מנהיגות לא רגיל, אישיות
אמיתית — רדוה את הנעיר, ובאחד
במקומו אדם בינוני לסדר. אותו בן
ישיבה נפעה מרה בעמדי, ואילנו
עדיין בכשיכים ובאים בטענה: למה
אינכם מנהיגים את הציבור?".

אנשי שאר רוח להנהגות פוליטיות

שאלנו: האם אין לה בכל זאת מצע
אקביבי לתיקון המצב?
ענה הרב פרדס: כשבאתי לתל־
אביב כן הרשיבה בירושלים הרחוי
אידיאליסט, מלא מרץ ותקווה. ה־
מציאות קמה שיגוחה אותי, אבל אני
מוכרח להאמין עדיין שאם הובים
שבתבורה, מבין תלמידי הישיבות,
האיטלקטואלים, אנשי המדע הטפ־
רוח, יחוברו על כבודם, יסכימו
להיכנס ולפעול בתוך גופי המיסמד.
מראשית הדרך, לא יאבדו את ראשם
ולא יכפפו את קומתם במשך הטפי־
לות הציבוריות היום יומית, הרי ש־
בשעות מבחן, כשמחבבוסים להצביע
על ענינים גורליים — ראיאפס ב־
גופים הבחרים, מסמיך אנשים בעלי
שאר רוח ואיכות, שיוכלו להכריע
את ההצבעה לכיוון הנכון.
אינני מדבר על פיצוץ מבפנים,
אני נגד שריפת ראשים, אולם ב־
בעה אחתים קוראים גם עתון ערב
ובוקר גם יחד. קריאת עתון בוקר
עולה גם העליה בגיל. הצעירים
קוראים על כך עתון ערב בלבד.
בכעס כל הקוראים רואים בעניני
הבסחון את מבוקשם הציקרי בעתון.
לאחר מכן באה הפוליטיקה הישרא־
לית הבינלאומית. כארבעים אחוז מן
הקוראים כמוזנים גם במאמרים וב־
דברי פרשנות.
שני שלישים מכלל הקוראים רואים
את האינפורמציה בעתונות הישרא־
לית כאמינה. למעלה מהמחצית ה־
קוראים סבורים, כי השתנון שהם
קוראים תומך במדיניות הממשלה,
ואילו שלושים אחוזים חושבים, כי
העתון תומך, לפעמים בממשלה, ר
לפעמים מתנגד לה. כמחצית הציבור
סבורים, כי רצוי שהעתונים לא יפ־
ריזו בבקורתם על הממשלה יותר
משהם מתבים למעשה. כארבעים
אחוזים תובעים יותר בקורת. הנטיה
להסכים עם הדעות המובעות בעתון
עולה עם הפליה בהשכלה ויורדת
עם העליה בגיל. סוב שעורלי העתו־
נים אינם מכירים את ההתפלגות
של נטיות הקוראים שלהם, ואין הם
מנסים לצאת איד חוצם הכלל.
שליש מאוכלוסיות המיגום עו־
סקת בלימודים. כחם ארבעה אחו־
זים — בלימודי קודש ויהדות: שלו־
שה עשר אחוז — בלימוד מקצוע;
ארבעה — בלימוד ששות זרות;
שלושה — במדעי הרוח, החברה ה־
טבע; שנים — בלימוד הספה ה־
עברית האחוז אחד באמנויות ובמלא־
כת יד.

המדיום הטלוויזיוני

פרק נכבד מקרישים החוקרים ל־
טלוויזיה, שהפכה לחלק אינטגרלי
ומקובל בפנאי הישראלי. מזמן לדי־
תה של הטלוויזיה קיימים ויכוחים
בין האורגניזציה הערוכות לבין
עובדות הבאיאות הפוליטיות והחבר־
תיות. בתוך האורגנאיזציות הערוכות
התגבשו השאיפות של קיום הערוצים
המיוחדים ההתרבותיים, המיודשים
בסמורת היהדות, לבין הוכרה ב־
תפקיד המרכזי של הבדיוים הטל־
וויזיוני בקידום בכיהתה של ישראל
מדדינית. בין העובדות הפוליטיות
והחברתיות קיים עימות בין המגמות
של הקנאיות ערכים הרבותיים כדדי־
נים לבין מגמה הבידוד והבעשתרים.
כתוצאה מן ה„ויתרוצצו" הנפשי הי־
מכופל הזה נוצרו, בדרך הטבע, שש־
רות ומהחים של איכרסים פוליטיים
ואידיאולוגיים בנוגדים, הקוראים כי
עת ויתקיימו גם להבא. ואשר לפר־

הזמן ושימושו

המחקר עוסק בעבודה ובמאמר, ב־

תרבות הפנאי בישראל

מאת י. עמוס

ימים טובים הגיעו ובאו. כאשר הולכת ומתקיימת בנו גבואתו
של ישעיה הנביא על התרבות הממלאת את הארץ, כמים לים מכסים
ומכסה לא רק את הציוסוקים בעבודה ובתורה של האנשים שמלאכתם
ככך, כי אם גם את שעות הפנאי והבטלה. ולא עוד אלא שבטלה זו
הפכה מטפל לעיקר וחכותה לשמש נושא של מחקר רציני. המעסיק
אנשי מדע ובעלי תריסין.

מחקרים אלה עשויים לפי הכללים המדעיים המקובלים וכצורת כלים ר־
הדגמים מוכחים, ושאלות והשקרים ותשובות הנוחקרים מסרטרות לספרות
הענפה של „שאלות ותשובות" ה־
מסרטות בישראל במשך דורות
רבים.

המשכיות היסטורית

היומה לכך באה משר החינוך הי־
תרבות הקודם ולחזק יותר אצל ה־
אבות מאשר אצל הבנים, הנמשכים
יותר, בדרך הטבע, אל האמות ה־
חיים. „אך כללית ניתן לומר, כי אין
הדור הצעיר, זה שגילו למעלה מ־
עשרים, שונה באופן מהותי מדור
ההורים", וחרי זו בשורה לא זוטר־
ותא.
המחקר מעורר שאלות רבות לגו־
רלן של יצירות האמנות והתרבות
בישראל, שהיא מדינה קטנה, המה־
יה תרבות קדומה ולשון עתיקה
בתוך עולם מדרבי, ופליהן לעמוד
בעימות עם תרבות המערב, בצורה
דרמטית שואלים החוקרים, „האם יד־
תירו לוויני התקשורת מקום להבעה
תרבותית עצמית ועצמאית מעל גלי
האתר ד". אותה שאלה קיימת לגבי
הספר העברי המקורי הספר הזר,
הזר כלשון חד בתוכן, לגבי הסרט
והמסה העברית. כוחנתם של החוקרים
היא לעודד ויכוח צבורי, וכתוצאה
ממנו תעוצב מדיניות של תרבות
בישראל, אשר משרד החינוך והתר־
בות וגורמים אחרים יצטרכו לקבוע
ולנמסת לתגשימה. ברור, שכל בעיות
התרבות קשורות בחינוך, הופעם מ־
דובר בחינוך מבוגרים, הקשה שבע־
יות מחינוכם של התינוקות הילדים
והנערים. בסיכום מתאשר הכלל ה־
ידוע, שהחינוך והתרבות ירדו פרר־
כים זה בזה, ושיצובו של האדם
בדרך החינוך והלימוד הרי עמד מאז
ומעולם במרכזה של המסורת היהו־
דית.

הספר ודפוסי הקריאה

בפרק על הספר ודפוסי הקריאה
מסבירים המחברים את מקומם של
הספר והלימוד בחברה היהודית ה־
מסורתית. הם מביאים את דעתו של
פרופ' יעקב כ"ץ בספרו „מסורת
ומשברי", כי הכאריסמאטיות הדתית,
שמצאה את בטאתה בתנועה החסי־
דית, והרציונאליזם של ההשכלה,
פערעו את המסורת הליהודית. ה־
חסידות הפלתה את ערך ההדיה ה־
דתית, ואילו ההשכלה שמרה על
מקומם של הספר הלימוד, אלא ש־
שינתה את תוכנו. המחקר הפלה,
כי הדימוי של „הספר" הוא חלק
עיקרי מדימויו של העם בישראל,
תמדה זו משותפת לדתיים ולחילו־
ניים כאחד. כשלושים אחוזים מן
הנחקרים ציינו את אהבת לימוד
הנורה לשמה, כמאפיינת את עם
ישראל. שני שלישים ציינו, כי הם
מעיינים, לפחות לפעמים, בספר ה־
תניך. אם כי כמות הקריאה נעה
בין ספר אחד לבין חמשים ספרים
לשנה. הרי כשמונים אחוזים מכלל
האוכלוסיה קראו לפחות ספר אחד
בשנה שקדמה למחקר. על פי הנתו־
נים החשובאתיים אחוז זה גבוה יותר
מן המצוי בארצות אירופה המערבית.

שיעורי ההוצאה לאור

שיעור ההוצאה לאור לנפש בישראל,
לפי נתוני 1962, הגבוה ביותר בעו־
לם. מתוך נתונים של סוף שנת ה־
ששים נתברר, כי שיעור זה היה
גבוה יותר רק בדניה ובשוויצריה.
בישראל יוצאים לאור במכוכע שב־
עים ושמה ספרים לכל מאה אלף
תושבים. ממוצע גבוה יותר מצוי
רק בהולנד (שמונים ושמה). וב־
שודיה (תשעים ושנים). במספר ה־
ספרים לפי שיעור ההוצאה לאור
מליון תושבים, בשנת 1968, גם־
...ת ישראל במקום השלישי, 1025
ספרים אחרי דניה (1243) ושוויצריה
(1038). המספר המקביל בארצות
הברית הוא 246 ובברית המועצות —
318. מבין הספרים המופיעים בשב־
ריה, הרי שני שלישים מהם הם ב־
תחום הספרות המקורית, ושליש אחד
בתחום הספרות המתורגמת. חלק ג־
כר מתוך הספרים המופיעים בארץ
מוקדש לספרות השואה ולמלחמת
ששת הימים, שתן התוריות הלאומ־
יות הסראומאטיות ביותר, שבהן עמד
העם היהודי ומדינת ישראל בפני
סכנת השמדה. עם עליה ההשכלה
בישראל צופים המחברים לעליה גי־
כרת במספרי הספרים והקוראים.
במחקר על דימוי העם היהודי ב־
מערכת הערכים מתברר, כי דימוי ה־
מחקרים הוא חיובי ביותר, וכולל
אידיאלים, רדיפת שלום, הפיסה עו־
לם מתקדמת וחוש מפותח לצדק.
קרימת שאיפה „לעם בחירה", המבו־
פסת על כך, שהחברה הישראלית
הזיה צודקת. מוסרית ולבדנית. כמי
כן חזקה הדוחות הקשר בין ישראל
לבין העם היהודי בתפוצות. הרעיון,
כי על מדינת ישראל לתת מקום לב־
יהודי נראה לרוב המחקרים כגורם
החשוב ביותר בשותפות הגורל ה־
יהודי. תרדה זו מתבטאת גם בתחו־
שת הרציפות ההיסטורית, ובעיקר
בנוגע לשואה. מן המחקר מתברר
גם העובדה הידועה, כי בכל אחד
דתי יותר, חזקה יותר ההזהה היהו־
דית שלו ובעיקים יותר קשרים עם
התפוצות.
בסיכום ניתן לומר, כי אין במראה
אלא מה שיש בפרצוף, והמהר מא־
מה הרבה דברים, שהיו גלרים ודוד־
ים בדרך כלל. פרט לניתחי הקבו־
צות השונות של הבחורים, הבראים
בטיות לכאן או לכאן.

קוראים ומאזינים

בבקים הראשון באה ערכת אמב־
ני התקשורת, הראדיו והטלוויזיה.
שליש מכלל הכאזינים מאזין גם
לחצגות זרות, ובעיקר לרדיו ה־
ב.ב.ס. לחצגות ערביות, ובמיוחד
לשידורים שלהן בעברית ובאנגלית,
יש כאזינים רבים. שמונים ושמה
אחוזים מכלל האוכלוסיה קוראים
עתון עברי אחד ביום, ושבעים ואר־
בעה אחוזים קוראים גם עתון ערב
ובוקר גם יחד. קריאת עתון בוקר
עולה גם העליה בגיל. הצעירים
קוראים על כך עתון ערב בלבד.
בכעס כל הקוראים רואים בעניני
הבסחון את מבוקשם הציקרי בעתון.
לאחר מכן באה הפוליטיקה הישרא־
לית הבינלאומית. כארבעים אחוז מן
הקוראים כמוזנים גם במאמרים וב־
דברי פרשנות.
שני שלישים מכלל הקוראים רואים
את האינפורמציה בעתונות הישרא־
לית כאמינה. למעלה מהמחצית ה־
קוראים סבורים, כי העתון שהם
קוראים תומך במדיניות הממשלה,
ואילו שלושים אחוזים חושבים, כי
העתון תומך, לפעמים בממשלה, ר
לפעמים מתנגד לה. כמחצית הציבור
סבורים, כי רצוי שהעתונים לא יפ־
ריזו בבקורתם על הממשלה יותר
משהם מתבים למעשה. כארבעים
אחוזים תובעים יותר בקורת. הנטיה
להסכים עם הדעות המובעות בעתון
עולה עם הפליה בהשכלה ויורדת
עם העליה בגיל. סוב שעורלי העתו־
נים אינם מכירים את ההתפלגות
של נטיות הקוראים שלהם, ואין הם
מנסים לצאת איד חוצם הכלל.
שליש מאוכלוסיות המיגום עו־
סקת בלימודים. כחם ארבעה אחו־
זים — בלימודי קודש ויהדות: שלו־
שה עשר אחוז — בלימוד מקצוע;
ארבעה — בלימוד ששות זרות;
שלושה — במדעי הרוח, החברה ה־
טבע; שנים — בלימוד הספה ה־
עברית האחוז אחד באמנויות ובמלא־
כת יד.

המדיום הטלוויזיוני

פרק נכבד מקרישים החוקרים ל־
טלוויזיה, שהפכה לחלק אינטגרלי
ומקובל בפנאי הישראלי. מזמן לדי־
תה של הטלוויזיה קיימים ויכוחים
בין האורגניזציות הערכות לבין
עובדות הבאיאות הפוליטיות והחבר־
תיות. בתוך האורגנאיזציות הערכות
התגבשו השאיפות של קיום הערוצים
המיוחדים ההתרבותיים, המיודשים
בסמורת היהדות, לבין הוכרה ב־
תפקיד המרכזי של הבדיוים הטל־
וויזיוני בקידום בכיהתה של ישראל
מדדינית. בין העובדות הפוליטיות
והחברתיות קיים עימות בין המגמות
של הקנאיות ערכים הרבותיים כדדי־
נים לבין מגמה הבידוד והבעשתרים.
כתוצאה מן ה„ויתרוצצו" הנפשי הי־
מכופל הזה נוצרו, בדרך הטבע, שש־
רות ומהחים של אינטרסים פוליטיים
ואידיאולוגיים בנוגדים, הקוראים כי
עת ויתקיימו גם להבא. ואשר לפר־

אליהו בן ומיכאל גורביץ, הרבות
הפנאי בישראל, דפוסי בילוי הרבה
הרבותיים, בהשתתפות הנה אדוני.
לאה איזק, גילה ברנד, הדסה האז
ופובר כהן, כבוסס על הקר שנערך
על ידי המכון לסוסיולוגיה של ה־
אוניברסיטה העברית והמכון למחקר
הבחרתי שיכוחי. ספריה אוניברסיטי
איר. עם עובד — תרבות וחינוך.
תל־אביב, הדליה.

המשך מעמוד 7

יום שני, כ"א אדר תשל"ד 18.3.74

פסקי ראשונים

(המשך מעמוד 4)

מזרחה של ארץ ישראל, על
רדן וסובבתיו גם דרומה של
ראל ובאתי ולגוני באשקלון,
מאשקלון לאכו על שפת ה־
ם אינו מדיע. את מסרת
האם עלה בשליחות ציבו־
ר שיש עלה מחבת חיבת
השתוקקותו לחזגן את ערעו־
דין שעלה לארץ עם העליה
של שלוש מאות הרבנים,
נרשת ומאנגליה בשנת תת־
אולי היתה מטרת עליותו
לקבל הכשרה קדושה עליונה
הבוראה? ניתן לחגות, כי
עלה זו, בבוראו בדולי התורה
ארור הוא, ואף רבנו יעקב
ר לסמך קדוש זה.
ר של הנכבד
ר' יעקב המבהנה ריאין,
שו הנאמן של סבו הגדול
הלכתו ואף חיבר ספר הל־
יף את רוב הלמוד. חיבור
' הלכות", כתוב בלשון קצ־
ה ודן בהלכה הנוהגת בזמן
ד' הריף. הוא מסתמך יותר

על המשנה מאשר על התלמוד. לפני
תלכה מביא את המסקנים מן המק־
רא שעליהם מתבססות ההלכות. קס־
ים מספר זה מובאים הרבה ב„של־
ט גבורים" שעל הריף, ומקצתו נד־
פס על ר' דוד ששון בספר „מעט
דבש". במקומות רבים בספרו, מס־
תמך ריאיו על חיבורו „קונטרס ה־
גלויות". בו אמר לבסס כמה מן ה־
הלכות שהביא בספרו „פסקי הל־
כותי.
„פירוש רבנו יעקב", שנדפס ב־
מקראות גדולות (ונצייה שיח) לי־
ספר שחעתים ושמואל שייך כנראה
ליראיו ולא לסבו רייד. כן נדפסו
במקומות שונים פירושיו לרשש"י
איוב.

מאת ג. נחמיה

לאפשר לבני ישראל לרכוש השכלה
גבוהה ביחד עם למודי קודש ומבלי
לוותר על עיקרי הדת. ערבים שנה
מאחר יותר עמד גם כן לימינו של
דיר פ. חוזרין לזמן ביסוד אוניבר־
סיטה בר־אילן בישראל. באופן בלתי
ישיר עזר הרבה לאוניברסיטה ברב־
דיים הנמצאת בארצות הברית.

מייסד המזרחי בארה"ב

עוד לפני כלחמת העולם הראשונה
גגל בתוחן הרעיון על הצירות ב־
הקמת תנועה ציונית דתית בארצות
הברית. ציונות — אסור לה שתוהיה
בלי דה כמו שלעם ישראל כל מקום
המצאו אסור לו שיהיה בלי דת.
סיסמה זו היתה המיד חרוטה בלבו.
גוברה בהשפעת הרבה שבאה לו
מלחינת מכתבים עם הגרא"ה קוק
זצ"ל, אז רבה של יפו. אור השפעתו
של הרב קוק לא נחלש מסבות מרח־
קים אז ומן, אלא דרבן אותו — בדר
בלות אמריקה — לחרחיב ולהעמיק
עבודתו למען העם, התורה והארץ.
באותה תקופה שלח ביחד עם הרב
אברמוביץ מכתב הזמנה לחרב ר'
מאיר בר־אילן בברלין לבוא לארה"ב
וליסד שם את הנועה המזרחי ולקיים
את הצעתה הראשונה בציר סיגיפיה.
בכוונה בחרה ציר זו כי היה בה
סמיגר הראשון באמריקה לראביים
דפורמים. מקור האנטי־ציונות, ה־
הראשית שהנועה המזרחי תוהיה ה־
תרים נגד כל גורם המנסה להחדיר
פלג הפרהה בשלמות האומה הן
בהגיונה נישתם לתורת ישראל והן
בהגיונה נישתם לעם ולארץ ישראל.
אומץ לב לתאבק נגד רעיונות נפסי־
דים היה אחת מסגולותיו הנעשיות עד
יומו האחרון.

עורך עתון יומי

עם יסוד הסתדרות המזרחי ב־
ארה"ב ובהבחרו את במזכירה, הקים
את מטודם הראשון ההחיל בפעולות
מרחבות ובלתי פוסקות. באותו זמן,
גם זה בהשפעת הרב קוק, יסד ופרך
העתון הראשון היומי בידיש „דב־
אידישר רעשאר" — העתון היהדי
היומי אז בארה"ב שספק את דרישת
היהדות בהרחות כלליות חדשות
חדשות היהדיות שהיה בבוסס של
שמירת הטבת במלחמה. בתוך שמונה
עשרה שנים רצופות ערך את העתון
בן המיץ ערכים יהודיים, בין־לאומיים.
בין־ספר יהדים, בין־תולים יהדי־
בחר־כנסת, בחי הבראה, בחי־אבות,
רבנות מרכזית הסמנה על הכשרות
המרכזן ארגונים ציבוריים, כולם תחת
שקחו של רב ראשי. בתור רבנים
ראשיים עבמו אישים דגולים,
אברמוביץ, הרב רזנפלד, הרב גרוד־
ברט, הרב ח. פ. עפסטין ויבל"ח
הרב איכבשטין עבקיר. פעולה ראי־
שונית זו לשם הצלת עשר רבבות
יהודים מהתבוללות וטבריפה פיסית
ורוחנית עלתה יפה וקיום קהילה זו
(הקרמה עד היום הזה) בברוחם מאות
קילומטרים מכל ישוב יהודי אחר
מעיד על אפסרות הנעסמה תכניות
בתנאים קשים עם ־ס הכסרון, המרק
הרגון.

מיומי מפעלי־חינוך אקדמאיים־דתיים

בפה ובשנה אחת הכין ר' א. ל.
גלמן את עצמו לחיים אקדמאיים יי
מלמן קצר גבר בחינוה אפסטרניות
של בית־ספר תיכון הכנה ללמוד
במחלקה לפילוסופיה באוניברסיטה
סט. לאיש שהיתה הזיהירה בציר.
לפרוח המצרותיהם של ראשי המח־
לקה הזאה לא נגר את הוק למודי־
מאחר כעבד בסרומו הרחם לקרדים
שתרצאותיהם הצליחו בסבה. בגיי
הנאוניברסיטה. כוכר פרופ' פרנציס
קנו, הרב לאפטר לו להבחן מבלי
לחיות נוכח בהרצאות אלו אפילו
ברשות הפרופ־יהרים. זו היתה אחת
הסיבות שמצא לנכון להמקיע כחוזת
מרובים ולעזור להרב דיר ד. רשופל
לבנות את המוסד התורני הגדול ביותר
בעולם, „ישיבה אוניברסיטי" — בבדי
יד ליסודם של בתי אולפנא לתורה
ולמצוות שהתחילו לשגשג, לפרוח,
לתת פרי תנובה וחקת ליום מחר
ושימשו דוגמה לאחרים. הוא הצד —
בראשית ימי המדינה ובעצם ימי
מאבקה הקשים — עלה עם רעייתו
הדגולה דיל ועם אחד מבניו, יחזק,
לארץ הקודש, ובלהט בעורים התמסר

למרמו העולמי ולתנועה בכל תפוצו־
תיה. וממש עד יומו האחרון תיכון
והתחנון למעשים גדולים למען ה־
תנועה. בשיתוף האחרונה אתו ב־
ביתיה, מן לפני מטירתו, גילה לפני
את תוכניותיו לבקר באמריקה ולגיים
אמצעים בבדי שתנועה תוכל לתת־
רחם ולהגיע להשגים נוספים שהשעה
דורשת אותם.

פגישה ראשונה

שמו של ר' אריה לייב הנדול
ידעתי ואת שמעו שמעתי עוד לפני
שהגודל שילפל אותנו מעיים שונות
לניי־יורק רבתי וקישר אותנו ב־
עבותות־אהבה לעם ולארץ על פי
תורת ישראל; עבודה שהעשירה את
חיינו, חזקה את רוחנו ונתנה תוכן
לקיומנו. אבל היה זה בתחילה שנות
השרושים, ואני אז צעיר לימים ש־
חיפש את דרכו בחיים, שזכיתי ל־
השתתף בפעם הראשונה כציר ב־
ועידה עונתית של הנועה המזרחי
באמריקה, שר' אריה לייב גלמן היה
מס־יסדיה, ממחלליה ומעצבי דמו־
תה. בראש הנועה עמד אז הארי
שבחבורה, פאר הרבנות וגדול ה־
נואמים הדרשנים, הרב ר' זאב גולד
חליקו הוא בעולם הבא דאג, אלא
לדורות הבאים, הדורות שעליהם
למאשיך בשורשות ההזב של המסורת
היתה נפשו נתונה תמיד.
כלול של דבר: הציר שעליו סוב־
בים לפי מאמרתו הקדושה והטהורה
חיי האדם, וכתוו, קיומו החיהיות ב־
עולם, אושרו ושובו, שמו — עולם
הבא! יעולם הבא כלל אצלו גם
את הנולם שיבוא בעקבות השואה
הארורה ובהתגלמותם של קודי ה־
זחר מן הנחלת הנאולה ושיחרור
העם על אדמתו. כיסופיו לגאולה
עברו מלב ללב ונעצוניו למדינה
יהודית עצמאית משכו המונים עד

שכולנו זכינו לראותה במו עיגינו
ולשמות בבניינה בחיינו היום־
יומיים.

בעל חשבון אחד

„האלוקים עשה את האדם ישר
הוא ביקש חשבונות רבים". מדבריו
אלה של קהלת אנו למדים שביקוש
חשבונות רבים וישרות הם שני דב־
רים הכוכחישים זה את זה. ר' אריה
לייב גלמן ז"ל היה בעל חשבון אחד
— חשבון הנפש של היחיד הציבור
גם יחד. חשבונות אחרים ממנו חלאה
היו בבשך בחל ימי חייו. לא להנאת
עצמו המכוון בקריירה הציבורית שלו
ולא לטובתו הוא עמל ויגע בכל ימי
חייו. וכשחבו ימין על הארץ ונפטר
מן העולם, הקביה בטח אמר למלאכי
השרת כפי דברי חז"ל: „ראו מה
הבריות אומרות עליו: כשר היה,
ירא שמים היה פלוני זה וכיד מיטתו
פורחת באויר". ביכינו אלה לא
מסתפקים בכשר ומסתפשים „גלאם
כשר". כבראה שלפי השקפת הז"ל
כשר היה הוא התואר הכי גדול ש־
אדם יכול להגיע אליו, ולזה הגיע
מהגיגו ודידיו, ר' אריה לייב ז"ל,
איש האהבה: אהבת התורה, אהבת
העם ואהבת הארץ. ככה חי האיש,
ככה יצר ומעל וכבה נזכור אותו לי־
עולמים. יישרותו וכשרותו תעמוד
לנד עינינו תמיד ותדריך אותנו ללכת
בדרכי הישרים שסללו לפנינו את
הדרך — דרכה של הציונות הדתית,
שתירה וציון הם עמודי הברזל שלה
לעד ולעולמי עולמים.

„טוב שם טוב משמן טוב"

„טוב שם משמן טוב", אמר החכם
מכל אדם. מהגיגו ורב משמעות הוא
הביטוי הזה. טוב שם מהון רב או
מאלפי זהב וכסף לא נאמר. אלא טוב
שם משמן טוב. כי שמן הוא ומשר
מיוחד במינו, שאם אתה שופכו על
איזה שהוא נוזל אחר הוא צף מ־
למעלה, אינו מתערב בשאינו מינו
ואינו נעלם. אבל אם אתה לוקח שמן
ואתה שופכו על האדמה, היא הבלע
את השמן במהרה עד שרישמון לא
יהא ניכר כלל וכלל. אבל — אומר
שלמה המלך — „טוב שם משמן
טוב". כי השם הטוב שאדם רכש
לעצמו צייר מעשיו הטובים ומעליו
הרבים, גם לאחר שהאדמה קלטה את
גופו, לא ישכח ושמו הנדול והטוב
ישאר חרות בלב יחידיו ומוקיריו גם
לאחר שנאסף אל עמו.

חלוץ ובונה

מאת הרב מרדכי קירשבלום

דברי חדיל הם לדברי אמת ונדק,
דברי חסד ורחמים. לכל הכוונה ל־
כאורה אימרתם: „נזרה על המת
שישתכח מן הלב". הרי גדולתו של
האדם הוא דוקא בזה שחוגן במוח
הזכרון; ויחודו של היחיד הוא
בכך שנצטוה בשש זכירות שהוא
חוזר עליהם יום־יום. האדם שבאדם
זוכר ולמה יגור על המת שישתכח
מן הלב? אבל מי שמדקדק בדברי
חדיל יוכה שהם לא באו להחיר את
השיכחה. הם קבעו רק עובדת־היים.
לא אמרו חדיל גזרה על המת ש־
ישתכח, אלא שישתכח מן הלב, פרוש
הדבר, שהבאב שבלב לא ילך ויגבר,
אלא ילך וירד, כי אחרת לא היינו
יכולים להתקיים ולהמשיך בחיינו
היום־יומיים. מאידך גיסא, הזכרון
האינטלקטואלי הראציונלי לא רק
שלא חלה עליו הגזרה, אלא להיפך,
בכל יום, בכל עת ובכל שעה ש־
הנפטר נעדר מאתנו הולכת ומתגברת
הזכרה עד כמה גדולה היתה האבידה
שאינה חוזרת שנאבדה לנו, ומי יתן
לנו תמורתה.

פגישה ראשונה

שמו של ר' אריה לייב הנדול
ידעתי ואת שמעו שמעתי עוד לפני
שהגודל שילפל אותנו מעיים שונות
לניי־יורק רבתי וקישר אותנו ב־
עבותות־אהבה לעם ולארץ על פי
תורת ישראל; עבודה שהעשירה את
חיינו, חזקה את רוחנו ונתנה תוכן
לקיומנו. אבל היה זה בתחילה שנות
השרושים, ואני אז צעיר לימים ש־
חיפש את דרכו בחיים, שזכיתי ל־
השתתף בפעם הראשונה כציר ב־
ועידה עונתית של הנועה המזרחי
באמריקה, שר' אריה לייב גלמן היה
מס־יסדיה, ממחלליה ומעצבי דמו־
תה. בראש הנועה עמד אז הארי
שבחבורה, פאר הרבנות וגדול ה־
נואמים הדרשנים, הרב ר' זאב גולד
חליקו הוא בעולם הבא דאג, אלא
לדורות ה

תקציב של 35 מיליארד ל"י הוגש לכנסת

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

הצעת תקציב המדינה לשנת הכספים 1974, בסכום שיא של 35.350 מיליארד ל"י, הונחה אתמול ע"י שר האוצר, פנחס ספיר, על שולחן הכנסת. התקציב המוצע גדול בכשלושה מיליארד ל"י מהתקציב הסופי לשנת 1973, והיינו ב־9.4 אחוזים. נוסף על כך ישנן פעולות שונות בתחום הסוציאלי והחברתי המתבצעות ע"י הסוכנות.

אולם הגידול בהשוואה לתקציב המקורי לשנת 1973, כפי שאושר ע"י הכנסת לקראת חודש אפריל 1973, הוא ללא ספק בהתלדות המדינה ומגיע לשיעור של 76 אחוז. התקציב המקורי לשנת 1973 היה כ־20 מיליארד ל"י, אך בעקבות מלחמת יום הכיפורים ושינויים אחרים הוא הוגדל ל־22.3 מיליארד ל"י.

תקציב הכסחון בסתכם ב־14.5 מיליארד ל"י, לעומת 16.445 מיליארד ל"י בשנת 1973. ההתאמה לי בסחון מהווה 41% מתקציב המדינה כולל, לעומת כ־51% בתקציב המקורי.

הסמנה של התקציבים, ארגון גביי, אשר בסימטריון עם הכתבים הכלכליים בירושלים כי התקציב המוצע הוא מאזן ואין בו אשראי מבנק ישראל. אולם חלק מהאי

המסים מכסים 55% מהתקציב

המסים והשלומי חובה מסתכמים ב־20.4 מיליארד ל"י, לעומת 13.75 מיליארד ל"י בתקציב 1973, גידול של 29.5%.

המסים והשלומי חובה מכסים רק 54.5% מהתקציב. ערוב ל־9 מיליארד ל"י בתקציב ימומנו באמצעות הון ע"י מענקים, הלוואות ופדיון מחוץ מארה"ב.

הסמנה על הכנסות המדינה, משה גוידדר, הדגיש שכל סכום הגבה נמה במסים מבוסס על שיעורי המסים הקיימים ולא יהיה כל תוספת בסיסים ישירים, מלוות או מלים עקיפים, לעומת זה, יבוטל מלוה הבחוון והדבר יעלה לאוצר בחוסר כ הכנסות של 680 מיליון ל"י.

האוצר עומד להפיץ בקרוב חוברת הצעת חוק מס ערך מוסף, אך לם עדיין לא הוחלט על המעמדות ובתקציב לא נכללו הכנסות כלי שהן ממעמד זה.

לעומת זה מתכנן האוצר את הפעלת השלב השלישי של הרפורמה במס הכנסה. כמו כן יחול שינוי בסיסי במס על ספרות מקצועית וישקלו החמרות נוספות בהכרת „הוצאות" לצרכי מס.

הקיבוצים במס הכנסה

במסגרת השלב השלישי של הרפורמה במס הכנסה יובלו הגיבים הישראלים, יוסף שיעורי המס מן הדולר. הביכוי לחשבון הוצאה 3720 ל"י בשנה 3540 ל"י, לאשה 1320 ל"י בשנה 1260 ל"י ולילד (הראשון והבכור) 1320 ל"י בשנה 1200 ל"י. בגד כל ילד נוסף יהיה ביכוי של 1260 בשנה 1320 ל"י, וזאת כדי להיב במס את קיבוצה וילדים המקולמה ע"י הביטוח הלאומי.

יחסל מלוה הבטחון, החל היום בביטול של שבעה אחוזים על הכנסה הבלתי. כתוצאה מכך יחד לו שיעורים בשיעור מס הכנסה הם יהיו נמוכים יותר מזמנם ומלוה הבטחון הקיימים כיום. מר גוידדר הודיע, כי בקיבוצים הכנסה רבות יעבה עליה במס הכנסה לעומת הקיים כיום, אך יחד עם זה יעמוד ירידה בקיבוצים אחרים. יצוין כי הירידה בשיעורים היא בקיבוצים בעלות הכנסה גבוהה, בעוד שבהכנסות נמוכות ובינוניות ישנה עליה בשיעורי המס.

החל ב־1 באפריל יזפלו שיעורי הקדמות לכס הכנסה לעצמאים ובחברות. שיעורי המקדמות לעצמאים יהיו 130 אחוז בהשוואה כאשר היא כרגע לשנת המס הקודמת, ובר־קבע 115 אחוז כיום, ואילו כאשר עבר שינוי בשיטה תהיה המקדמה 150 אחוז, במקום 125 אחוז כיום. במקביל יחול שיעורי המקדמה לחברות 135 ו־155 אחוז.

בסמנה הנוקנים בחוק יצגע לי־דל ב־40% אומדן מס הכנסה הנה 9.5 מיליארד ל"י, גידול ב־45% מס שנה מקרפין יבים 170 מיל־יון ל"י, גידול ב־48%.

שינויים בחברות הוצאות עסקיות

מר גוידדר מסר בדברים בדבר הר־שינויים שעומדים להפעיל בעניין הכרת הוצאות עסקיות לצרכי מס. ציין, כי הכנסות בסכום של 600 מיליון ל"י אינן כלולות היום בבר־סים המס או שחלים עליהן שיעורי מס נמוכים.

ביחס לאוצר לבטל במשך שנתיים את הפטור ממס הניתן על השלום ספרות מקצועית. כיום ניתן הפטר על תשלום בסך 335 ל"י. בשנה ה־בה יעמוד הסכום על 175 ל"י בל־בד ובשנה שלאחר מכן הוא יבוטל. אשר להשלומים בעד רכב, המר־נה ויחה ציבורית אשר תעבה אלה עבים ומקצועות וקובים לרכב ל־צרכי יצור הכנסה. לגבי אלה יכו־ל גם בעתיד בהשלום, אך הקבע הקרה הן במספר הקילומטרים המו־תרים הן בהשלום לקיים. אלה שלא ימצאו כוקרים לרכב לייצור ה־הכנסה — יבטלו להם את ההכרה לצרכי מס באופן מדורג במשך אר־בע שנים, כאשר אחי שנה הכס־מום הוא ברבע.

האוצר עובד לגבות מס הכנסה במקור מהשלומים של ביטוח לאור־מי לנפגעי עבודה, כפי שהוגג כבר כיום בתשלום דמי מחלה.

כמו כן שקף האוצר ביכוי מס הכנסה בשבור מחשלום קיצבות דיק־נה.

לעומת זה הוחלט שלא לפגוע ה־שבה בתשלום הוצאות טלפון, ב־שיעורי המס המיוחדים בעד שעות בוספות ופרסיות המסור מס על הפרשות לקרנות השתלמות. האוצר ימשיך לדון עם הסוכנויות בקשר להטבות מיוחדות הניתנות בשווי כסף, כגון חשמל מחל לעובדי חב־רת החשמל וכרטיסים לעובדי אל־על.

מיהול הכנסות המדינה בשלים הכנה תיקון להוק מס שבח בקר־קען, במסגרת זו יחולל הוגרות שרונה. הרפורמה תגדיל את הוכ־נסת ב־30 מיליון ל"י לשנה. כן יוצע להגדיל את הוחלק של הר־שויות הבקרקעיות במס שבח שהוא כיום 33% ולהגיעו ל־60%.

אומדן ההכנסה

מה"כ ההכנסות מכסים והשלומי חובה מגיע ל־20.4 מיליארד ל"י, גידול ב־29.5% לעומת 1973. לפי האומדן, יגבו אגף מס הכנסה ומס רכוש 9.5 מיליארד ל"י, גידול של 30.1%, אגף המכס והבלו 10.48 מיליארד ל"י, גידול ב־28.6%, ר

שי לחוסכי חי"ל!

חיב חשבון חסבון לילדים

בנק המזרחי המאוחד

קערה, גביע והגדה לפסח

לכל חוסכי חי"ל

בואו להריק את קופתכם החל מיו"ז אדר תשל"ד (20.3.74) ותקבלו שי נאה.

החלוקה תמשך עד גמר המלאי־ בל הקודם זכה.

בברכת חג שמח,

הנהלת חי"ל

בנק המזרחי המאוחד

משורדים אחרים 420 מיליון ל"י, גי־דול ב־40%. אומדן מס הכנסה הוא 9.5 מיליארד ל"י, גידול ב־45%. מס שבח מקרקעין יביים 170 מיל־יון ל"י, גידול ב־48%.

ריסון בצריכה הציבורית האזרחית תוך עדיפות לשירותי חברה

הצעה התקציב מבוססת בצד ה־הוצאה על ריסון בצריכה הציבו־רית האזרחית, תוך כיבוד דבש על הוצאות הבריכות בתחום ה־שירותים לחברה. חלקם של שירו־תים אלה בכלל התקציב, למעט ביטחון, ימשיך לגדול. מהצעת ה־תקציב עולה כי הצריכה הציבורית האזרחית תגדל בשיעור של שנים־עשרה אחוזים לנפש.

בהתקציב הכולל בסך 35.35 מיל־יארד ל"י נכללים 27.65 מיליארד ל"י בתקציב הרגיל, לעומת ... מיליארד ל"י בתקציב הקודם ו־7.7 מיליארד ל"י להוצאות פיתוח והב־טן הון לעומת 5.5 מיליארד ל"י בתקציב הקודם.

הגידול בתקציב הפיתוח מרוכז ב־רובו בתבניות השיכון המוצאלי ובו־השקעות אחרות בשירותי חברה, כ־גון: חינוך, בריאות ורווחה.

תכנון תקציב הפיתוח נעשה ב־התחשב בכושרו של ענף הבנ־יה, מכיוון שהבנייה מהווה מרכיב חשוב בתקציב הפיתוח. עם זאת קיימת אי־הוראות ביחס למצב המעילות ב־עומי המשק בכלל ובענף הבנייה בפרט. לכן נקבעה יתרבה מיוחדת לפעולות פיתוח מוגדרות ומתכנות לביצוע מידי בוויקף של 400 מיל־יון ל"י. ויתרבה זו מחולקת כדלה־לן: 150 מיליון ל"י לשיכון; 40 מיליון ל"י לתחבורה, 50 מיליון ל"י לתקשורת; 50 מיליון ל"י לבריאות העשייה; 40 מיליון ל"י לבריאות; 50 מיליון ל"י לחינוך ולחינוך ב־בה; 5 מיליון ל"י לבריאות ו־15 מיליון ל"י לבנייני ממשלה.

הוצאות ביטחון — 14.6 מיליארד

ההוצאה לביטחון תסתכם ב־14.628 מיליארד ל"י, לעומת 16.385 מיל־יארד ל"י בשנת 1973. סכום זה כולל 200 מיליון ל"י הוצאות חרום אזרחיות.

הסמנה על התקציבים, ארגון גבי־יי, הסביר כי התקציב מוחאה ל"י כולל מימוש ההחמצות בשוק המקר־ס לצרכי בחחון וקצב מימוש רכש מחויל.

תקציב הביטחון והוצאות החירום האזרחיות לשנות התקציב 1973 ו־1974 מסתכמים בכ־31.5 מיליארד ל"י, זאת לעומת תקציבי הביטחון שתוכננו לשנים אלה לפני המלחמה בסך 13.5 מיליארד ל"י. ההוצאה הישירה הנוספת לביטחון בסך 18 חודש מאז אוקטובר 1973 מגיעה לכ־18 מיליארד ל"י.

הגידול מיוצר ליצרים הבאים: הוח־שת קצב התעצמותו של צה"ל; הגי־ברת היקף האימונים לבריית סדיר הכוח מוגדל; כיסוי ההוצאות בגי־שופטות והחתיקריות לצרכי גי־דול המערך; השלמות, שיפוץ ו־שיקום ציוד לחימה שנפגע במלי־חמה.

בשנת 1973 היה תקציב הביטחון המקורי אמור להיות 16.7% כהתו־צר הלאומי. כתוצאה מהמלחמה היתו הוצאות הבטחון 45.5% מהתוצר. ה־תקציב לשנת 1974 מאמד ב־30% מהתוצר.

מרכיב מסבע מקומי בתקציב הוא כ־8.3 מיליארד ל"י ומרכיב מסבע חוץ הוא כ־6.2 מיליארד ל"י. ה־הוצאה בדולרים הוא כ־1.1 מיל־יארד דולר.

ההוצאה לשירותים הכפרי־אלים — 11 מיליארד ל"י

מה"כ ההוצאה לשירותים מוניצי־לים, כולל התשלומים להבטחה הכ־נסה במסגרת הבטוח לאומי ו־מי, הגיע בשנת 1974 לכ־11 מיל־יארד ל"י. סכום זה כולל 7.6 מיל־יארד ל"י הוצאה שוטפת וכ־3.6 מיליארד ל"י הוצאה פיתוח. הוצאה זו מהווה כ־28 אחוז מסה"כ ההוצאה בבסגרת תקציב המדינה השוותפות

בבסים הישירים ובמסים העקיפים באים לידי ביטוי העלאות שיעורי המס בחודשים האחרונים של 1973, ועתה יופעלו העלאות אלו לשנה שלמה.

ריסון בצריכה הציבורית האזרחית תוך עדיפות לשירותי חברה

המוסדות הלאומיים.

מה"כ ההוצאה לחינוך והכשרה מקו־צעיה במסגרת הקיצוב בשרדי ה־מסלה השותפות המוסדות הלאו־מיים יגיע בשנת 1974 ל־2,646 מיל־יון ל"י, מהם 2282 מיליון ל"י הו־צאות שוטפות וכ־364 מיליון ל"י השקעות.

בין סוגי החינוך שיורחבו השנה יש לציין פתיחת כתה חדשה ב־חינוך המיוחד, הרחבת החינוך ה־משלים והרחבת המסגרות להכשרת כורים, הכירדנת לצוות על הצריכים הגדלים והמחסור הצפוי בכורים, ל־נוכח הגידול בכסטר תלמידים וה־שינויים הארגוניים במערכת ה־חינוך.

מה"כ ההוצאה לבריאות בשנת 1974 יגיע לכ־מיליארד ל"י, מהן כ־75% לתוצאה שוטפת וכ־25% ל־השקעות. זה גידול של 42% בסך ההוצאה בהשוואה לשנת 1973. שבח החלק העיקרי של ההוצאה מיועד להפעלת בתי החולים המבוצלתיים, כאשר ההוצאה עליהם תגיע לכ־50% מסה"כ ההוצאה השוטפת ולכ־74% מהחשקעות.

ההוצאה השוטפת על שירותי סי־פול ושיקום תגיע בשנת 1974 לכ־390 מיליון ל"י לעומת כ־200 מיל־יון ל"י בשנת 1973. ההוצאה הגי־דולה ביותר היא בסעיף שירותי טיפול בנכים ובמוגבלים, טיפול ב־עיוורים ובכים והחשוכה מפגרים ב־שוטדות. גידול רב. ל גם בשירותי טיפול בנוער ובילדים. בבסגרת ע־ל טיפול מאץ של עוסדות לבפ־רים. כמו כן הוקמו הקמת בתי־אבות לקשישים, יוקמו פעלי חכ־שרה ושיקום לנוער.

הקצבה למשפחה נזקקת: 140 ל"י לחודש

בתחום הסעד יושם דגש בשלושה תחומים עיקריים:

● הבטחת הכנסה וצרכים חמורים אחרים למשפחות ולחידים מצוקי הכנסה, בבגמה לשמור על רמת מחיה קבועה ביחס לרמת השוק המקר־ס הכלכלוסה הכללית הבבהה ערה חמרת אחרת שיש בה כדי לשפר איכות החיים של משפחות אלה.

● טיפוח ילדים ונוער מבשפחות נחשלות העלולים להידרדר לשולי החברה.

● הבטחת איפשרו לזקנים, משר־שים, מפגרים, נכים וכיו"ב.

בשנה התקציב שוולפת נקבעו מבסחת הסעד ברמה של 40% מזר־שכר הממוצע בבשקי. תוך צירת שיפוח לציתכון שוקף של הבכסנות ביחס לשיעורים חחלים בשכר.

ההוצאה למשפחה ממוצעת לנפש נקבעה לקראת שנת התקציב 1974 ב־רמה של 140 ל"י לנפש לחודש, ר־אות בהשוואה ל־52 ל"י לנפש ל־חודש בתחילת העשור, יש בזה גי־דול ריאלי של 42%.

מה"כ ההוצאה הכספים הבכוו־מים שיועמדו לרשות השרכון הצי־בורי יגיע בשנת 1974 ל־2910 מיל־יון ל"י לעומת 2030 מיליון ל"י בשנת 1973. מכובים אלה כוללים בכספים מוקצבים הפיתוח 1905 מיל־יון ל"י), כספי אריסיות (700 מיל־יון), כספי בנקים (300 מיליון), מימון ע"י מרמי חוץ (40 מיליון) תמיכות בריבית הפרטי הבבדה (46 מיליון ל"י) והוצאות ארנוניות (19 מיליון ל"י).

מספר פתרונות הדיור אשר יסופ־קו בשנת 1974 בגיע ל־51,930, לפי הדרכב הבא: עולים — 17,100 עובי הארץ פנים — 12,360, תוצות צעי־רים — 16,080 אחרי פיתוח — 2410, התיישבות — 2400, מיעוטים — 1150, שונות — 530. שהרוגות ה־דיור בעשים ע"י סיוע בהלוואות, דירות בהשכרה והרחבת דירות קיי־מות.

תקציב שוכסידיות: 825 מיליון ל"י

התקציב המוצע לסובסידיות וי־צוב מחירים לשנת 1974 הוא 825 מיליון ל"י. אלמלא בוקטו הבעדים שהופעלו לאחרונה ביקור המרכים חיוניים היה תקציב הסובסידיות צ־ריך להגיע ליותר כ־2 מיליארד ל"י.

תשלום חובות: 6 מיליארד 318 מיליון ל"י להאחזויות

התקציב הכולל בשנת 1974 לה־קמת האחזויות חדשות והכשרן פר־ווה האחזויות קיימות סתסכם ב־318 מיליון ל"י. זאת לעומת התקיב של 159 ביליון בשנת 1973.

בבסגרת הקבוב בשרד הבסחר ו־התעבשיה כלול סך 1.5 מיליארד ל"י לתפריצי צוא, ההצעה מבוסבת על שיעורי הבמרצים בנקבעו לאחר רווה. כולל הוספת 3 אגורות ל־דולר (בסה"כ שער דולר יצוא 5.62 ל"י) המשולבת כאוקטובר האחרון.

מוצעה התקציב צולה כי הבס־שלה הגדיל את הבתפיחה בתו־צאות הריבויות המקוביות ב־300 מיליון ל"י. הריבויות המקוביות יע־לו את הבסיס בשיעור של 30%. כדי לאזן את הקבוב יהיה עליהן עוד לקבץ בהוצאות כדי 50 מיל־יון ל"י.

תשלום חובות: 6 מיליארד

בתקציב כלול סכום של ארוב ל־ששה מיליארד ל"י לתשלום חובות. הסכום כולל: 3.129 מיליארד ל"י קרן ו־2.783 מיליארד ל"י ריבית ו־הפרשי הצמדה, כמו כן מופיע סכום שב 66 מיליון ל"י הרי־ריבה. בשנת 1973 הבכמנו התחלוגים ב־4.7 מיל־יארד ל"י.

החזר החובות בסמבע חוץ מהוך הסכום האמור הוא 1.28 מיליארד ל"י מרן ו־280 מיליון ל"י של חש־בון ריבית.

מה"כ חובות המדינה (קרן) מגי־עים כ־42 מיליארד ל"י, מזה 16 מיליארד ל"י כלוות חוץ. בבעם כל חוצב צמח למסבע חוץ אז לחדי המחירים.

תקציב ביטחון

מכיוון שהכנסת לא הספיק לאי־שר את התקציב עד ל 1 באפריל, מב־קשה המבשלה לאחר רבע מתחלי־ציב השנתי המוצע מתקציב ביטחון לשלושה חודשים.

המצרפים מעשים לדיבורים

(סוף מעמוד 5)

20 אלף הדרים מישבב בבריבה זו, הסנף, הגדול מיתר הוא בדיבון, ומונה כ־1700 תבר. „הם באים מי־שלוש הקהילות הנקיריות של ה־הזות בשורץ — האורתודוקסים יוצאי גרמניה, הקהילה האורתודוק־סית של יוצאי פולין הקולסור־גיינגרג — שהם יהודים לישראלים. כל ההודים גרים בסובבה שבגיתם הולכים לבי"ס.

תנועת בי"ס בשורץ היא הבנועה ההולבית הגדולה ביותר בארץ זו, הוא כוונה יותר הברים מאשר כל התנועות החלוציות גם יחד. „קשה לעודד התפלות במספרים קבנים אלו" — אומר דני בש — „אבל מי שיודע שער לפני כמה שנים לא היו שום חיים דתיים בין הבעידים בשורץ המערבית, יוכל להעריך נכו־נה עובדה זו של 300 נערים ונערות הלומדים יחדה וביונות".

„כיום", אומר דני, „יש כבר מספר הברים הבוסבדים לצאת בשנה בבאה להבכירה, נוסף לכמה חברים ה־נמצאים כבר בארץ בהכשרה וכמה הלומדים בישיבות שונות בישראל".

ההתבוללות בשורץ גדולה ביותר. „אין לנו מספרים מדוייקים, אבל בערכים את ההתבוללות ב־50 אחוז", מדגיש דני. „הנוער הדתי אדיש מאד לבעיית ישראל. באוניברסיטה שאני לומד, בלוזאן, ישנם כמאתיים סטודנטים יהודים. רק אני ותבר נוסף הולכים עם כיפה באוניברסיטה. הנה רק עשרה בחדרים יהודים נגשו אלי ודיברו איתי — האחרים בכלל לא הראו את עצמם".

ישנה בורות בכל הנושא היהודי, במיוחד באיזור הנרפתי. „אנחנו מארגנים מחנות וימי עיון. לבהנות באים גם נערים שאינם חברים ב־בי"ס. אבל בזמן שהתם במחנה הם שומעים על יהדות, בפעם הראשונה בחייהם, לומדים משהו על דת, על שבת וכו' הדברים ואלו אינם נשכחים. חלק מהם ממשיך להשתתף לבי"ס, כך שהבעיה שלנו גדלה. אבל יש לעשות עד רמתי".

מלחבת יום הכיפורים גרמה לצעדה קשה אצל חברי הסניפים. „כולם נגשו לסניף וביקשו להתגבר לכל הפקיד. החהלנו בחיים לספים, הבנות אפו עוגות והבנים מכרו אותן. באותו יום נאספו 12 אלף פרנקים. יותר מאחר היו חברי בי"ס עפילים ב־הפגנה גדולה לטען שחרור ה־שבויים הישראלים בסוריה. הסניף בשייך ארגון „ישראל בואר" ומס נמכרו מוצרים ב־50 אלף פרנקים.

את חברי בי"ס אפשר להגה ב־רחובות צידון, ג'בעה, לחיאן ועוד. הוא חובשים כיפות סרוגות ברחוב ויש הנוספים את צוארם בכאפיה ערבית.

„אבל", אומר דני בש. „אנחנו זקוקים לעוד כח־אדם. יש הרבה מה לעשות בשוריץ. יש בני נוער רבים ברוצים לבוא אלינו אך אינם יודעים כיצד אנו חייבים להראות להם את הדרך של היהדות".

מחסור בכוח אדם מונע מיצוי הפוטנציאל

כבאיבל אלכסנדר ואוהבה דרשו מהחברים להכשיר את הסמבה ב־ביתה, אחרת לא יאכלו שם, נפל הדבר כרפב ביום בחיר. פעולים לא חשבו הנערים, הרצבי הצר בחדרי הדרום צרפה, שנושא זה יעלה אי־פעם בביתם. אולם הבנות הרגשה, מאחר יחבר הסטרף גם הבן לדרישה, ובחלית בריבה נאלצו להיכנע.

„זה הנחיל כאשר חברה בשמרי־בורג" — בספרה לנו איבל, מי ברחה מדריכת סניף בבי"ס בבורדי, ותנה מבריסת את לימודי הדרוכה בארץ. „בקרנו אצל קרוב המשפחה בעיר זו, ושם נתקלתי בפעם ה־ראשונה בתנועת בי"ס. מיקרתי ב־מניף בשמרסבורג והתקבלתי. כבר הרגתי לבדרה. שכחתי שגם כאן יש סניף והלכתי אליו, ובאו לא מבחיר.

הסניף בבורדו מונה כ־130 חניכים, רובם מהם מאלה שהגיעו בשנים ה־אחרונות מאלג'יריה ובמרוקו. „זה סניף פעיל מאוד, ערבים בבגרין ילו כבר ארצה", אומרת איבל.

כיום שייכים בערבה 20 סניפים של התנועה והם מונים כ־1400 חניך ב־15 ערים שונות בסדינה זו.

„ישנן פעיות רבות מקהילות ניס־פות הבבעיות כי הבנועה הפעל בתוכן. אבל מיפסר בדרכים ותכניב מתאים אין אפשרות „בבע אחר".

ואחי אחת הבעיות הבריבויות ה־עומדות בפני מרבי התנועה מבעבת הבשתתפים בנוייה. ובריבה לעלי־תים, לבחה אבב. „ישנו פוטנציאל עצום, הכהבה שיקבלו איתו לתנועה, ורק הבהבות הכבד בכוח־אדם מונע את הדבר".

איבל כבר עלתה ארצה יכן גם אחותה הסגיה. „הבנה עלה אחי וכנראה שעיד הבנה יעלו גם חיידי לישראל", היא אוברת לבו. הבאנו שואלים אותה: כאשר כל הבנים עלו לארץ, האם הבית ימשיך להיות כשר? — בעיבה איבל: „לפני שנסעתי לארץ, באה אלי אמא ו־מרצתה הטוב הבכיהה לי. כי גם לאחר שבולנו נסע היא תבשיל לפי כוד על כשרות בביתי".

לקראת היערכות

(סוף בעמוד 3)

להתפסר ולפתוח בבערכת בחירות חדשה. והיפלומטים נתנו לבמיסלה אוריכה של שנה. כן דיוחו כי זו הפעם הראשונה נוצר בדעה הקהל, משבר של אי אימון בהערכות הבמ־שלה לגבי מצב הדירים שבגבר. ה־ציבור הבד בבמשלה מוחא ביצית את הארגומנטציה שבדיה לדיבוי מיעה, כדי להתאחד והחכבים את כל השרים סבריבים היו להיות בה. כן דיוחו כי הבערכה בישראל היא, שמצב הדירים בבבול הבחדי, נוצר כתוצאה מלחצים ציבריים בבחדיה. אבאד נתון בין סהר סיעות ועליו לתמרן כדי להחזיק בבבבד. הוא כ־בר, בחמיכתה של פוסקבה, כי הבע־קה פתאומית על הבובלעה הדר־ראלית בבפון, הסיע לו בברים ה־מדיני על רמת הגולן. בתנאים אלו־רים היתה הבמשלה מרבבה דיה על הבצב ובובבת לבדר הדים. אבל לאחר מלחבה זם הבישוריב נהדרים יותר. אותם דיפלומטים דיוחו כי כל השרים מאחו בקב הזה של ה־מרחזות בגבול מדי השאר בבמ־שלה, ואבאד אינו יודע כמה סובה מהא הביא לגולדה מאיר בבירת מצב הדירים. סבנתה לגבי באיר את הבמשלה סכה חדבה ביבתה ל־הסיב לאחר משבר פולבי בבריבן.

הבמשלה הדרשה ותהיל את בע־דיה הראשונים בסכה בדיניות ה־חוץ, באחדיה של חסר אבריבת ב־פנים. היא הבסיק לבטל את בע־דיה בחדירות רבה. כל דיה על בר־שבח הבבאי הבדיני, עליל לפגיע בה ולינוד משבר הדש. לאחר כל הבעברים הבדיבים הפגיבים ש־עבדו לפני לדבה.

הכנת התקציב — הקשה בתולדותיה

(י. ד.) הכנת תקציב המדינה השנה היתה קשה ביותר לער־כת השנים הקודמות.

הכלכלנים באגף התקציבים ד־בכיהול הכנכנת, רובב בגיל בעיר ושירותיב הצאבי הבמשך כאה בייחסו בבלהבת יום הבכיר־רים. על כך הבחוקה קיבי נוסף: אי תוהאות הינוכלה לקבל הח־לטות בדיונות בגלל הבינוב ב־חירות הבכבת הבכשלה.

כאבר הבינבבו אב „הבוצר הבוגבר" בסוף בבת הה, ניתן היה לדיב כי הם נדבבים לר־ההה. אבבר אבבה הבוצר ביט־אז ואה בבגרבהב עם הבעבב־אים, בה הבתבתבי. הבכבבה בל התקציבים, ארגון גבבי, סגבן דוד ובכבל, יבראל ארקין יבי בבים ביתן, הדגיל ובלבלי ל־שר הבוצר, אבבים דבבה. סגן שהבב הבלל, בורי ברבהה, יד בצו של שר הבוצר, בן הלפרין, והבבר הבבבר, גייבא מרג; ה־בבוגה בל הבקבבבים, בשה בוי דרפר, סגבן ה־בן־בבבי ביבר־בבר בן הבבבר בבבלבה הבבבר־בה, הבד בר־חיים.

הבבר בל בר שר הבוצר, פ. בבבר: הם עבדו בבבות לילה בוצרבות, בבבר דלק הבבבל בבוצר — יבהבו ואה הבבבבה בבבוה הבבבבה.

המצרפים מעשים לדיבורים

(סוף מעמוד 5)

20 אלף הדרים מישבב בבריבה זו, הסנף, הגדול מיתר הוא בדיבון, ומונה כ־1700 תבר. „הם באים מי־שלוש הקהילות הנקיריות של ה־הזות בשורץ — האורתודוקסים יוצאי גרמניה, הקהילה האורתודוק־סית של יוצאי פולין הקולסור־גיינגרג — שהם יהודים לישראלים. כל ההודים גרים בסובבה שבגיתם הולכים לבי"ס.

תנועת בי"ס בשורץ היא הבנועה ההולבית הגדולה ביותר בארץ זו, הוא כוונה יותר הברים מאשר כל התנועות החלוציות גם יחד. „קשה לעודד התפלות במספרים קבנים אלו" — אומר דני בש — „אבל מי שיודע שער לפני כמה שנים לא היו שום חיים דתיים בין הבעידים בשורץ המערבית, יוכל להעריך נכו־נה עובדה זו של 300 נערים ונערות הלומדים יחדה וביונות".

„כיום", אומר דני, „יש כבר מספר הברים הבוסבדים לצאת בשנה הבאה להבכירה, נוסף לכמה חברים ה־נמצאים כבר בארץ בהכשרה וכמה הלומדים בישיבות שונות בישראל".

ההתבוללות בשורץ גדולה ביותר. „אין לנו מספרים מדוייקים, אבל בערכים את ההתבוללות ב־50 אחוז", מדגיש דני. „הנוער הדתי אדיש מאד לבעיית ישראל. באוניברסיטה שאני לומד, בלוזאן, ישנם כמאתיים סטודנטים יהודים. רק אני וחבר נוסף הולכים עם כיפה באוניברסיטה. הנה רק עשרה בחדרים יהודים נגשו אלי ודיברו איתי — האחרים בכלל לא הראו את עצמם".

ישנה בורות בכל הנושא היהודי, במיוחד באיזור הנרפתי. „אנחנו מארגנים מחנות וימי עיון. לבהנות באים גם נערים שאינם חברים ב־בי"ס. אבל בזמן שהתם במחנה הם שומעים על יהדות, בפעם הראשונה בחייהם, לומדים משהו על דת, על שבת וכו' הדברים ואלו אינם נשכחים. חלק מהם ממשיך להשתתף לבי"ס, כך שהבעיה שלנו גדלה. אבל יש לעשות עד רמתי".

מלחבת יום הכיפורים גרמה לצעדה קשה אצל חברי הסניפים. „כולם נגשו לסניף וביקשו להתגבר לכל הפקיד. החהלנו בחיים לספים, הבנות אפו עוגות והבנים מכרו אותן. באותו יום נאספו 12 אלף פרנקים. יותר מאחר היו חברי בי"ס עפילים ב־הפגנה גדולה למען שחרור ה־שבויים הישראלים בסוריה. הסניף בשייך ארגון „ישראל בואר" ומס נמכרו מוצרים ב־50 אלף פרנקים.

את חברי בי"ס אפשר להגה ב־רחובות צידון, ג'בעה, לחיאן ועוד. הוא חובשים כיפות סרוגות ברחוב ויש הנוספים את צוארם בכאפיה ערבית.

„אבל", אומר דני בש. „אנחנו זקוקים לעוד כח־אדם. יש הרבה מה לעשות בשוריץ. יש בני נוער רבים ברוצים לבוא אלינו אך אינם יודעים כיצד אנו חייבים להראות להם את הדרך של היהדות".

מחסור בכוח אדם מונע מיצוי הפוטנציאל

כבאיבל אלכסנדר ואוהבה דרשו מהחברים להכשיר את הסמבה ב־ביתה, אחרת לא יאכלו שם, נפל הדבר כרפב ביום בחיר. פעולים לא חשבו הנערים, הרצבי הצר בחדרי הדרום צרפה, שנושא זה יעלה אי־פעם בביתם. אולם הבנות הרגשה, מאחר יחבר הסטרף גם הבן לדרישה, ובחלית בריבה נאלצו להיכנע.

„זה הנחיל כאשר חברה בשמרי־בורג" — בספרה לנו איבל, מי ברחה מדריכת סניף בבי"ס בבורדו, ותנה מבריסת את לימודי הדרוכה בארץ. „בקרנו אצל קרוב המשפחה בעיר זו, ושם נתקלתי בפעם ה־ראשונה בתנועת בי"ס. מיקרתי ב־מניף בשמרסבורג והתקבלתי. כבר הרגתי לבדרה. שכחתי שגם כאן יש סניף והלכתי אליו, ובאו לא מבחיר.

הסניף בבורדו מונה כ־130 חניכים, רובם מהם מאלה שהגיעו בשנים ה־אחרונות מאלג'יריה ומרוקו. „זה סניף פעיל מאוד, ערבים בבגרין ילו כבר ארצה", אומרת איבל.

כיום שייכים בערבה 20 סניפים של התנועה והם מונים כ־1400 חניך ב־15 ערים שונות בסדינה זו.

„ישנן פעיות רבות מקהילות ניס־פות הבבעיות כי הבנועה הפעל בתוכן. אבל מיפסר בדרכים ותכניב מתאים אין אפשרות „בבע אחר".

ואחי אחת הבעיות הבריבויות ה־עומדות בפני מרבי התנועה מבעבת הבשתתפים בנוייה. ובריבה לעלי־תים, לבחה אבב. „ישנו פוטנציאל עצום, הכהבה שיקבלו איתו לתנועה, ורק הבהבות הכבד בכוח־אדם מונע את הדבר".

איבל כבר עלתה ארצה יכן גם אחותה הסגיה. „הבנה עלה אחי וכנראה שעיד הבנה יעלו גם חיידי לישראל", היא אוברת לבו. הבאנו שואלים אותה: כאשר כל הבנים עלו לארץ, האם הבית ימשיך להיות כשר? — בעיבה איבל: „לפני שנסעתי לארץ, באה אלי אמא ו־מרצתה הטוב הבכיהה לי. כי גם לאחר שבולנו נסע היא תבשיל לפי כוד על כשרות בביתי".

מאבקים חריפים באליפות

הקבוצות הדתיות מתמודדות בליגה

שמונה קבוצות שחמט דתיות לות חלק במשחקי הליגה — הבכירה שבהן „אליצור־רשבסקי" תיא המבאה בצמרת ליגת הפ־יתר הקבוצות: „אליצור־רש־מחיפה, בני־ברק, קרית שמואל, צת יבנה, ותל־אביב (קבוצה ש־מאוניברסיטת „בר־אילן" מש־שתי קבוצות אסיא.

אליפות מרעדון „אליצור—רשבסקי" תל־אביב — 1974

נפתחה אליפות הבוצרון, ב־בהשתתפות 12 שחמטאים ב־ומעלה. המשתתפים לפי סדר הגרלה: שבדו, בן־צפר, פיקלני, בריל, ביצר, קרצבו, יונשע, פישלר, קנדלשין, אלוף הבוצרון הנוכחי הוא שבדו.

המשחקים מתקיימים בשבת שבוע. מעבה 7 בחדר, בבית פקיבא", רח' דזבוב 7, תל־אביב.

משחקים נבחרים מאליפות הארץ

במסגרת מדורנו זה הבמחה קרובים נביא משחקים נבחרי האליפות. נשוחל להביא גם משחקיו של רב אבן ולדמיר ב־באליפות. שכן, לראשונה בן־אליפות ישראל בשחמט, משנה נוטל בהם חלק רב־אבן, שר מצולה כליברזון מהווה תרופה לעניני „משחק המלכים" בארץ.

סיבוב 1

מוצליאנית

ליפרוט											
1.	הה	2	ב	2.	פוב	3	הד	3	ב	4.	
ב	5	4	הוב	5.	בגב	6	הוב	6	ב	7.	
הד	7	הוב	הד	8	הד	8	הוב	9.	הגב	10.	
ב	11.	הגב	4ב	11.	הד	13.	ה	51 :	ד	12.	
בהוב	הד	6	הוב	16+	בהוב	16.	הד	17.	בהד	18.	
בהוב	17.	ה	57 :	ב	20.	ה	67 :	ב	21.	הד	
בהוב	22.	ב	4ה :	ה	23.	הד	24.	הד	25.	בהוב	
0—0	בהוב	27.	בהוב	הד	28.	הוב	29.	הד	30.	ה	67 :
בבגב.											

מוצליאנית

פ ל א ר											
1.	הה	2	ב	2.	פוב	3	הוב	3.	הד	4.	
ב	5	4	הד	5.	בגב	6	בהוב	6.